

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI HUZURIDAGI
STATISTIKA AGENTLIGI**

TOSHKENT SHAHAR STATISTIKA BOSHQARMASI

**TOSHKENT SHAHRINING
STATISTIK AXBOROTNOMASI**

**2023-YIL
YANVAR-SENTABR**

- 2023 -

SO‘Z BOSHI

Toshkent shahrining statistik axborotnomasi – Toshkent shahrining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi, iqtisodiyot tarmoqlari va hududlar holatini kompleks tavsiflovchi Toshkent shahar statistika boshqarmasining choraklik nashri hisoblanadi. Statistik axborotnomada 2023-yil yanvar-sentabr oylari yakunlari bo‘yicha Toshkent shahrining asosiy statistik ko‘rsatkichlari chop etilgan.

Ushbu nashrda statistik ko‘rsatkichlar Yevropa hamjamiyatining Iqtisodiy faoliyat turlari statistik tasniflagichiga (NACE Rev.2) asoslangan O‘zbekiston Respublikasi Toshkent shahrining iqtisodiy faoliyat turlari umum davlat tasniflagichi (2 tahrir) bo‘yicha shakllantirilgan va taqdim etilgan.

Shu bilan birga, mavjud faoliyat turlaridan foydalanishda IFUT-2 talablari qo‘llanilgan. Xususan, foydalanilayotgan yoki qayta ishlanayotgan mahsulotlarni ularning yangi turlariga qayta shakllantirishga yo‘naltirilgan barcha faoliyat turlari ishlab chiqarish jarayonlariga kiritilgan: tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash, qayta ishlab chiqarish sanoati, elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minalash va havoni konditsiyalash, suv ta’minoti, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish, qurilish (tasniflagichning B,C,D,E,F seksiyalari).

Shuningdek, xalqaro statistika amaliyotiga muvofiq, iqtisodiy trendlarni yanada aniqroq tahlil qilish maqsadida, Yalpi hududiy mahsulot tuzilmasidagi faoliyat turlarining ulush ko‘rsatkichlari yalpi qo‘shilgan qiymatga nisbatan keltirilgan (ya’ni, YAHM hajmidan mahsulotlarga soliqlar va subsidiyalar ta’siri chiqarib tashlangan).

Nashr 12 ta tematik qismlardan tashkil topgan bo‘lib, u asosiy makroiqtisodiy indikatorlarni, shuningdek yalpi hududiy mahsulotni ishlab chiqarish, korxonalar va tashkilotlar, jumladan kichik tadbirkorlik sub’ektlarining iqtisodiy faoliyati, tashqi iqtisodiy aloqa, sanoat, investitsiya va qurilish, transport, tovar va xizmatlar bozori, demografiya va mehnat bozorlarining rivojlanish dinamikasi to‘g‘risidagi statistika ma’lumotlarini o‘z ichiga oladi

Qisqartma va shartli belgilar

YAHM	—	yalpi hududiy mahsulot	l.	—	ltr
%.	—	Foiz	0,0	—	katta bo‘lmagan miqdor
mlrd.	—	milliard	m.	—	Marta
mln.	—	million	—	—	ko‘rsatkichning yo‘qligi
mln.AQSH doll.	—	million AQSH dolları	ga.	—	Gektar
kv.	—	kvadrat	t	—	Tonna
km.	—	kilometr	yo‘lovchi/km	—	yo‘lovchi-kilometr
m	—	metr	^{1), 2), 3)}.....	—	izohning mavjudligi

MUNDARIJA

Nomi	bet.
ASOSIY IQTISODIY KO'RSATKICHLAR	6
I. YALPI HUDUDIY MAHSULOT ISHLAB CHIQARISH	7
II. SANOAT	12
III. INVESTITSIYALAR VA QURILISH	31
IV. XIZMATLAR	48
V. TRANSPORT	66
VI. ISTE'MOL BOZORI	69
VII. TASHQI IQTISODIY ALOQALAR	79
VIII. KICHIK TADBIRKORLIK (BIZNES)	92
IX. KORXONA VA TASHKILOTLARNING MOLIYAVIY NATIJALARI	100
X. KORXONALAR VA TASHKIOTLAR FAOLIYATINING UMUMIY TAVSIFI	109
XI. O'RTACHA OYLIK NOMINAL HISOBLANGAN ISH HAQI	121
XII. DEMOGRAFIK HOLAT	125

**Asosiy iqtisodiy ko‘rsatkichlar
2023 -yil yanvar-sentabr oylari**

	mlrd. so‘m	2022 -yil yanvar-sentabrga nisbatan foiz hisobida
Yalpi hududiy mahsulot	130 035,3	108,6
Sanoat mahsuloti	86 413,9	105,0
Iste’mol tovarlari	28 141,8	101,8
Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar	47 658,8	113,0
Qurilish ishlari	26 221,5	100,2
Yuk aylanmasi (mln. tn-km)	100,4	100,0
Yo‘lovchi aylanmasi (mln. yo‘lovchi-km)	2,8	98,3
Chakana tovar aylanmasi	53 564,3	111,3
Xizmatlar, jami	132 916,7	116,8
Tashqi savdo aylanmasi (mln. AQSH doll.)	17 198,3	121,3
Eksport	3 668,8	109,7
Import	13 529,5	124,9
Saldo (+;-)	-9 860,7	x

* Mahsulotning fizik hajmi 2023-yil yanvar-sentabr (2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan)

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2023-yilning yanvar-sentabrdagi Toshkent shahri bo'yicha yalpi hududiy mahsulot (keyingi o'rnlarda –YAHM) hajmi joriy narxlar 130 035,3 mlrd.so'mni tashkil etdi va 2022-yilning yanvar-sentabr bilan taqqoslaganda 8,6 % ga o'sdi.

**Yanvar-sentabr oylari uchun iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha
YAHM ishlab chiqarish**

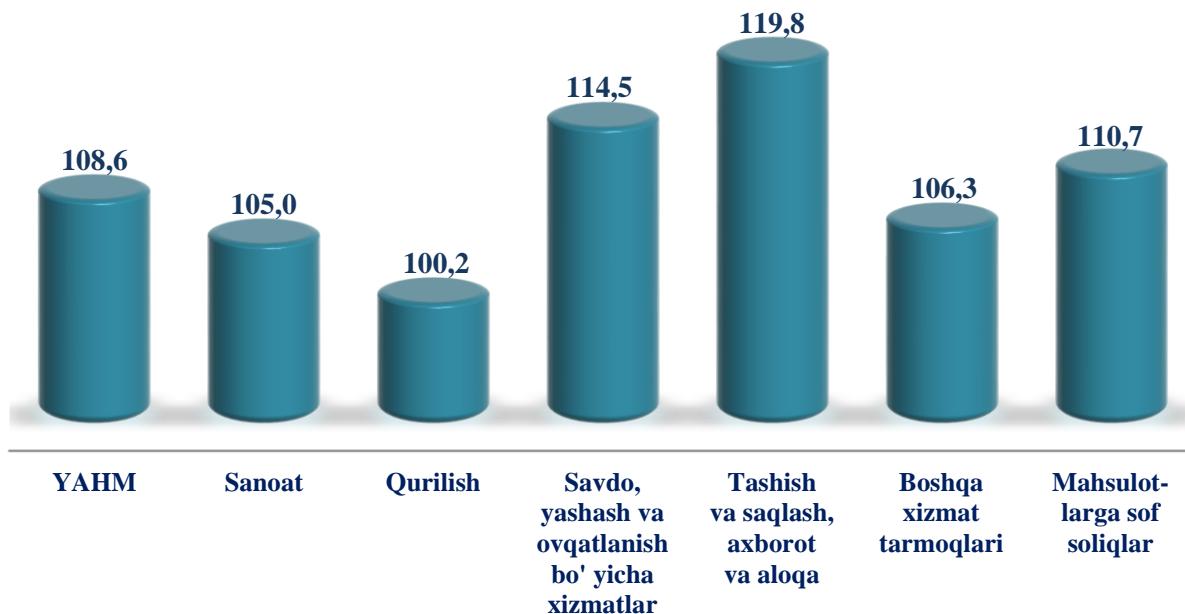
	mlrd. so'm		2022-yil yanvar-sentabrga nisbatan foiz hisobida
	2022-yil	2023-yil	
I. Yalpi hududiy mahsulot, jami	109 111,5	130 035,3	108,6

shu jumladan:

Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	98 328,8	118 079,8	108,4
Mahsulotlarga sof soliqlar	10 782,7	11 955,5	110,7
II. Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	98 328,8	118 079,8	108,4
Sanoat (qurilishni qo'shgan holda)	42 320,6	46 947,9	103,8
Sanoat	32 285,7	35 831,7	105,0
Qurilish	10 034,9	11 116,2	100,2
Xizmatlar	56 008,2	71 131,9	111,8
Savdo, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	15 534,8	20 231,7	114,5
Tashish va saqlash, axborot va aloqa	13 319,6	17 362,9	119,8
Boshqa xizmat tarmoqlari	27 153,8	33 537,3	106,3

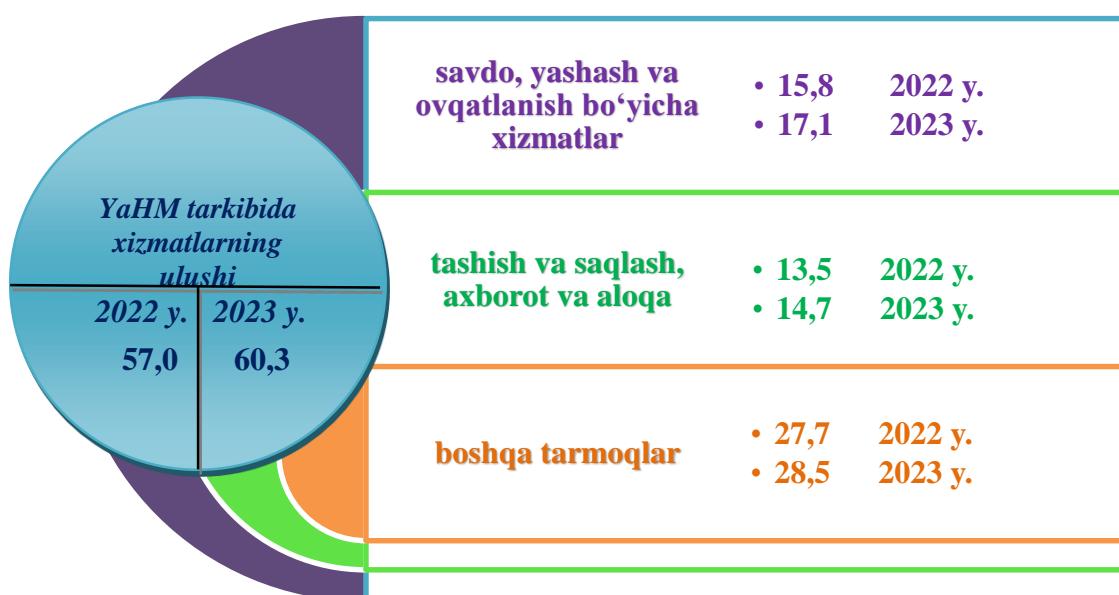
**YAHMning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha o'sish sur'atlari, foizda
(2023- yil yanvar-sentabr oylarida)**

Toshkent shahri iqtisodiyotning asosiy tarmoqlarida kuzatilgan o'sish sur'atlari YAHM o'sishida asosiy omil bo'lib xizmat qildi. Jumladan, sanoat ishlab chiqarish indeksi – 105,0 % ni tashkil etib (YAHM tarkibidagi ulushi 30,3 %), qurilish – 100,2 % (9,4 %), savdo, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar – 114,5 % (17,1 %), tashish va saqlash, axborot va aloqa – 119,8 % (14,7 %) va xizmat ko'rsatuvchi boshqa tarmoqlar – 106,3 % (28,5 %) ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasining yalpi qo'shilgan qiymati tarkibi

(jamiga nisbatan foizda)

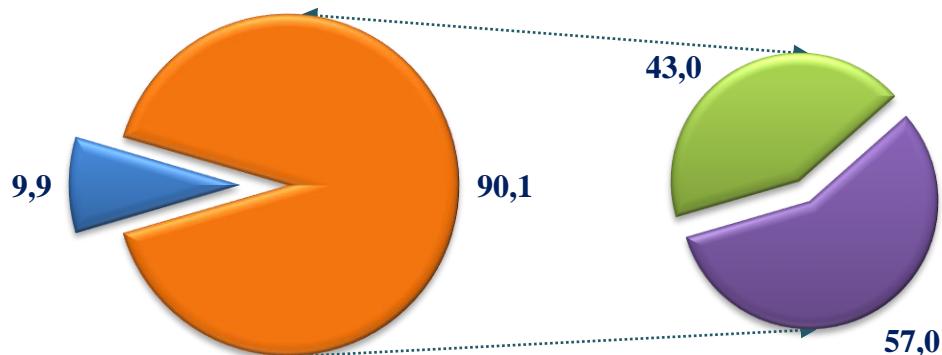

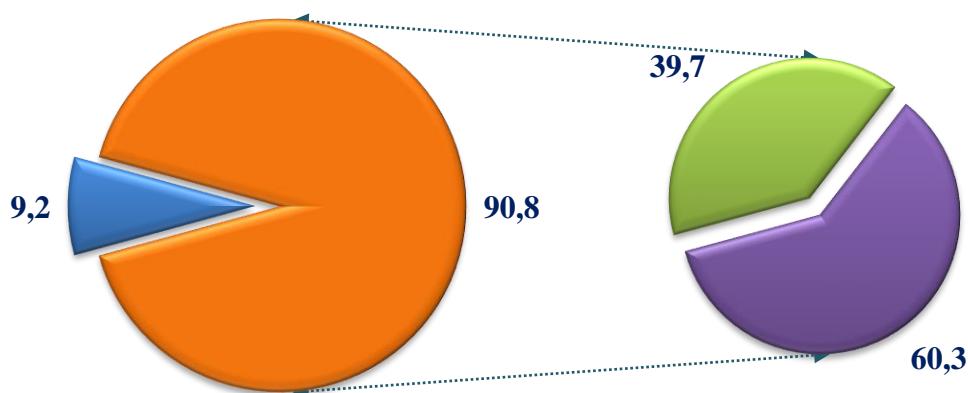
2023-yil yanvar-sentabr oylari davomida Toshkent shahri bo'yicha savdo, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning yalpi hududiy mahsulot tarkibidagi ulushi 17,1 % ni (2022- yil yanvar-sentabrdagi 15,8 %), tashish va saqlash, axborot va aloqa sohasida yalpi hududiy mahsulot tarkibidagi ulushi 14,7 % ni (13,5 %), xizmat ko'rsatuvchi boshqa tarmoqlar sohasida yalpi hududiy mahsulot tarkibidagi 28,5 % ni (27,7 %) tashkil etdi.

Yalpi hududiy mahsulotning tarmoqlar bo'yicha tarkibi, (jamiga nisbatan foizda)

2022 -yil yanvar-sentabr

2023-yil yanvar-sentabr

- Mahsulotlarga sof soliqlar
- Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati
- Sanoat (qurilishni qo'shgan holda)
- Xizmatlar

Toshkent shahri iqtisodiyotining barcha tarmoqlarida yaratilgan yalpi qo'shilgan qiymat (YAQQ) hajmi umumiy yalpi hududiy mahsulotning 90,8 % ni, mahsulotlarga sof soliqlar esa 9,2 % ni tashkil etdi.

Sanoat (qurilishni qo'shgan holda) tarmog'i yalpi hududiy mahsulotning tarmoqlar bo'yicha tarkibidagi ulushi hisobot yilida 39,7 % ni tashkil etdi. Xizmatlar sohasining yalpi hududiy mahsulotning tarkibidagi ulushi esa 60,3 % ni tashkil etdi.

2023-yil yanvar-sentabr oylari davomida dastlabki ma'lumotlarga ko'ra yalpi hududiy mahsulot aholi jon boshiga 43 513,4 ming so'mni tashkil etib o'tgan yilning mos davriga nisbatan 5,3 % ga o'sgan. Shu bilan birga, Toshkent shahrida yirik korxonalar iqtisodiy faoliyati jadallahishi oqibatida YAHMda kichik biznesning ulushi 48,4 % ni tashkil qildi.

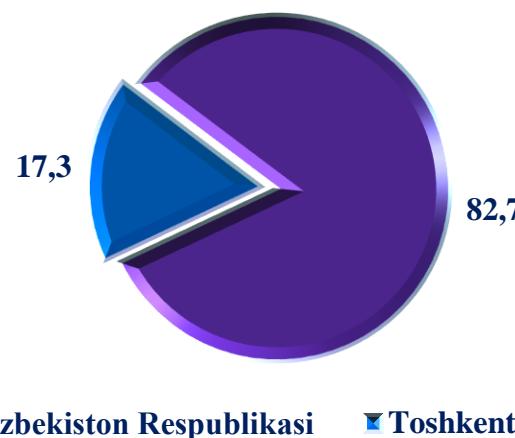
Yalpi hududiy mahsulotda kichik biznes ulushi

(yanvar-sentabr oylari, jamiga nisbatan ulushi)

O'zbekiston Respublikasi bo'yicha YAIMni shakllantirishda Toshkent shahrining qo'shgan hissasi 17,3 % ni tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 0,2 punktga o'sgan.

Yalpi ichki mahsulotda Toshkent shahrining ulushi, foizda

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Yalpi hududiy mahsulot- milliy hisoblar tizimining asosiy ko'rsatkichlari bo'lib, muayyan davrda mintaqaning iqtisodiy hududida joylashgan rezident-institsional birliklar ishlab chiqarish faoliyatining yakuniy natijasini ifodalaydi.

Aholi jon boshiga Yalpi hududiy mahsulot – muayyan davrda joriy narxlardagi Yalpi hududiy mahsulot hajminimamlakat (hudud)ning o'rtacha aholisi soniga bo'lish orqali aniqlanadi.

Yalpi qo'shilgan qiymat - ishlab chiqarilgan tovarlar va xizmatlar qiymati (ishlab chiqarish) hamda ishlab chiqarish jarayonida to'laligacha iste'mol qilingan tovarlar va xizmatlar qiymati (oraliq iste'mol) o'rtasidagi farq orqali aniqlanadi.

Mahsulotlar uchun soliqlar- tovar yoki xizmatlarning bir birligiga, yani rezidentlar tomonidan ishlab chiqariladigan, sotiladigan yoki import qilinadigan tovarlar va xizmatlarning miqdori yoki qiymatiga mutanosib tarzda solinadigan soliqlar. Ularga qo'shilgan qiymat solig'i, aksizlar, eksport va import uchun soliqlar hamda boshqalar kiradi.

Mahsulotlar uchun sof soliqlar- mahsulotlar uchun soliqlar mahsulotlar uchun subsidiyalarni ayirish orqali aniqlanadi.

Mahsulotlar uchun subsidiyalar- davlat budgetidan tovarlar yoki xizmatlarning bir birligiga, ya'ni rezidentlar tomonidan ishlab chiqariladigan, sotiladigan yoki import qilinadigan tovarlar va xizmatlarning miqdori yoki qiymatiga mutanosib tarzda to'lanadigan mablag'lar (subsidiyalar).

Yalpi hududiy mahsulot fizik hajm indeksi (o'sish sur'ati) doimiy narxlarda, ya'ni o'tgan yilning mos davri narxlarda hisoblangan hisobot davri Yalpi hududiy mahsulotni (real Yalpi hududiy mahsulot), joriy narxdagi o'tgan yilning mos davri Yalpi hududiy mahsulotga nisbati orqali aniqlanadi.

Yalpi hududiy mahsulot deflyator indeksi - iqtisodiyotda narxlarning o'rtacha o'zgarishini ifodalaydi va nominal yalpi hududiy mahsulotning (joriy narxlardagi hisobot) davri Yalpi hududiy mahsulot) real Yalpi hududiy mahsulotga nisbati orqali hisoblanadi.

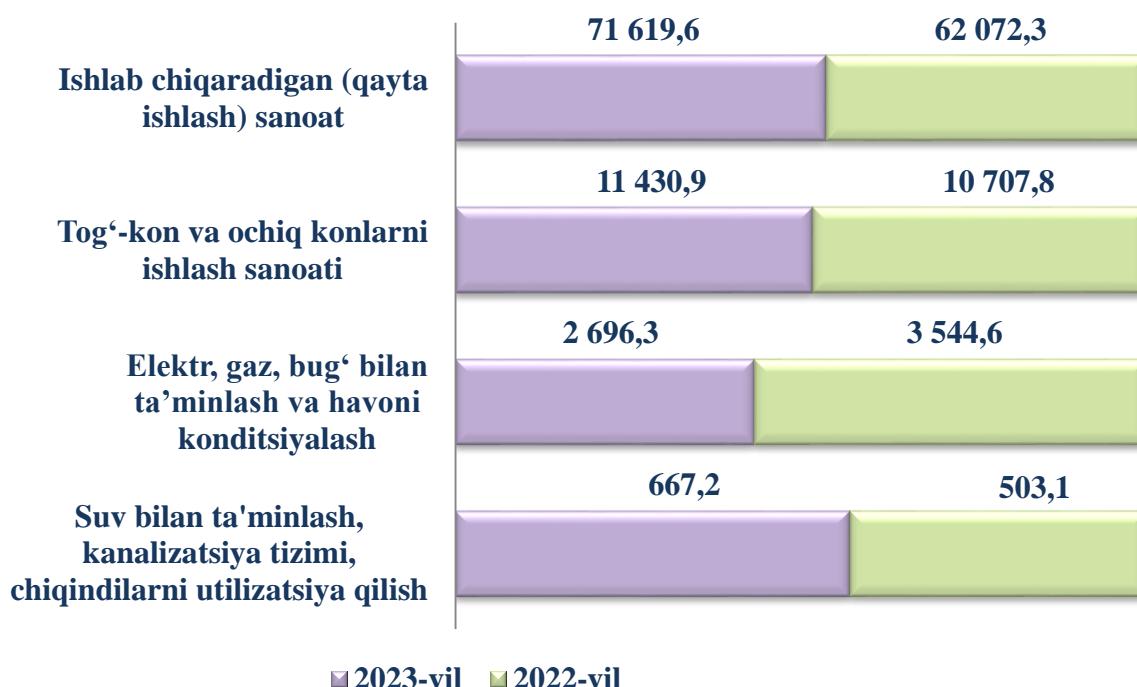

Dastlabki ma'lumotlarga asosan joriy yilning yanvar-sentabr oylarida Toshkent shahrida faoliyat ko'rsatayotgan sanoat korxonalari tomonidan 86 413,9 mlrd. so'mlik sanoat mahsulotlari ishlab chiqarilishiga erishildi va o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan sanoat ishlab chiqarish indeksi 105,0 % ni tashkil etdi.

Hisobot yilda 28 141,8 mlrd.so'mlik iste'mol tovarlari ishlab chiqarilib, 2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan o'sish 101,8 % ni tashkil etdi. Jumladan, 16 478,5 mlrd. so'mlik oziq-ovqat mahsulotlari, 11 663,3 mlrd. so'mlik nooziq-ovqat mollari (2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan mos ravishda 103,3 % va 109,0 %) ishlab chiqarildi.

Jami sanoat ishlab chiqarish hajmi o'sishining asosiy omili bo'lib, ishlab chiqaradigan (qayta ishslash) sanoatida ishlab chiqarish hajmining 6,9 % ga, suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilishning 30,3 % ga o'sishini va elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalashning 20,7 % ga hamda tog'-kon va ochiq konlarni ishslash sanoati 0,2 % ga, pasayishida ko'rishimiz mumkin.

Yanvar-sentabr oylarida asosiy iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha sanoat ishlab chiqarish tarkibi (mlrd. so'mda)

Ishlab chiqaradigan (qayta ishlash) sanoati

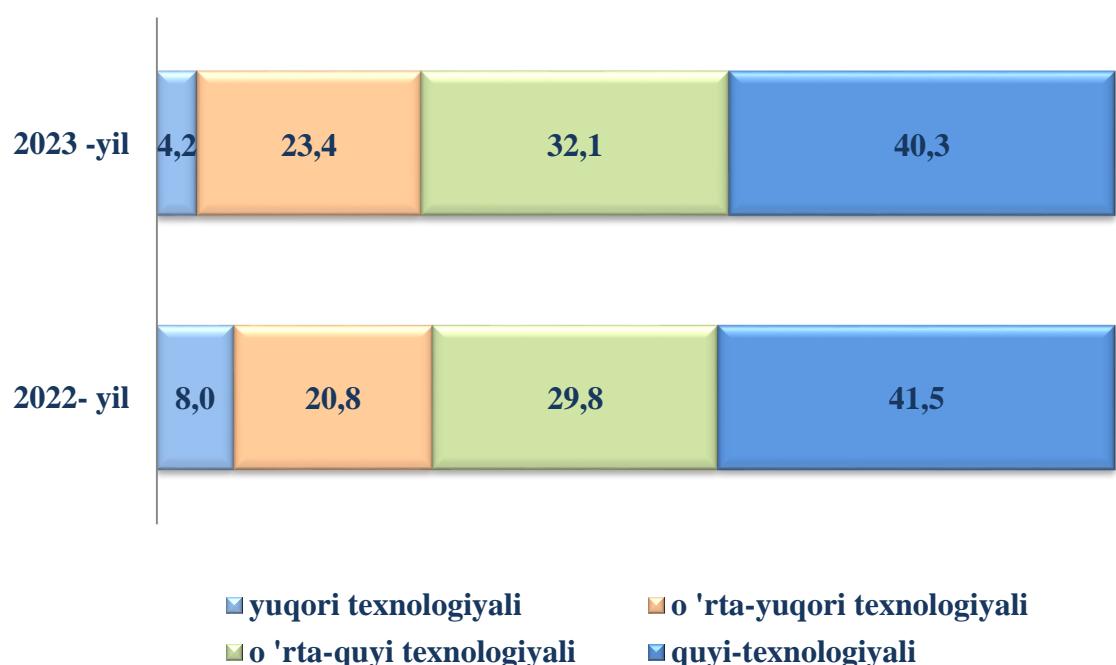
Toshkent shahrida sanoat korxonalarini modernizatsiya qilish, texnik va texnologik qayta jihozlash borasida amalga oshirilayotgan ishlar hududda ishlab chiqarish hajmi va sifatini yuksaltirishga xizmat qilmoqda.

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqaradigan sanoat korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 71 619,6 mlrd. so‘mni va o‘tgan yilning shu davriga nisbatan sanoat mahsuloti ishlab chiqarish indeksi 106,9 % ni tashkil etdi.

O‘z navbatida, ishlab chiqaradigan sanoatda o‘tgan yilning mos davriga nisbatan kimyoviy mahsulotlarni ishlab chiqarish 22,4 % ga, mashina va uskunalardan tashqari tayyor metall buyumlar ishlab chiqarish 14,2 % ga, metallurgiya sanoati 17,9 % ga, elektr uskunalar ishlab chiqarish 22,9 % ga, rezina va plastmassa buyumlar ishlab chiqarish 12,8 % ga oshganligida kuzatishimiz mumkin.

Ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida yuqori texnologiyali ishlab chiqarish tarmog‘ining ulushi 4,2 % ni, o‘rta-yuqori texnologiyali 23,4 % ni, o‘rta-quyi texnologiyali 32,1 % ni, quyi texnologiyali 40,3 % ni tashkil etdi.

Yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqarishning texnologik tarkibi bo‘yicha ishlab chiqaradigan sanoat tarkibi, foizda

Tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash

Iqtisodiy tarmoqlar kesimida o‘rganilganda, joriy yilning yanvar-sentabr oylarida tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash korxonalari tomonidan 11 430,9 mlrd.so‘mlik mahsulot ishlab chiqarildi va jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlarining ishlab chiqarish indeksi 99,8 % ni tashkil qildi.

Tog‘-kon sanoatida ishlab chiqarilgan mahsulotlar turi bo‘yicha boshqa tog‘-kon sanoati faoliyati 29,7 % ga o‘sgan bo‘lsa, tabiiy gaz va xom neft qazib olish hajmi o‘tgan yilning tegishli davriga 0,7 %, ga kamayganini kuzatish mumkin.

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash.

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar 2 696,3 mlrd. so‘mni (jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlarining ishlab chiqarish indeksi 79,3 % ni) tashkil etdi.

2023-yilning yanvar-sentabr oylarida elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash korxonalari mahsulotlari o‘tgan yilning tegishli davriga nisbatan 20,7 % ga kamaygan.

Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilish.

Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilish korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar 667,2 mlrd. so‘mni (jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlarining ishlab chiqarish indeksi 130,3 % ni) tashkil etganligi kuzatildi. Bunda, 2023-yil yanvar-sentabr oylarida suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilish korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 30,3 % ga o‘sgan.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha sanoat mahsulotini
ishlab chiqarish hajmi**
(2023-yil yanvar-sentabr oylarida)

	mlrd. so'm	o'sish sur'ati, foiz hisobida
Iqtisodiy faoliyatning alohida turlari bo'yicha sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi	86 413,9	105,0
Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash	11 430,9	99,8
Xom neft va tabiiy gaz	1 0935,0	99,3
Boshqa foydali qazilmalarni qazib olish mahsulotlari	414,1	129,7
Tog'-kon sanoatida texnika xizmatlari	75,6	71,2
Ishlab chiqaradigan sanoat	71 619,6	106,9
Oziq-ovqat mahsulotlari	8 468,6	103,6
Ichimliklar	8 755,1	101,0
Tamaki mahsulotlari	284,1	112,0
To'qimachilik mahsulotlari	3 643,7	99,8
Kiyimlar	1 318,8	105,4
Charm va charmdan mahsulotlar	125,6	134,2
Yog'och hamda yog'och va po'kakdan yasalgan buyumlar (mebeldan tashqari); poxolcha va to'qish uchur materiallardan yasalgan buyumlar	501,4	81,2
Qog'oz va qog'oz mahsulotlari	1 780,6	104,7
Nashr qilish xizmatlari va yozilgan materiallarni aks ettirish bo'yicha xizmatlar	1 483,1	104,6
Koks va neftni qayta ishlash mahsulotlari	280,8	42,5
Kimyo mahsulotlari	2 760,2	122,4
Asosiy farmatsevtika mahsulotlari va farmatsevtika preparatlari	1 754,7	84,2
Rezina va plastmassa buyumlar	2 976,8	112,8
Boshqa nometall mineral buyumlar	3 394,7	103,5
Metallurgiya sanoati	12 171,6	117,9
Mashina va asbob-uskunalaridan tashqari tayyor metall buyumlar	3 132,9	114,2
Kompyuterlar, elektron va optik uskunalar	1 242,4	63,5

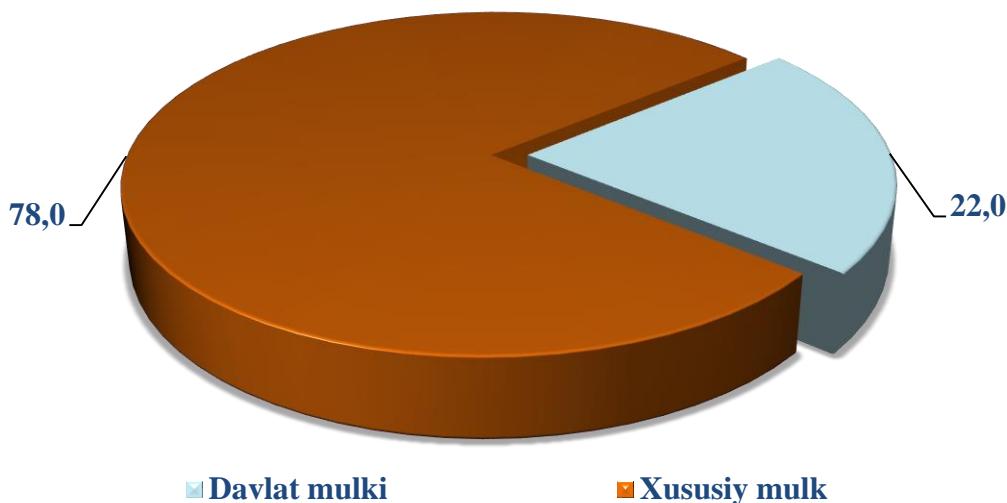

davomi

Elektr uskunalar	8 163,2	122,9
Boshqa guruhlarga kiritilmagan mashinalar va uskunalar	2 007,5	100,7
Avtotransport vositalari, pritseplar va yarim pritseplar	3 271,3	100,5
Boshqa transport vositalari va uskunalar	554,4	102,5
Mebel	654,0	106,4
Boshqa mahsulotlar	1 830,4	202,7
Mashinalar va uskunalarni ta'mirlash va o'rnatish bo'yicha xizmatlar	1 063,8	82,4
Elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash	2 696,3	79,3
Elektr, bug' ta'minoti tizimlari va konditsionerlari ishlab chiqarish va tarqatish	2 463,2	76,4
Gazsimon yoqilg'ilarni ishlab chiqarish va tarqatish	233,1	97,2
Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish	667,2	130,3
Suvni yig'ish, qayta ishlash va taqsimlash	387	110,9
Chiqindilarni yig'ish, ishlov berish, yo'qotish, utilizatsiya qilish	280,4	182,1
Iste'mol tovarlarini ishlab chiqarish shu jumladan:	28 141,8	101,8
oziq-ovqat tovarlari	14908,3	103,3
nooziq-ovqat tovarlari	11663,3	109,0
Aroq va sharob mahsulotlari	1570,2	118,0

Davlat va xususiy sektorning o'zaro munosabati mamlakatdagi ijtimoiy-iqtisodiy barqaror vaziyatni ta'minlashda xususiy biznesning manfaatdorligini oshirishda katta xizmat qiladi. O'z navbatida, mamlakatimizda davlat tasarrufidan chiqarish va xususiy lashtirish borasida olib borilayotgan islohotlar natijasi o'laroq Toshkent shahrida sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmida nodavlat sektorning ulushi salmoqli ekanligini ko'rish mumkin. Tarmoq korxonalari tomonidan joriy yilning yanvar-sentabr oylarida 37 410,8 mlrd. so'mlik mahsulotlar ishlab chiqarildi va sanoat ishlab chiqarish hajmiga 43,3 % ni tashkil etdi, shu bilan birga davlat sektorida 18 998,2 mlrd. so'mlik mahsulot ishlab chiqarilib, umumiylajmaga nisbatan 22,0 % ni tashkil etdi, nodavlat sektorida 67415,8 mlrd. so'mlik mahsulot ishlab chiqarilib, umumiylajmaga nisbatan 78,0 % ni tashkil etdi.

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish davlat va nodavlat sektorlarida
2023 -yil yanvar-sentabr oylarida (foiz hisobida)

Sanoat sohasida modernizatsiyalash ko‘lamlarini jadallashtirish va kengaytirish bo‘yicha chora-tadbirlarning amalga oshirilishi natijasida, sanoat sohasida faoliyat yuritayotgan korxonalarda ishlab chiqarishning jadal rivojlanishi davom ettirildi.

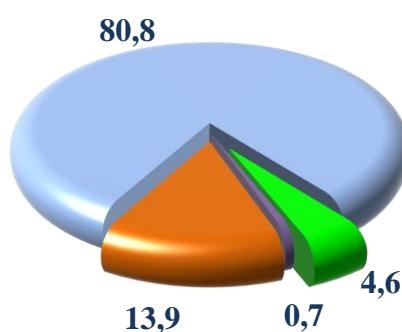
Tarmoq korxonalarini tomonidan 2023-yil yanvar-sentabr oylarida 37 410,8 mlrd. so‘mlik mahsulotlar ishlab chiqarilib, umumiy hajmga nisbatan iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarishning ulushi quyidagicha tavsiflanadi.

Sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish iqtisodiyotning muhim omili bo‘lib, jami sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishning tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash mahsulotlari faoliyati sanoat ishlab chiqarish indeksi 99,8 % ni, qayta ishlash sanoati 106,9 % ni, elektr energiyasi, gaz, bug‘ va konditsiyalangan havo 79,3 % ni, suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya, chiqindilarni yig‘ish va qayta foydalanish bo‘yicha xizmatlar 130,3 % ni tashkil etdi.

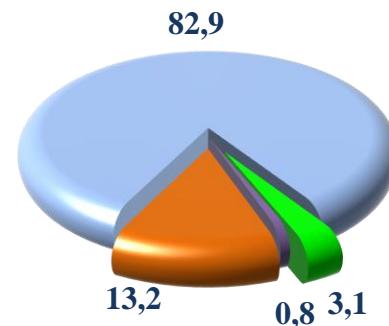

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha sanoat mahsulotlarini
ishlab chiqarish (umumiy hajmga nisbatan foizda)**

2022 -yil yanvar-sentabr

2023-yil yanvar-sentabr

Ishlab chiqaradigan sanoat

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash
Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish

Tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha sanoat
mahsuloti turlarini ishlab chiqarish hajmi
(yirik korxonalar bo‘yicha)**

	O‘lchov birligi	2023- yil yanvar-sentabr	2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan % da
Tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash			
Neft	ming tn	500,5	100,3
Gaz kondensanti	ming tn	486,1	88,5
Tabiiy gaz	mln. kub.m	24 488,5	91
Chaqiq tosh	tonna	513 719,6	43,9
Qayta ishlash sanoati			
Yumshoq bug‘doy va spelta uni	tonna	104 747,0	4,9 m
Makaron mahsulotlari va shu kabi xamirdan tayyorlangan mahsulotlar	tonna	3 996,9	141,7

SANOAT

davomi

	O'Ichov birligi	2023- yil yanvar-sentabr	2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan % da
Quyiltirilmagan va shakar qo'shilмаган, yog'liligi 6 % dan yuqori sut va qaymoq	<i>tonna</i>	7 984,1	2,6 m.
O'simlik yog'i (tozalangan)	<i>tonna</i>	2,3	0,5
Margarin va spredlar	<i>tonna</i>	2 805,4	47,8
Aroq - ming litr 100% spirit	<i>ming litr</i>	10 969,8	83,3
Konyak spiriti - ming litr 100% spirit	<i>ming litr</i>	3 602,6	81
Uzum vinosini distillash yoki uzumni siqish natijasida olingan spirit nastoykalari - ming litr 100% spirit	<i>ming litr</i>	551,7	103,4
Uzum vinolari	<i>ming litr</i>	3 713,2	73,8
Pivo	<i>mln. dona</i>	76 886,3	116,9
Tamaki mahsulotlari, tamakidan tayyorlangan	<i>mln.dona</i>	1 485,9	95,2
Paxtadan yigirilgan ip	<i>tonna</i>	25 834,5	95,5
Tarkibida massasi bo'yicha 85% yoki undan ortiga paxta tolasi bo'lgan, sirt zichligi 200 g/kv.metr dan ko'p bo'lмаган, oqartirilmagan ip gazlamalari	<i>ming kv.m</i>	14,1	-
Mashinada yoki qo'lda to'qilgan trikotaj polotnolar	<i>tonna</i>	14 108,6	114
Gilam va gilamlar	<i>ming kv.m</i>	697,3	99,3
Paketlar va paketlarni qadoqlash	<i>tonna</i>	2 099,2	169,2
Trikotaj yoki to'qilgan ustki kiyimlar	<i>ming dona</i>	828,2	28,2
Ichdan kiyiladigan trikotaj kiyimlar	<i>ming dona</i>	347,3	15,9
Boshqa ish kiyimlari - ming so'm	<i>ming so'm</i>	16 578,0	
Yarim tsellyulozadan tayyorlangan gofrirovka qilish uchun qog'oz	<i>tonna</i>	984,0	121,8
Daftarlар	<i>tonna</i>	213,8	180,3
Plastmassadan qutichalar, yashiklar, savatlar, panjarasimon idishlar va shu kabi buyumlar	<i>tonna</i>	77 192,0	7,3 m
Kitoblar, geografiya xaritalar, gidrografik yoki shu kabi kartalarning barcha turlari, reproduksiyalar, chizmalar va fotosuratlar, otkritkalarni bosib chiqarish bo'yicha xizmatlar	<i>ming so'm</i>	64 035 264,0	17,1

davomi

	O'Ichov birligi	2023- yil yanvar-sentabr	2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan % da
Gazetalarni bosib chiqarish bo'yicha xizmatlar	<i>ming so'm</i>	25 391 769,0	76
Bosib chiqarilgan pochta va gerbli markalari, titul hujjatlari, mikroprosesor kartochkalari, cheklar va boshqa qimmatli qog'ozlar va shu kabilarni bosib chiqarish bo'yicha xizmatlar	<i>ming so'm</i>	10 526 449,0	129,3
Haftada to'rt martadan kam chiqadigan jurnallar va davriy nashrlarni bosib chiqarish bo'yicha xizmatlar	<i>ming so'm</i>	1 526 923,0	134,3
Yog'lash uchun ishlatalidigan moylar	<i>ming tonna</i>	3,3	95,3
Suyultirilgan propan va butan	<i>ming tonna</i>	409,5	97,4
Texnik oltingugurt	<i>tonna</i>	176 552,0	101,9
Murakkab organik erituvchilar va suyultirgichlar	<i>tonna</i>	87,0	108,8
Akril va vinil polimerlari asosidagi bo'yoqlar va laklar, suv muhitida	<i>tonna</i>	13 246,0	111,2
Sintetik polimerlar asosidagi bo'yoqlar va laklar	<i>tonna</i>	6 097,0	104,1
Denaturalmagan, spirt konsentratsiyasi 80 % hajmdan kam bo'lmagan etil sperti	<i>ming litr</i>	7 782,0	78,3
Birlamchi formalardagi polipropilen	<i>tonna</i>	9 071,1	110,6
Chakana savdo uchun qadoqlangan yoki dozalarga bo'lingan, tarkibida penitsilin yoki uning hosilalari bo'lgan, penitsilin kislotosi tuzilmasiga ega yoki tarkibida streptomitsin yoki uning hosilalari bo'lgan medikamentlar	<i>tonna</i>	136,5	84,7
Tarkibida gormonlar yoki antibiotiklar bo'lmagan medikamentlar	<i>tonna</i>	13 457,1	77,3
Chakana savdo uchun qadoqlangan, tarkibida boshqa antibiotiklar bo'lган medikamentlar	<i>tonna</i>	1 787,4	107,7
Binolar va inshootlar uchun sement, beton yoki sun'iy toshdan yig'ma konstruksiyalar elementlari va boshqa buyumlar	<i>tonna</i>	346 419,6	97,2
Butilkalar	<i>ming dona</i>	211 282,2	69,6

SANOAT

davomi

	O'lclov birligi	2023- yil yanvar-sentabr	2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan % da
Sement, beton yoki sun'iy toshdan qurilish uchun g'isht va bloklar	<i>tonna</i>	92 677,0	24,3
Temirdan yoki legirlanmagan po'latdan bolg'alangan, issiqlayin prokatka qilingan, issiqlayin cho'zilgan yoki ekstrudirlangan chiviqlar va sterjenlar, jumladan prokatkadan keyin kalavalarga o'ralgan chiviqlar	<i>tonna</i>	76 407,3	78,9
Po'latdan choksiz neft va gaz	<i>tonna</i>	25 861,2	96,3
Mis sim	<i>tonna</i>	28 979,2	125,6
Alyuminiyidan elektr izolyatsiyasiz o'ralgan sim, po'lat arqonlar, to'qilgan shnurlar va shu kabi buyumlar	<i>tonna</i>	1 109,6	3,2 m
Temir yoki po'lat simdan matolar, panjaralar, to'rlar va to'siqlar	<i>tonna</i>	5,3	114,8
Elektrsiz isitiladigan markaziy isitish radiatorlari va ularning qora metallardan yasalgan qismlari	<i>tonna</i>	7 071,9	109,1
Qishloq xo'jaligi, bog'dorchilik yoki o'rmon xo'jaligida ishlatalish uchun dastakli asboblar	<i>tonna</i>	5,2	11,6 m
1 kV dan ortiq bo'lмаган kuchlanish uchun avtomatik o'chiruvchilar	<i>tonna</i>	1,4	6,4
Kuchlanishi 1 kV dan ortiq bo'lмагам elektr zanjirini o'chirish, almashlab ularash yoki himoyalash uchun apparatura bilan jihozlangan taqsimlash shitlarini va boshqa panellar	<i>tonna</i>	50,1	148,4
Izolyatsiya qilingan o'rash simlari	<i>tonna</i>	1 374,9	95,2
Kuchlanishi 1 kV dan ortiq bo'lган (yuqori voltli) boshqa elektr toki o'tkazgichlari	<i>tonna</i>	8 594,2	134,8
Sovutkich va muzlatkichlar -	<i>dona</i>	577 902,0	102,1
Traktorlar	<i>dona</i>	10,0	14,9
Avtomobil dvigateli	<i>dona</i>	176 030,0	104,8
Ixtisoslashgan yengil avtomobillar - dona	<i>dona</i>	419,0	-

davomi

	O'lcov birligi	2023- yil yanvar-sentabr	2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan % da
--	----------------	--------------------------	--

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minalash va havoni konditsiyalash

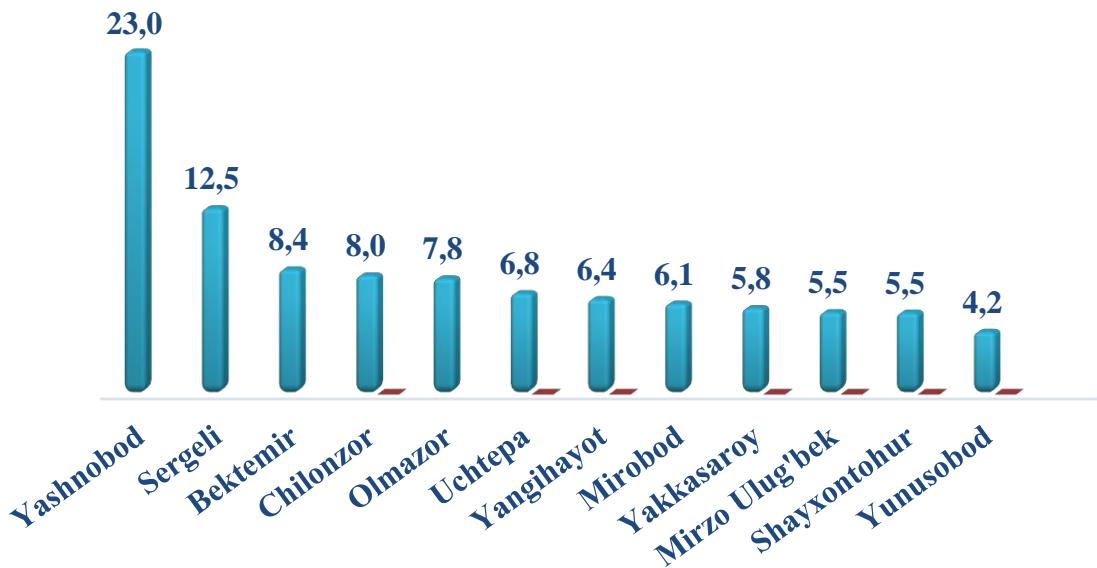
Elektroyenergiya	<i>mln.kVt soat</i>	2 926,6	3,7 m
Issiqlik energiyasi	<i>ming Gkal</i>	7 513,3	88,8
Elektr energiyasini uzatish bo‘yicha xizmatlar	<i>ming so‘m</i>	692 387,0	108,7

Suv bilan ta’minalash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarini yig‘ish va utilizatsiya qilish

Tabiiy suv, suvgaga ishlov berish va suv bilan ta’minalash bo‘yicha xizmatlar	<i>ming so‘m</i>	247 688 489,0	123,8
Oqova suvlarni yo‘qotish, transportirovka qilish va ishlov berish bo‘yicha xizmatlar	<i>ming so‘m</i>	139 047 757,0	113,7
Xavfsiz chiqindilarini yig‘ish bo‘yicha xizmatlar	<i>ming so‘m</i>	101 844 570,9	110,9
Plastmass chiqindilar	<i>tonna</i>	1 430,1	132,4
Xavfsiz metall chiqindilar	<i>tonna</i>	2 328,4	146,9
Boshqa guruhlarga kiritilmagan, qayta foydalanishga yaroqli yig'ilgan boshqa xavfsiz chiqindilar	<i>tonna</i>	29 206,0	62,4
Xavfli (zaharli) kimyoziy chiqindilar	<i>tonna</i>	203,3	78,9
Saralangan metall va metall bo'limgan materiallarni qayta ishlash (qayta tiklash) bo'yicha xizmatlar - ming so‘m	<i>ming so‘m</i>	916 793,0	-

Hududlar bo‘yicha sanoat ishlab chiqarish hajmi

Toshkent shahrida sanoat korxonalarini modernizatsiya qilish, texnik va texnologik qayta jihozlash borasida amalga oshirilayotgan ishlar hududda ishlab chiqarish hajmi va sifatini yuksaltirishga xizmat qilmoqda. Toshkent shahri sanoat ishlab chiqarish hajmi tarkibida eng ko‘p Yashnobod tumani (Toshkent shahri sanoat ishlab chiqarish hajmining 23,0%), Sergeli tumani (12,5%), Bektemir tumani (8,4 %), Chilonzor tumani (8,0 %), Olmazor tumani (7,8%), Uchtepa (6,8%) Yangihayot tumani (6,4 %), Mirobod (6,1%) hissasiga to‘g‘ri keladi. Shuning bilan birga, eng kam ulush Yakkasaroy tumani (5,8%), Mirzo Ulug‘bek tumani (5,5%), Shayhontohur tumani (5,5%), Yunusabod (4,2%), tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Hududlarning jami sanoat ishlab chiqarish hajmidagi ulushi, foizda*(2023-yil yanvar-sentabr oylarida)*

Dunyodagi eng rivojlangan mamlakatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, sanoat mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida muhim o'rinn tutadi. Shu nuqtai nazardan kelib chiqib, Toshkent shahri va tumanlarida ishlab chiqarilgan sanoat mahsuloti hajmini tumanlararo hamda tumanlarni shahar ko'rsatkichlari bilan taqqoslash orqali tahlil qilish, sanoat mahsulotini aholi jon boshiga to'g'ri keladigan miqdori dinamikasini kuzatib borish, hududlardagi ustuvor vazifalarni va o'sish nuqtalarini belgilash muhim ahamiyat kasb etadi. O'z navbatida, joriy yilning yanvar-sentabr oylarida Toshkent shahrida sanoat mahsuloti ishlab chiqarilishi 86 413,9 mlrd. so'mni tashkil etib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 105,0 % ni tashkil etdi.

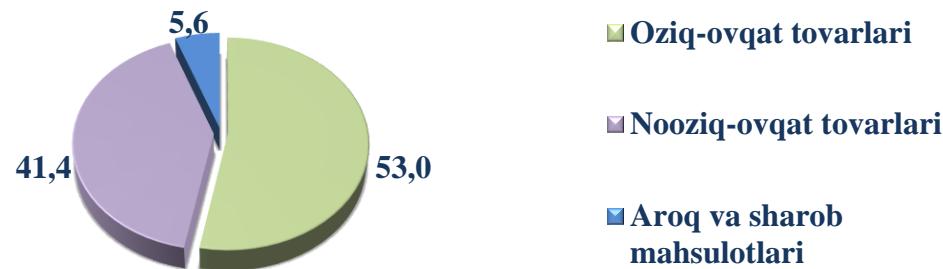
Toshkent shahrida ishlab chiqarilgan sanoat mahsuloti hajmi aholi jon boshiga 28 916,1 ming so'mni yoki o'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 101,8 % ga yetkazilganligini kuzatishimiz mumkin. Shuningdek, Toshkent shahrida iste'mol tovarlari ishlab chiqarilishi 28 141,8 mlrd. so'mni tashkil etib, Toshkent shahrida ishlab chiqarilgan iste'mol tovarlari hajmi aholi jon boshiga 9 416,9 ming so'mni yoki o'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 98,7 % ga yetkazilganligini kuzatishimiz mumkin.

Iste'mol tovarlari ishlab chiqarish

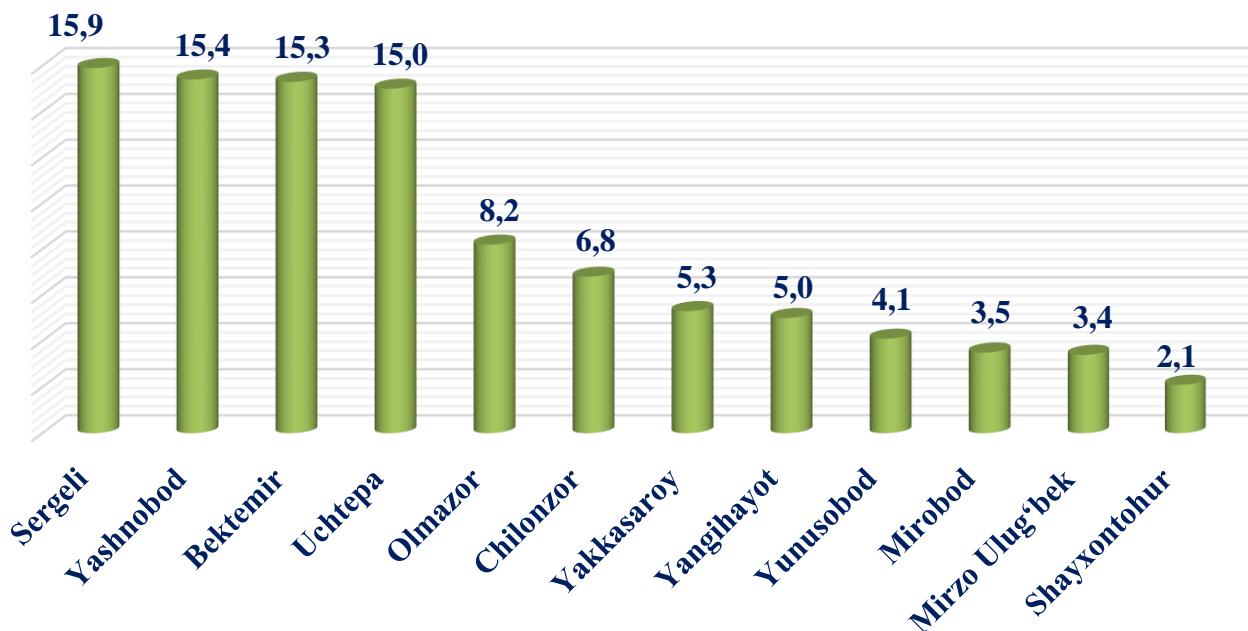
Tayyor mahsulotlar ishlab chiqarilishini rag'batlantirish va turlarini kengaytirish, iste'mol tovarlari ishlab chiqarish hajmini 2022-yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan (1,8 % ga) oshishiga ta'sir ko'rsatdi, jami sanoat ishlab chiqarish hajmidagi ulushi esa 32,6 % ni tashil etdi.

Iste'mol tovarlari ishlab chiqarish hajmining tarkibi, jami iste'mol tovarlari ishlab chiqarish hajmiga nisbatan, foizda (2023- yil yanvar-sentabr oylarida)

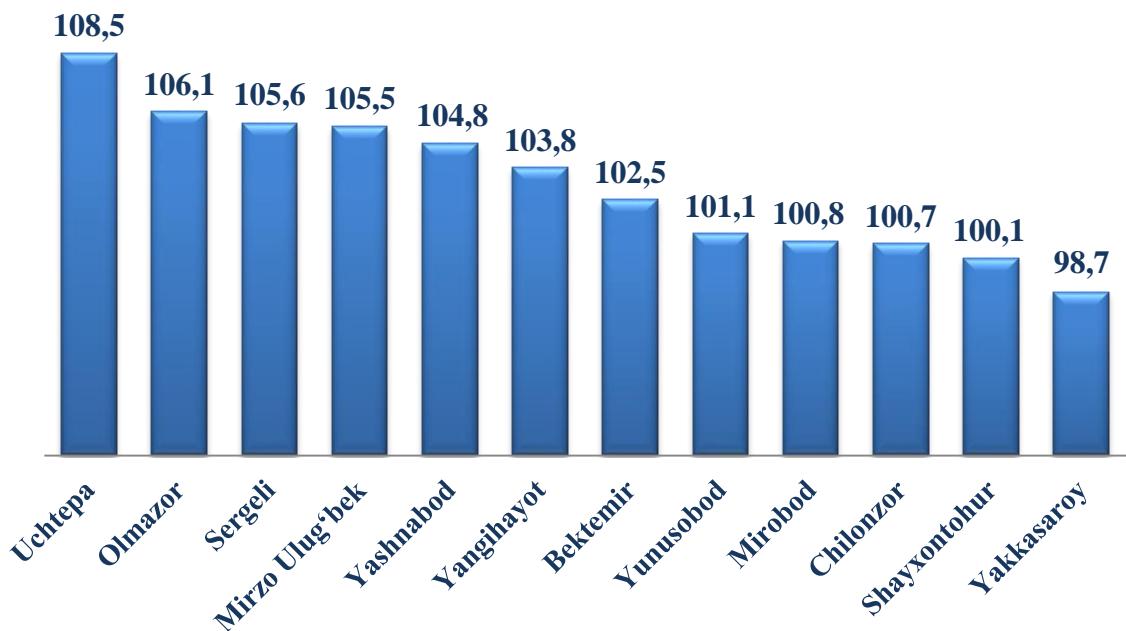
2023-yilning yanvar-sentabr oylarida oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish 14 908,3 mlrd. so'mga yetkazilib, jami iste'mol tovarlaridagi ulushi 53,0 %, nooziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish 11 663,3 mlrd. so'm, jami iste'mol tovarlaridagi ulushi 41,4 %, alkogol mahsulotlarini ishlab chiqarish 1 570,2 mlrd. so'm hisoblanib, jami iste'mol tovarlaridagi ulushi 5,6 % ni tashkil etdi.

Hududlarning jami iste'mol tovarlari ishlab chiqarish hajmidagi ulushi, foizda (2023- yil yanvar-sentabr oylarida)

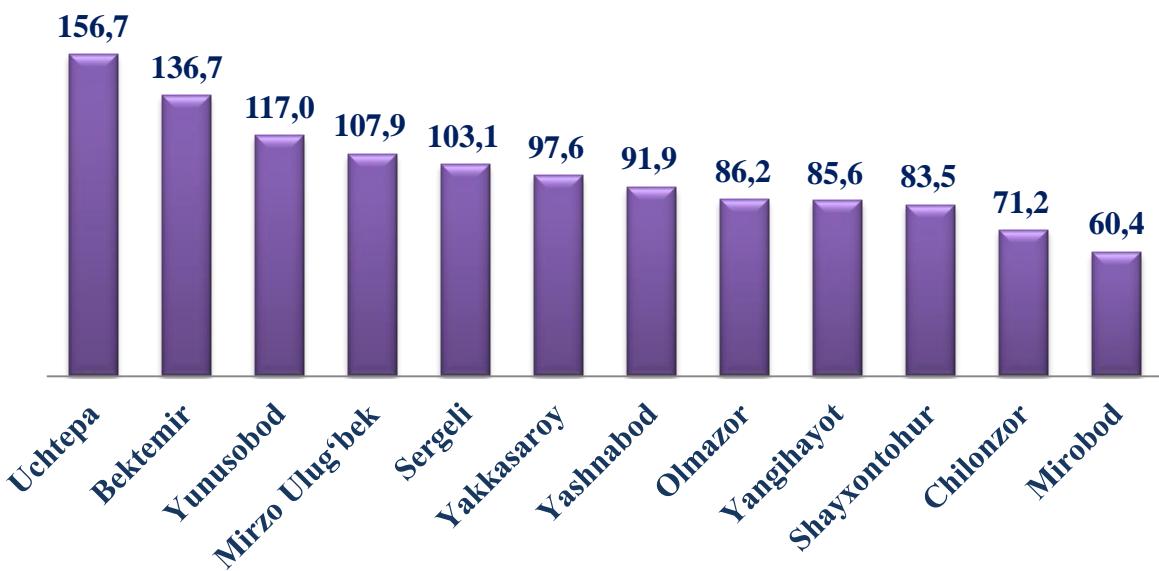

Hududlarda sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish indeksi, foizda
(2023- yil yanvar-sentabr oylarida, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan)

**Hududlarda iste'mol tovarlari ishlab chiqarish hajmlarning
o'sish sur'atlari, foizda (2023- yil yanvar-sentabr oylarida,
o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan)**

Bunda, Toshkent shahrida sanoat ishlab chiqarishning eng katta fizik hajmi indeksi Uchtepa tumani (156,7 %), Bektemir tumani (136,7%), Yunusobod tumani(117,0 %), Mirzo Ulug'bek tumani (107,9 %), Sergeli tumani (103,1 %) tumanlarida kuzatilmoxda.

Shu o'rinda iste'mol tovarlari ishlab chiqarishda eng kichik o'sish sur'atlari Shayxontohur tumani (83,5%) va Chilonzor tumani (71,2 %), Mirobod (60,4 %) tumanlarida kuzatilgan.

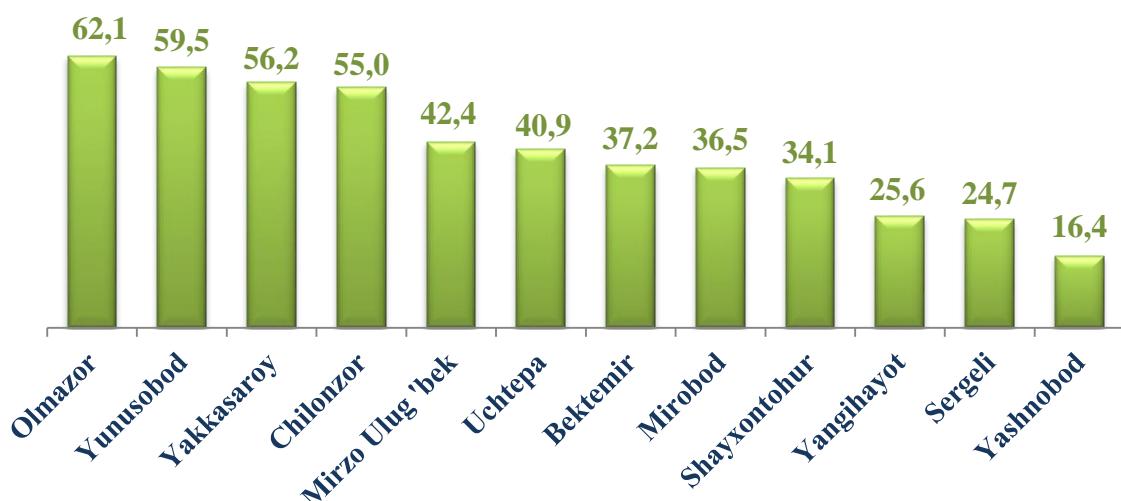
Sanoat ishlab chiqarishda kichik biznesning hissasi

Kichik tadbirkorlik sub'ektlari sanoat ishlab chiqarishda bir maromdag'i o'sish ta'minlandi. Dastlabki ma'lumotlar bo'yicha 2023-yilning yanvar-sentabr oylarida Toshkent shahrida sanoat ishlab chiqarishda kichik biznesning ulushi 35,9 % ni tashkil etgan.

Hududlar bo'yicha kichik biznesning sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishdagi ulushi, foizda (yanvar-sentabr)

Hududlar kesimida kichik biznesning sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishdagi eng yuqori ulushi Olmazor tumani (jami sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishdagi ulushi (62,1 %), Yunusobod (59,5 %) Yakkasaroy (56,2 %) tumanlarida kuzatildi. Shu bilan birga, eng kichik ulushi Yangihayot (25,6 %) Sirg'ali (24,7 %) va Yashnobod (16,4 %) tumanlarida kuzatildi.

2023-yil yanvar-sentabr oylarida tumanlar kesimida kichik biznesning jami sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishdagi ulushi, foizda

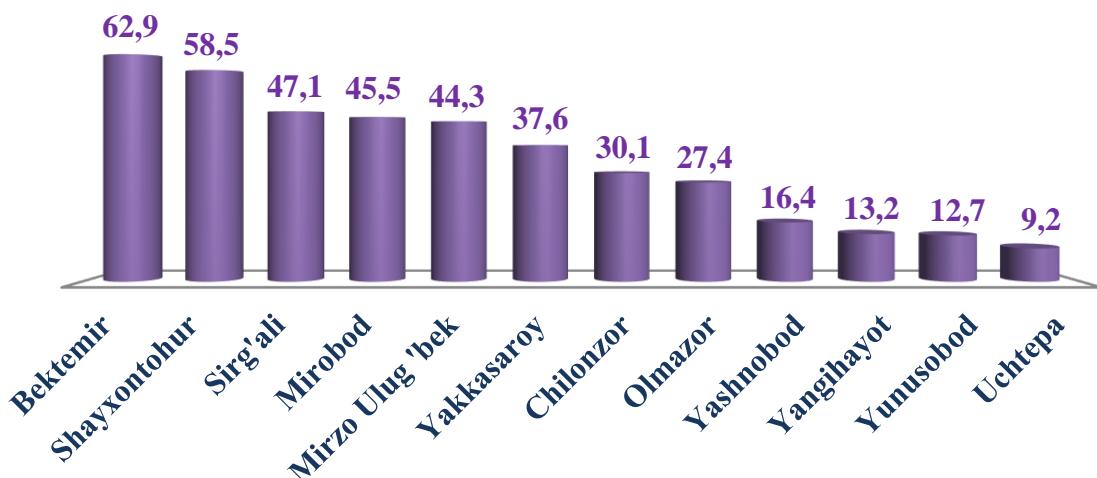
Chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxonalar mahsulotlarining ishlab chiqarilishi

Hisobot davrida xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar tomonidan 38 647,1 mlrd. soʻmlik mahsulot ishlab chiqarildi.

Oʻtgan yilda qoʻshma korxonalarining umumiy ishlab chiqarishdagi ulushi 36,2 % ni tashkil etgan boʻlsa, hisobot davrida bu koʻrsatkich 32,1 % ni tashkil qildi.

Qoʻshma korxonalar tomonidan joriy yilning yanvar-sentabr oylarida ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotining Respublika sanoat ishlab chiqarishidagi ulushi 6,0 % ni tashkil etdi, bu iqtisodiyotni isloh qilish va liberalallashtirishni, jahon bozorida mahsulotlarning raqobatbardoshligini oshirish imkonini berdi.

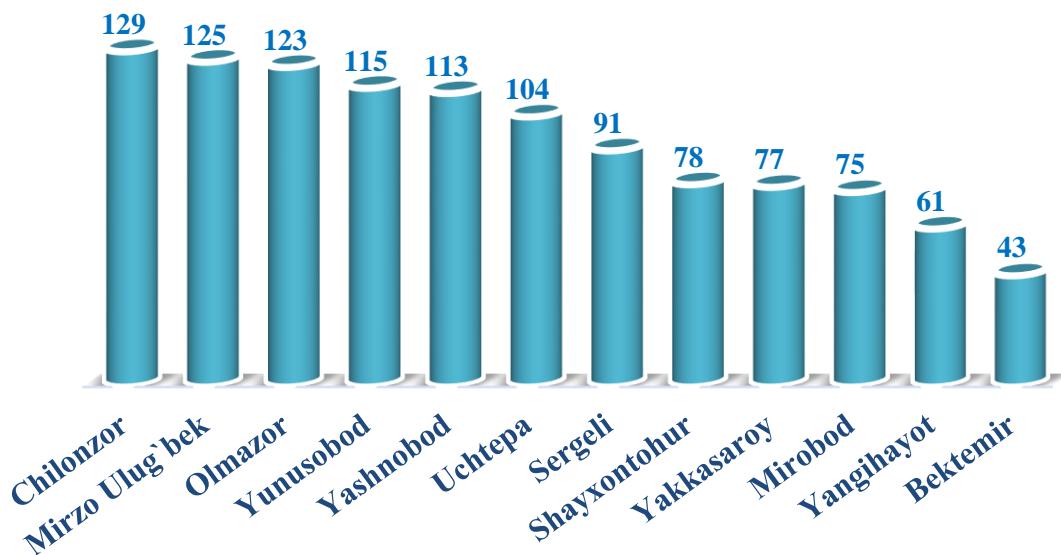
Chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxonalar mahsulotlarining sanoatning umumiy hajmidagi ulushi, foizda 2023- yil yanvar-sentabr oylarida

Faoliyat yuritayotgan va yangi tashkil etilgan sanoat korxonalari

Bugungi kunda Toshkent shahrida 11,7 minga yaqin sanoat korxonalari faoliyat koʻrsatayotgan boʻlib, ulardan 1 410 ta korxona (jami faoliyat koʻrsatayotgan korxonalarining 12,1 %) Olmazor tumaniga, 1 364 ta korxona (11,7 %) Chilonzor tumaniga, 1 263 ta korxona (10,8 %) Uchtepa tumanlari hissasiga toʻgʻri keladi.

Faoliyat yuritayotgan sanoat korxonalari soni, birlik
(2023- yil 1-oktabr holatiga)

Yangi tashkil etilgan sanoat korxonalari soni, birlik
(2023- yil yanvar-sentabr oylarida)

2023-yil yanvar-sentabr oylarida Toshkent shahrida 1 134 ta yangi sanoat korxonalari tashkil etilgan bo'lib, ularidan qariyb 11,4 % Chilonzor, 11,0 % Mirzo Ulug'bek, 10,8 % Olmazor, 10,1% Yunusobod tumanlari yuqori ulushga ega.

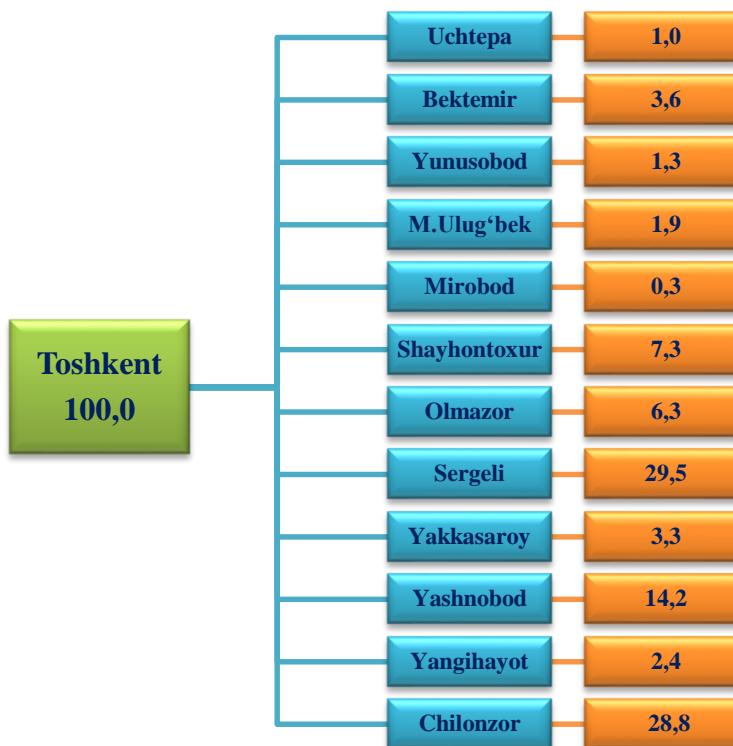

**Tayyor mahsulotlar, butlovchi qismlar va materiallar ishlab chiqarishni
mahalliylashtirish dasturining asosiy ko'rsatkichlari**
(2023- yil yanvar-sentabr oylarida)

	Loyihalar soni, birlikda	Ishlab chiqarish hajmi, mln. so'm	Eksportga sotilgan mahsulot hajmi, ming AQSh dollari	Yangi tashkil qilingan ish o'rnlari soni, birlikda
Jami:	313	13 390 775,0	160 739,0	1 510
<i>shundan;</i>				
Uchtepa	19	139 065,0	777,0	271
Bektemir	48	476 429,0	12 508,0	21
Yunusobod	8	170 775,0	49,0	157
Mirzo Ulug'bek	9	257 627,0	543,0	51
Mirobod	29	44 728,0	908,0	40
Shayxontohur	13	978 086,0	1 059,0	-
Olmazor	54	845 632,0	6 028,0	385
Sergeli	42	3 956 422,0	4 648,0	164
Yakkasaroy	25	440 122,0	778,0	22
Yashnobod	20	1 903 384,0	45 423,0	63
Yangihayot	17	317 849,0	3 050,0	29
Chilonzor	29	3 860 656,0	84 968,0	307

Mahalliylashtirish dasturining jami ishlab chiqarish hajmida tumanlarning ulushi, foizda 2023- yil yanvar-sentabr oylarida

Statistik ko‘rsatkichlarga tushuntirish

Sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi – korxona tomonidan ishlab chiqarilgan tayyor mahsulotlar, yarim tayyor, chetga sotishga mo‘ljallangan, o‘zining nosanoat bo‘lmalariga va kapital qurilishga mo‘ljallangan mahsulotlar hajmini o‘z ichiga oladi; ishlab chiqarilishi hisobot davrida tugallanmagan uzoq muddatli mahsulotlarni ishlab chiqarish bo‘yicha ishlar; sanoat tusidagi ishlar (xizmatlar);

Sanoat ishlab chiqarishda o‘zgarish indekslari – solishtirma davrlarda mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) fizik hajmining o‘zgarishini tavsiflovchi nisbiy ko‘rsatkichdir; Iste’mol mollari – asosan shaxsiy iste’mol yoki foyda olish bilan bog‘liq bo‘lмаган boshqa maqsadlarda foydalanadigan sanoat mahsulotlari; iste’mol mollari ishlab chiqarish hajmi amaldagi narxlarda (QQS va aksizlar bundan mustasno) hisoblab chiqiladi;

Natura ko‘rinishida sanoat ishlab chiqarish hajmi – boshqa korxonalarga jo‘natish uchun yoki ishlab chiqarishga mo‘ljallangan mahsulotlarni, shu jumladan korxonaning sanoat ehtiyojlari uchun sarflangan mahsulotlarni o‘z ichiga oladi, ya’ni yalpi mahsulot;

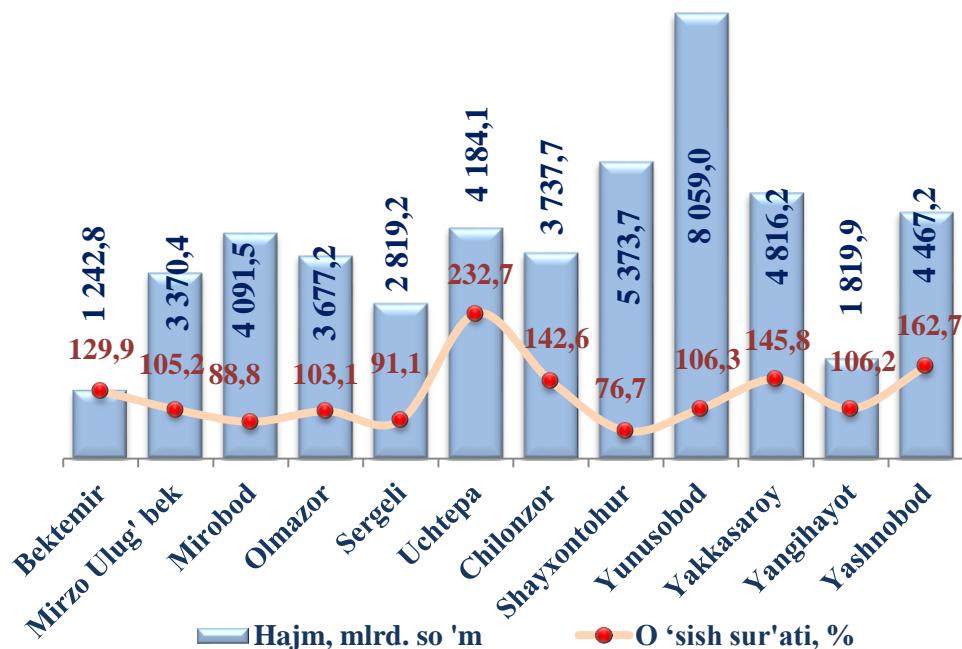
Ishlab chiqarishni texnologik rivojlanish darajasiga ko‘ra guruhlash Yevrostat texnologik faoliyatining tasnifi asosida ishlab chiqilgan.

Mahalliylashtirish darjasи – ishlab chiqarishda ishlataladigan mahalliy materiallar, mehnat va intellektual resurslarning ulushini belgilaydi; Mahalliylashtirish darjasini hisoblashda xarajatlar, soliq to‘lovlari va ishlab chiqarish jarayoniga bevosita aloqador bo‘lмаган boshqa imtiyozlar hisobga olinmaydi; mahsulot sotish hajmi – savdo narxlarda keltiriladi (QQS va aksiyalar bundan mustasno).

Joriy yilning yanvar–sentabr oylarida Toshkent shahrida iqtisodiyot va ijtimoiy sohani rivojlantirish uchun jami moliyalashtirish manbalari hisobidan 47 658,8 mlrd. so‘m asosiy kapitalga investitsiyalar o‘zlashtirildi va 2022-yilning mos davriga nisbatan o‘sish sur’ati 113,0 % ni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalar hajmi va o‘sish sur’ati (2023- yil yanvar-sentabr)

Asosiy kapitalga investitsiyalarning o‘zlashtirilgan hajmi bo‘yicha tumanlar kesimida Yunusobod tumani yetakchilik qilmoqda. Ushbu hududda jami asosiy kapitalga investitsiyalarning 16,9 % ga o‘zlashtirildi.

Shuningdek, Shayxontohur tumani 11,3% ni, Yakkasaroy tumani jami investitsiyalar hajmidan 10,1 % ni tashkil etmoqda.

Tumanlarda ushbu ko‘rsatkich Yashnobod 9,4 %, Uchtepa 8,8 %, Mirobod 8,6 % ni tashkil etdi.

Bektemir va Yangihayot tumanlarida investitsiyalar eng kam o‘zlashtirilgan bo‘lib, har birining Toshkent shahridagi ulushi 2,6 % va 3,8 % ni tashkil etdi.

**Markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarning hududlar
bo'yicha taqsimlanishi (2023- yil yanvar-sentabr)**

mln. so'm

	Jami investitsiyalar	Markazlashgan	Markazlashmagan
Toshkent shahri	47 658 750,3	7 468 751,6	40 189 998,7
<i>tumanlar:</i>			
Bektemir	1 242 802,6	1 686,6	1 241 116,0
Mirzo Ulug'bek	3 370 439,5	148 739,6	3 221 699,9
Mirobod	4 091 464,9	725 908,4	3 365 556,5
Olmazor	3 677 164,3	172 720,8	3 504 443,5
Sergeli	2 819 151,3	90 375,8	2 728 775,5
Uchtepa	4 184 062,9	2 601 981,8	1 582 081,1
Chilonzor	3 737 668,4	243 772,7	3 493 895,7
Shayxontohur	5 373 706,1	573 205,3	4 800 500,8
Yunusobod	8 059 036,3	891 486,7	7 167 549,6
Yakkasaroy	4 816 196,5	763 212,0	4 052 984,5
Yangihayot	1 819 897,2	18 908,9	1 800 988,3
Yashnobod	4 467 160,3	1 236 753,0	3 230 407,3

Markazlashgan investitsiyalarning asosiy kapitalga o'zlashtirilgan hajmi bo'yicha tumanlar kesimida Uchtepa tumani yetakchilik qilmoqda. Ushbu hududda jami markazlashgan asosiy kapitalga investitsiyalarning 34,8 % ga o'zlashtirildi.

Shuningdek, ushbu o'zlashtirish bo'yicha Yashnobod tumani 16,6 % ni, Yunusobod tumani 11,9 % ni tashkil etmoqda.

Markazlashmagan investitsiyalarning asosiy kapitalga o'zlashtirilgan hajmi bo'yicha tumanlar kesimida Yunusobod tumani yetakchilik qilmoqda. Ushbu hududda jami markazlashmagan asosiy kapitalga investitsiyalarning 17,8 % ga o'zlashtirildi.

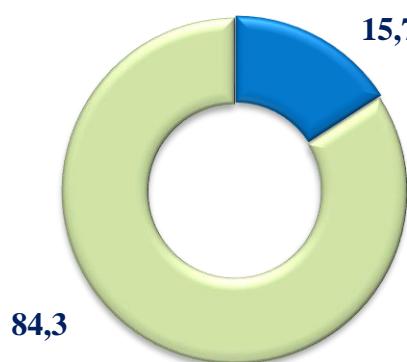
Shuningdek, ushbu o‘zlashtirish bo‘yicha Shayxontohur tumani 11,9 % ni, Yakkasaroy tumani 10,1 % ni tashkil etmoqda.

**Moliyalashtirish manbalari bo‘yicha asosiy kapitalga investitsiyalar
(2023- yil yanvar-sentabr)**

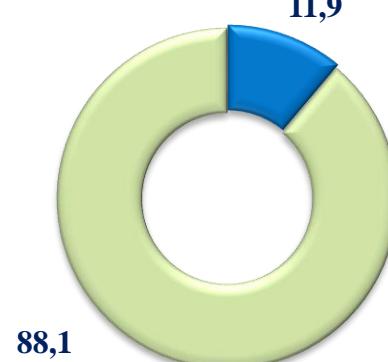
	mldr. so‘m	O‘sish sur’ati, % da	Jamiga nisbatan ulushi, % da
Asosiy kapitalga investitsiyalar	47 658,8	113,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>			
Markazlashgan investitsiyalar:	7 468,7	148,2	15,7
budjet mablag‘lari	2227,3	69,4	4,7
Davlat maqsadli jamg‘armalari	16,8	141,9	0,1
Tiklanish va taraqqiyot jamg‘armasi	60,0	40,9	0,1
O‘zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi kreditlar	5 164,6	309,2	10,8
Markazlashmagan investitsiyalar:	40 190,0	107,8	84,3
korxona mablag‘i	21 715,8	114,8	45,6
aholi mablag‘i	3101,8	81,3	6,5
to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiya va kreditlar	10731,1	92,1	22,5
tijorat banklari kreditlari va boshqa qarz mablag‘lari	4641,3	157,7	9,7

**Markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarining jami asosiy kapitalga investitsiyalar hajmidagi ulushi,
(umumiy hajmga nisbatan, %da)**

2023-yil yanvar-sentabr

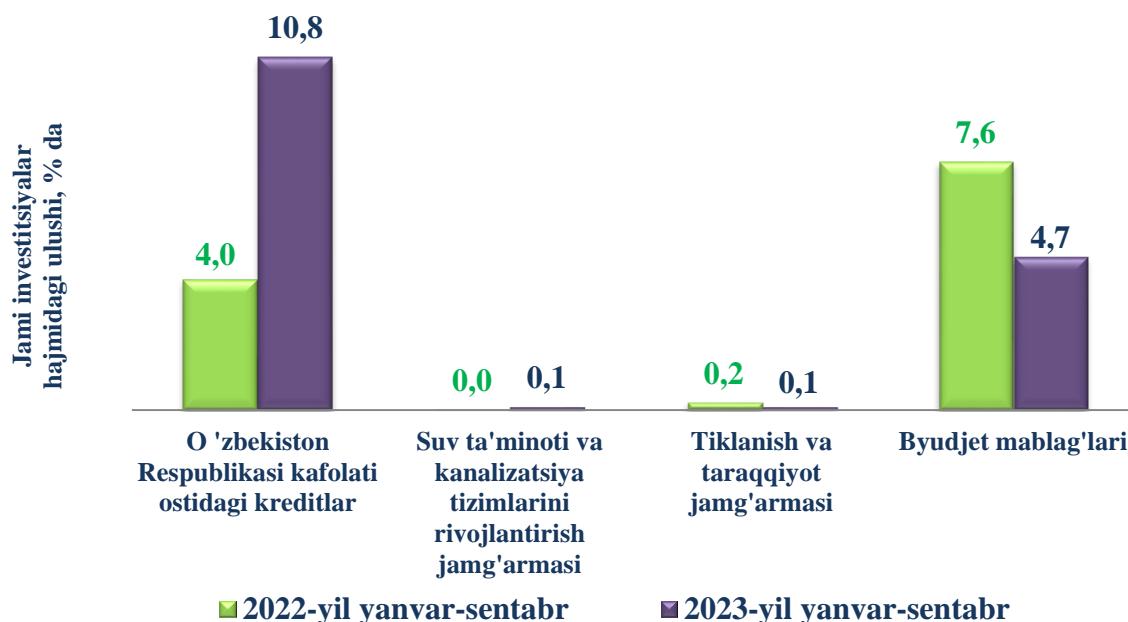

2022- yil yanvar-sentabr

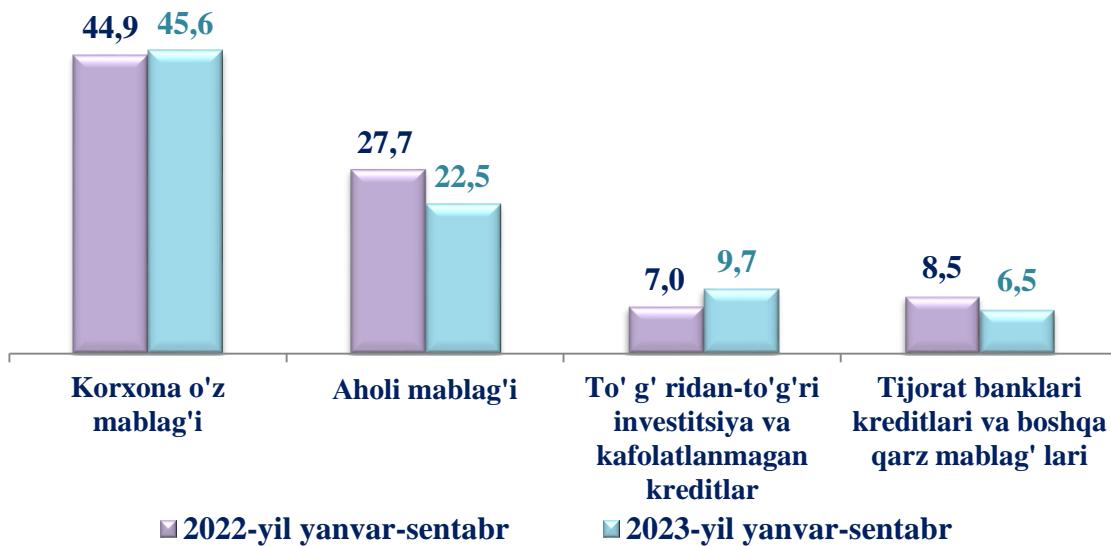
Markazlashgan moliyalashtirish manbalari hisobidan 7 468,7 mlrd. so‘m yoki o‘tgan yilning joriy davriga nisbatan 148,8 % (jami investitsiyalar hajmining 15,7 % i)ga kam o‘zlashtirildi, mos ravishda, markazlashmagan moliyalashtirish manbalari hisobidan esa 40 190,0 mlrd.so‘m yoki o‘tgan yilning mazkur davriga nisbatan 107,8% (jami investitsiyalardagi ulushi 84,3 %) ko‘p o‘zlashtirildi.

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarning markazlashgan moliyalashtirish manbalari

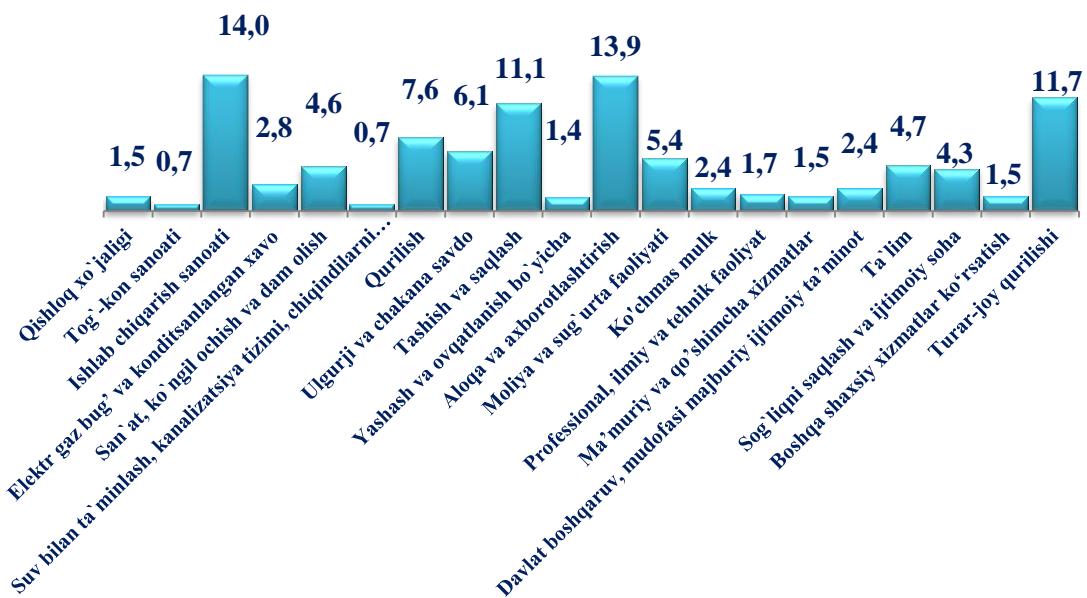

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarning markazlashmagan moliyalashtirish manbalarining jami investitsiyalar hajmidagi ulushi, foizda

Markazlashmagan investitsiyalarning molialashtirish manbalari asosan korxona mablag'lari (jami investitsiyalar hajmiga nisbatan 45,6 %), to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiya va kafolatlanmagan kreditlar (9,7 %) hisobiga to‘g‘ri keldi.

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha tarkibi, foizda (2023- yil yanvar-sentabr)

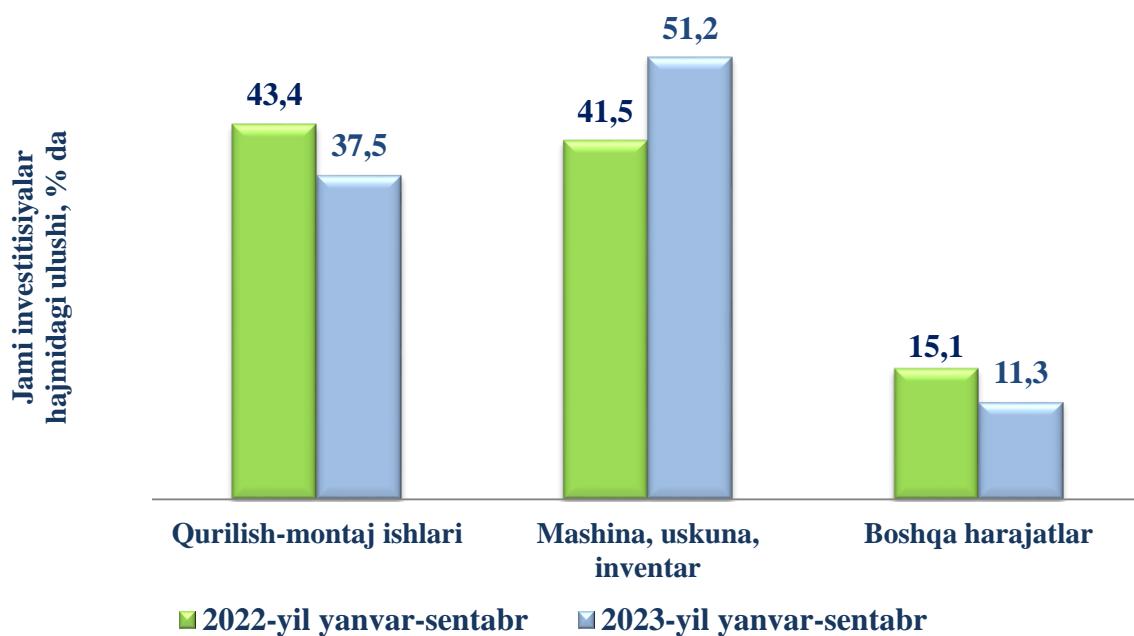
Asosiy kapitalga investitsiyalarning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha tarkibida Sanoat yetakchilik qilmoqda. Ushbu tarmoqda jami moliyalashtirish manbalari hisobidan 8 336,5 mlrd. so'm yoki jami asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning 17,5 % o'zlashtirilgan.

Keyingi o'rinda aloqa va axborotlashtirish tarmog'i bo'lib, jami moliyalashtirish manbai hisobidan 6 614,2 mlrd.so'm yoki jami asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning 13,9 % o'zlashtirilgan.

Sanoat tarmog'i tarkibida eng ko'p investitsiya o'zlashtirilgan 3 faoliyat turi quyidagilar:

- Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishslash 327,7 mlrd.so'm (jami asosiy kapitalga investitsiyalardagi ulushi 0,7 %);
- Ishlab chiqarish sanoati 6 669,1 mlrd.so'm (jami asosiy kapitalga investitsiyalardagi ulushi 14,0 %);
- Elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash 1 339,7 mlrd. so'm (jami asosiy kapitalga investitsiyalardagi ulushi 2,8 %);

Asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalarning mulkchilik shakllari bo'yicha texnologik tarkibi

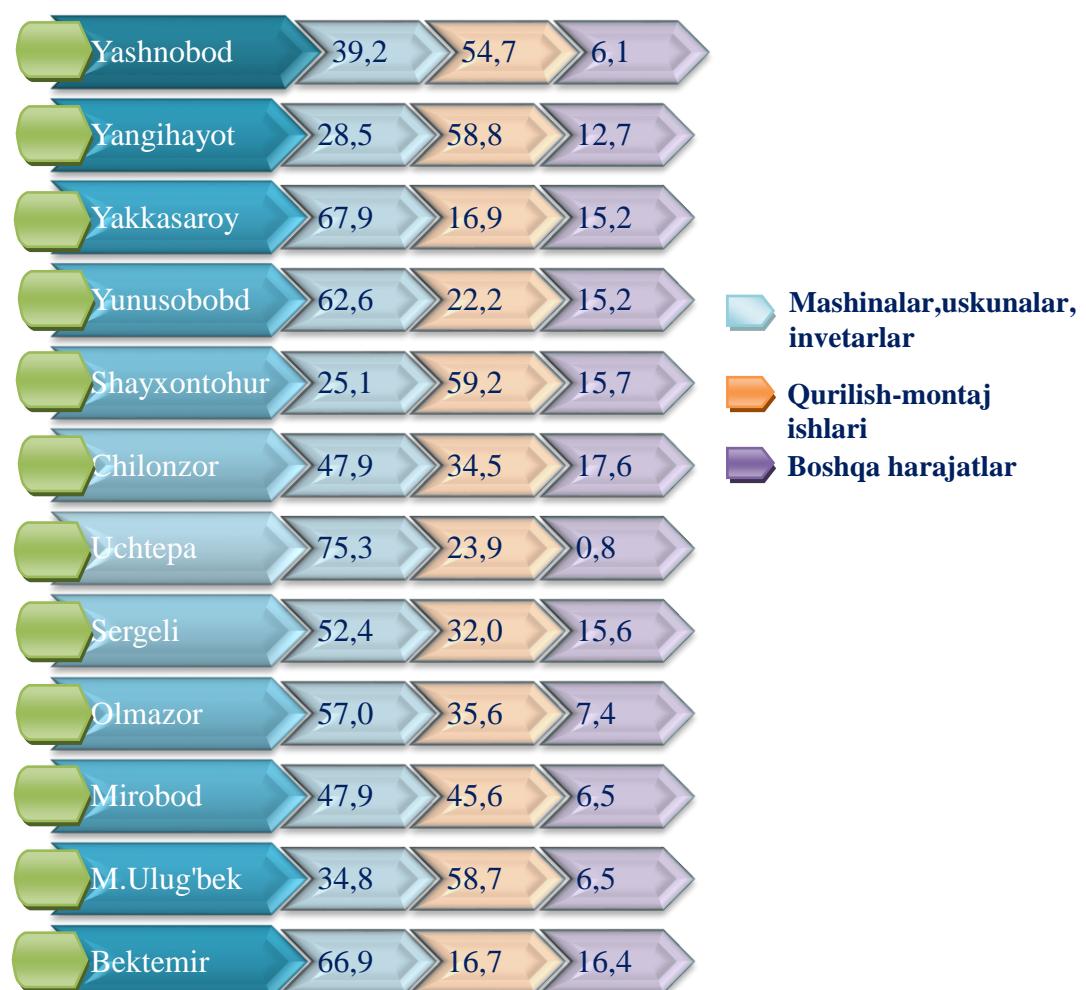
Asosiy kapitalga investitsiyalarning texnologik tarkibida: Toshkent shahri bo'yicha qurilish-montaj ishlarining ulushi 37,5 % ni, mashina, uskuna, inventar sotib olishga xarajatlar 51,2 % ni hamda boshqa harajatlar ulushi 11,3 % ni tashkil etdi.

**Asosiy kapitalga investitsiyalarning mulkchilik shakllari
bo'yicha texnologik tarkibi
(2023- yil yanvar-sentabr)**

	Jami	Davlat	Nodavlat
Jami, mldr. so 'm	47 658,8	5 477,7	42 181,1
shu jumladan jamiga nisbatan % da:	100,0	11,5	88,5
Qurilish – montaj ishlari	17 853,4	3 236,1	14 617,3
Mashina, uskuna, inventar	24 408,5	1 971,3	22 437,2
Boshqa xarajatlar	5 396,9	270,3	5 126,6

**Asosiy kapitalga investitsiyalarning texnologik tarkibi, foizda
(2023-yil yanvar-sentabr)**

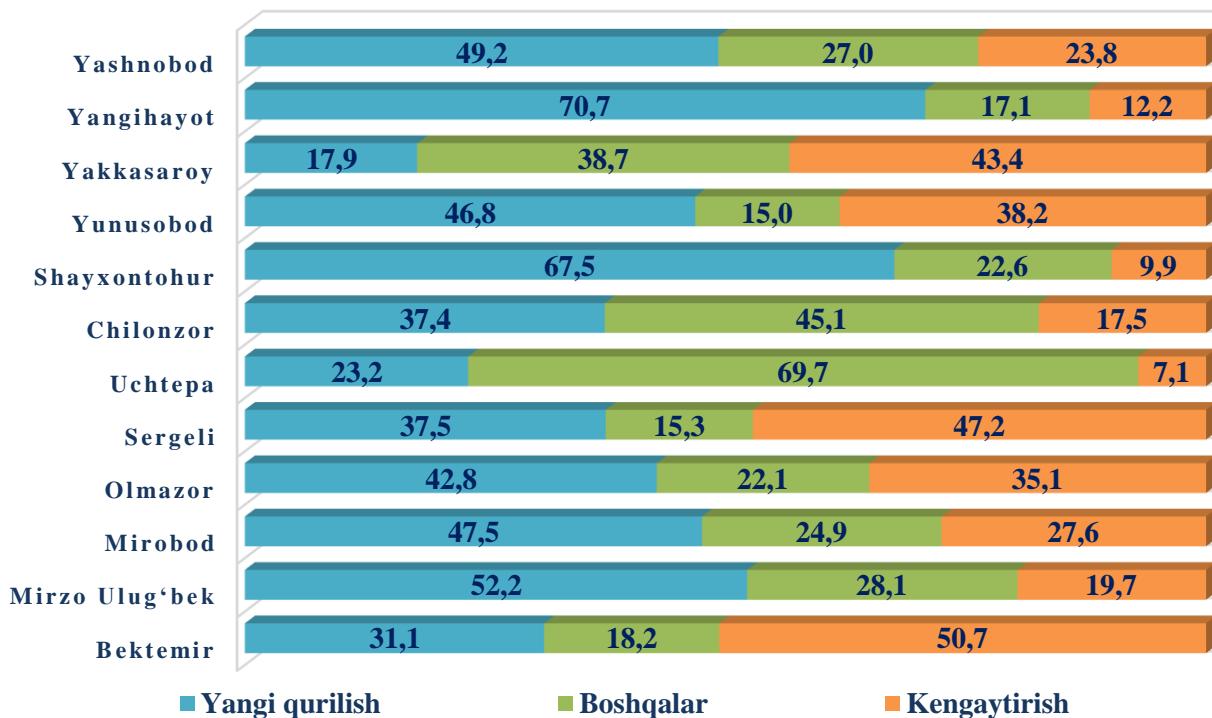
Asosiy kapitalga investitsiyalarning texnologik tarkibida: Qurilish – montaj ishlari bo‘yicha Shayxontohur tumanida 59,2 %, Yangihayot 58,8 %, Mirzo Ulug‘bek tumanida 58,7 %, Yashnobod tumanida 54,7 %, Mirobod tumanida 45,6 %, ni tashkil etdi.

Mashina, uskuna, inventar sotib olishga harajatlar bo‘yicha Uchtepa tumanida 75,3 %, Yakkasaroy tumanida 67,9 %, Bektemir tumanida 66,9 %, Yunusobod tumanida 62,6 %, Olmazor tumanida 57,0 %, Sergili tumanida 52,4 % ni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga investitsiyalarning takror ishlab

chiqarish tarkibi, foizda

(2023- yil yanvar-sentabr)

Asosiy kapitalga investitsiyalarning takror ishlab chiqarish tarkibida: yangi qurilish bo‘yicha Yangihayot 70,7 %, Shayxontohur tumanida 67,5 %, Mirzo Ulug‘bek tumanida 52,2 %, Yashnobod tumanida 49,2 %, Mirobod tumanida 47,2 % , Yunusobod tumanida 46,8 % ni tashkil etdi.

Kengaytirish, rekonstruksiya, modernizatsiya, texnik qayta qurollantirish bo‘yicha Bektemir tumanida 50,7 % ni, Sergili tumanida 47,2 %, Yakkasaroy tumanida 43,4 % Yunusobod tumanida 38,2 %, Olmazor tumanida 30,1% ni, hamda asosiy kapitalga investitsiyalarning takror ishlab chiqarish tarkibida boshqalar yo‘nalishida Uchtepa tumanida 69,7 %, Chilonzor tumanida 45,1 %, Yakkasaroy tumanida 38,7 % ni va Mirzo Ulug‘bek tumanida 28,1 % ni tashkil qildi.

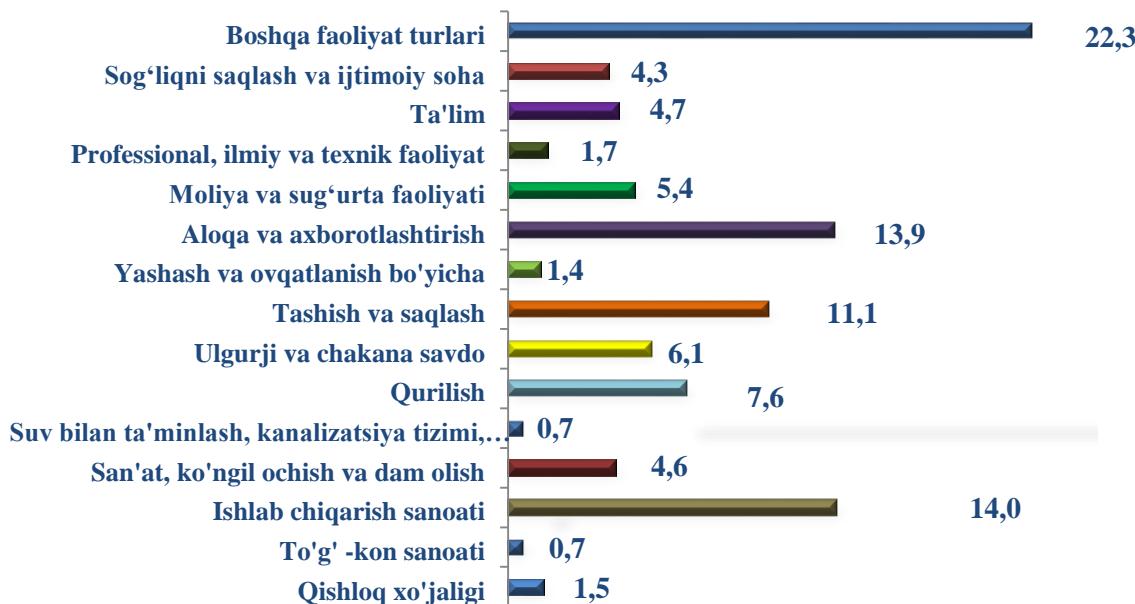

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha o‘zlashtirilgan
asosiy kapitalga investitsiyalar
(2023- yil yanvar-sentabr)**

	mlrd. so‘m	Jamiga nisbatan ulushi, % da	
		2022- y.	2023- y.
Asosiy kapitalga investitsiyalar - jami	47 658,8	100,0	100,0
<i>shu jumladan iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha:</i>			
Qishloq xo‘jaligi	704,3	0,2	1,5
Tog`-kon sanoati	327,7	1,1	0,7
Ishlab chiqarish sanoati	6 669,1	17,2	14,0
Elektr gaz bug‘ va konditsanlangan xavo	1 339,7	1,2	2,8
San’at, ko’ngil ochish va dam olish	2 212,2	1,3	4,6
Suv bilan ta`minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish	312,3	0,5	0,7
Qurilish	3 622,6	10,5	7,6
Ulgurji va chakana savdo	2 906,2	7,6	6,1
Tashish va saqlash	5 303,2	7,7	11,1
Yashash va ovqatlanish bo`yicha	650,8	0,9	1,4
Aloqa va axborotlashtirish	6 614,2	10,0	13,9
Moliya va sug`urta faoliyati	2 579,9	6,0	5,4
Ko‘chmasa mulk	1 161,5	3,2	2,4
Professional, ilmiy va tehnik faoliyat	829,8	2,0	1,7
Ma’muriy va qo’shimcha xizmatlar	735,8	1,7	1,5
Davlat boshqaruv, mudofasi majburiy ijtimoiy ta’minot	1 162,7	4,3	2,4
Ta’lim	2 233,9	3,1	4,7
Sog`lijni saqlash va ijtimoiy soha	2 045,3	6,1	4,3
Boshqa shaxsiy xizmatlar ko‘rsatish	678,8	1,2	1,5
Turar-joy qurilishi	5 568,8	14,2	11,7

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy kapitalga investitsiyalarning o'zlashtirilishi: Ishlab chiqarish sanoati 6 669,1 mld. so'm (jami investitsiyalar hajmidagi ulushi 14,0 %), oziq-ovqat, ichimlik va tamaki mahsulotlari ishlab chiqarish faoliyati turida 1 710,9 mld. so'm (3,6 %), metallurgiya sanoati ishlab chiqarish faoliyati turida 762,0 mld. so'm (1,6 %), kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish faoliyati turida 281,4 mld. so'm (0,6 %), boshqa nometal mineral mahsulotlar ishlab chiqarish faoliyat turida 314,6 mld. so'm (0,7 %), tayyor metall buyumlarni ishlab chiqarish faoliyati turida 336,8 mld. so'm (0,7 %), to'qimachilik mahsulotlari va kiyim-kechak ishlab chiqarish sanoatida 393,8 mld. so'm (0,8 %), elektr uskunalar ishlab chiqarish sanoatida 516,3 mld. so'm (1,1 %) elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash faoliyat turida 1 339,7 mld. so'm (2,8 %), qurilish faoliyati turida 3 622,6 mld. so'm (7,6 %), yashash va ovqatlanish faoliyat turida 650,8 mld. so'm (1,4 %), ulgurji va chakana savdo, motorli transport vositalari va motosikllarni ta'mirlash faoliyat turida 2 906,2 mld. so'm (6,1 %), tashish va saqlash faoliyati turida 5 303,2 mld. so'm (11,1 %), axborot va aloqa faoliyat turida 6 614,2 mld. so'm (13,9 %), moliya va sug'urta faoliyati turida 2 579,9 mld. so'm (5,4 %), sog'lijni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish 2 045,3 mld. so'm (4,3 %), ta'lim sohasida 2 233,9 mld. so'm (4,7 %), professional, ilmiy va texnik faoliyat turida 829,8 mld. so'm (1,7 %), jami faoliyat turlaridan tashqari turar joy qurilishida 5 568,8 mld. so'm (11,7 %) investitsiyalar o'zlashtirildi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy kapitalga
investitsiyalar tarkibi, foizda (2023-yil yanvar-sentabr)**

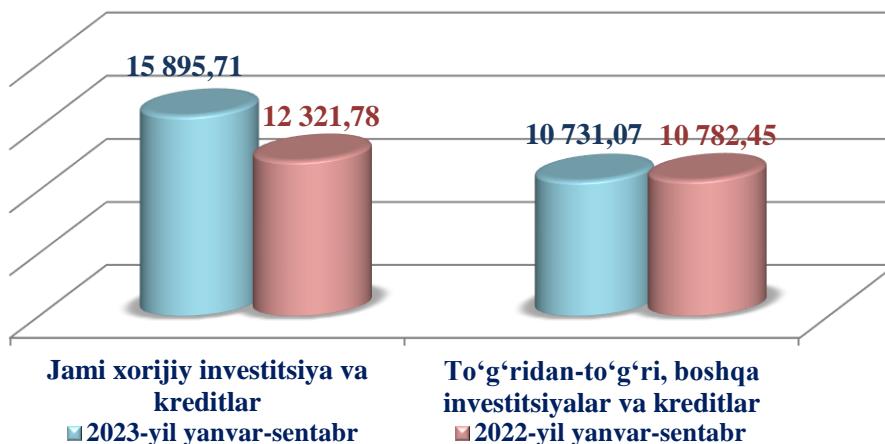
Asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar

2023-yil yanvar-sentabr oylarida 15 895,7 mlrd.so‘m yoki 2022-yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan 157,7 % asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar o‘zlashtirildi. Xorijiy investitsiya va kreditlarning jami asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalardagi ulushi 33,4 % tashkil etdi. Xorijiy investitsiya va kreditlarning eng katta ulushi Uchtepa tumanida 18,1 %, Yunusobod tumanida 15,0 %, Yakkasaroy tumanida 12,4 %, Shayxontohur tumanida 10,6 %, ga to‘g‘ri keldi.

Hududlarda o‘zlashtirilgan xorijiy investitsiyalar (2023- yil yanvar-sentabr, mlrd. so‘m)

	Jami xorijiy investitsiya va kreditlar	shu jumladan:		To‘g‘ridan- to‘g‘ri va boshqa investitsiya va kreditlar	shu jumladan:	
		investitsiya	kredit		investitsiya	kredit
Toshkent sh.	15 895,7	7 830,7	8 065,0	8 666,3	5 765,9	2 900,4
<i>tumanlar:</i>						
Bektemir	580,1	580,1	0,0	580,1	580,1	0,0
Mirzo Ulug‘bek	820,2	801,7	18,5	820,0	801,5	18,5
Mirobod	853,8	462,2	391,6	195,2	195,2	0,0
Olmazor	1 023,9	610,7	413,2	762,8	441,2	321,6
Sergeli	1 166,5	321,4	845,1	1166,5	321,4	845,1
Uchtepa	2 870,8	529,8	2341	118,6	96,4	22,2
Chilonzor	867,7	634,9	232,8	793,1	634,2	158,9
Shayxontohur	1 687,3	952,9	734,4	1620,4	952,9	667,5
Yunusobod	2 390,1	1 216,3	1 173,8	1267,5	707,8	559,7
Yakkasaroy	1 967,5	1 222,8	744,7	645,9	629,9	16,0
Yangihayot	440,8	149,9	290,9	348,2	57,3	290,9
Yashnobod	1 227	348	879,0	348,0	348,0	0,0

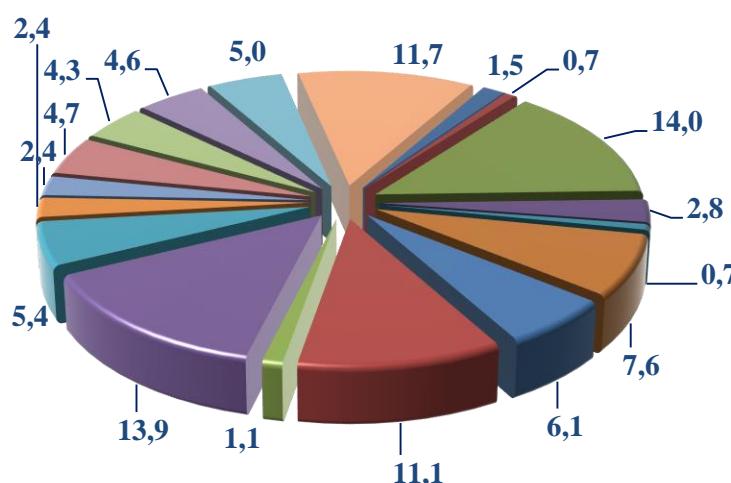
Xorijiy investitsiya va kreditlarni o‘zlashtirish (mlrd. so‘m)

To‘g‘ridan-to‘g‘ri, boshqa xorijiy investitsiya va kreditlarning o‘zlashtirilgan hajmi 2023-yilning yanvar-sentabrida 10 731,07 mlrd. so‘mni yoki o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 92,4 %ni tashkil qildi.

Ayrim iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha xorijiy investitsiya va kreditlar tarkibi, foizda

2023- yil yanvar-sentabr

- Qishloq xo‘jaligi
- Tog‘-kon sanoati
- Ishlab chiqarish sanoati
- Elektr gaz bug‘ va konditsanlangan havo
- Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish
- Qurilish
- Ulgurji va chakana savdo
- Tashish va saqlash
- Yashash va ovqatlanish bo‘yicha
- Axborot va aloqa
- Moliyaviy va sug‘urta faoliyati
- Ko‘chmas mulk
- Davlat boshqaruvi va mudofaa
- Ta’lim
- Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy soha
- San’at, ko‘ngil ochish va dam olish
- Boshqa turdagи xizmatlar ko‘rsatish
- Turar-joy qurilishi

Quyidagi iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha xorijiy investitsiya va kreditlar eng ko'p o'zlashtirildi: Ishlab chiqarish sanoati 14,0 % ni tashkil etib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan (3,2 % ga) kamaygan.

Shu bilan birga, quyidagi iqtisodiy faoliyat turlariga xorijiy investitsiya va kreditlar kam o'zlashtirildi: Tog'-kon sanoati faoliyat 0,7 %, ta'lim 4,7 %, qishloq xo'jaligi 1,5 %.

Ijtimoiy soha ob'ektlarining qurilishi

Ijtimoiy soha obektlari bo'yicha joriy yilning yanvar-sentabr oylarida 1 320 o'rinali maktablar, 310 qatnov smenada poliklinikalar, 88 yotoq o'rinali shifoxona va 570 o'rinali maktabgacha ta'lif muassalari ishga tushirildi.

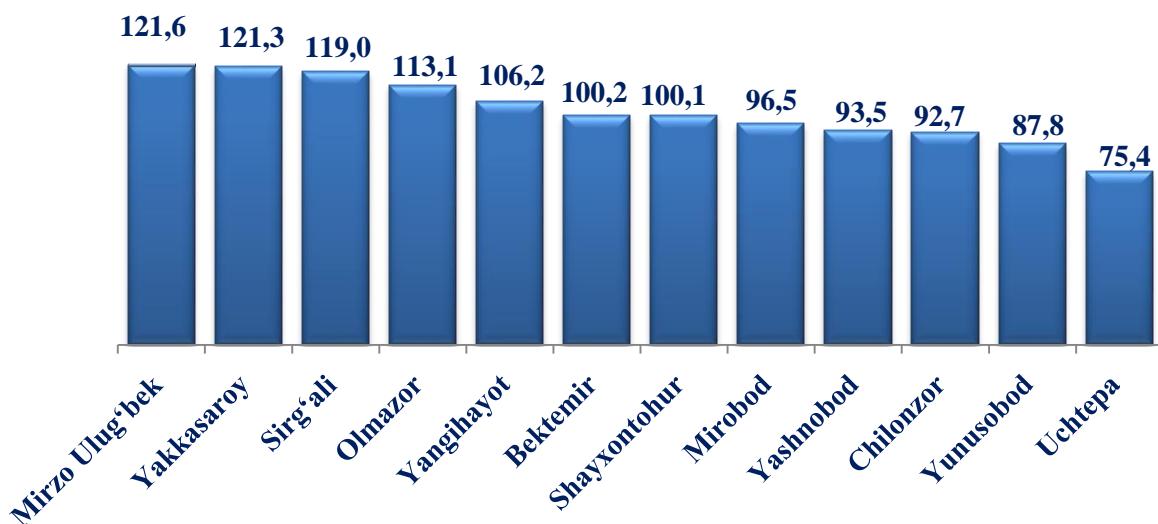
Umumiy maydoni 474,7 ming kv.m. bo'lgan 1 989 ta turar joy obekti yangi qurilib, ishga tushirilgan.

Ishga tushirilgan turar joylarning hududlar kesimida ko'radigan bo'lsak, eng ko'pi Mirzo Ulug'bek tumanida ishga tushirilgan 92,5 ming kv.m va u shahar bo'yicha ishga tushirilgan jami umumiy maydonning 19,5 % ni tashkil etdi. Keyingi o'rinda, Sergeli tumani egallagan bo'lib, 78,7 ming kv.m shahar bo'yicha ishga tushirilgan jami umumiy maydonning 16,6 % ni tashkil etishgan.

Qurilish ishlari

Joriy yilning yanvar-sentabr oylarida 26 221,5 mlrd. so'm yoki 2022-yilning yanvar-sentabriga nisbatan 100,2 % qurilish ishlari bajarildi.

2023 - yil yanvar-sentabr oylarida tumanlar kesimida qurilish ishlarining o'sish sur'ati, o'tgan yilning mos davriga nisbatan foizda

Qurilish ishlari bo'yicha yuqori o'sish sur'atlari quyidagi tumanlarda kuzatildi: Mirzo Ulug'bek tumanida 121,6 % va o'tgan yilning mos davriga nisbatan 39,6 % punktga ko'paydi, Yakkasaroy, Sergeli tumanlarida 121,3 % va 119,0 % dan bo'lib (21,2 % va 17,8 % punktga), Nodavlat mulkchilik shaklidagi tashkilotlar tomonida 25 548,9 mlrd. so'mlik qurilish ishlari amalga oshirilib, jami qurilish ishlari hajmidagi ulushi 97,4 foizni tashkil qildi.

Hududlar kesimida qurilish ishlari

(2023- yil yanvar-sentabr oylarida)

	Qurilish ishlari hajmi (mlrd. so'm)	Umumiy hajmga nisbatan ulushi, %da	Umumiy hajmdan yangi qurilish, rekonstruksiya, kengaytirish, texnik qayta qurollantirish ishlari (mlrd. so'm)
Toshkent shahar	26 221,5	100,0	15 351,80
<i>tumanlar:</i>			
Bektemir	762,3	2,9	500,4
Mirzo Ulug'bek	2 833,8	10,9	1530,8
Mirobod	3 624,5	13,8	1737,0
Olmazor	1 881,7	7,2	958,1
Sergeli	1 157,3	4,4	609,0
Uchtepa	1 200,0	4,6	845,3
Chilonzor	2 490,5	9,5	1770,0
Shayxontohur	2 387,3	9,1	1288,3
Yunusobod	4 093,0	15,6	2920,4
Yakkasaroy	2 758,3	10,5	1211,1
Yangihayot	1 217,5	4,6	659,4
Yashnobod	1 815,3	6,9	1322,0

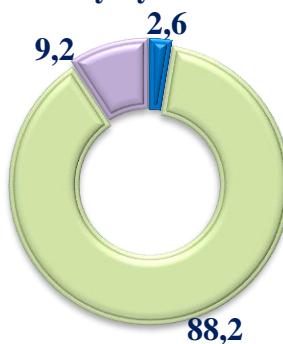

Mulkchilik shakllari bo'yicha qurilish tashkilotlarining
o'z kuchlari bilan bajargan qurilish ishlari taqsimoti

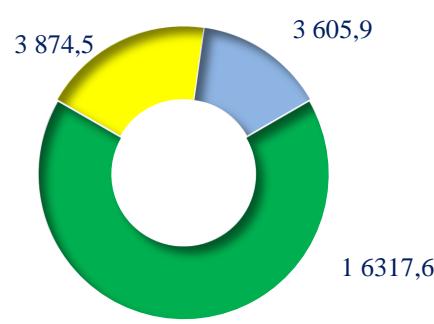
2022-yil yanvar-sentabr

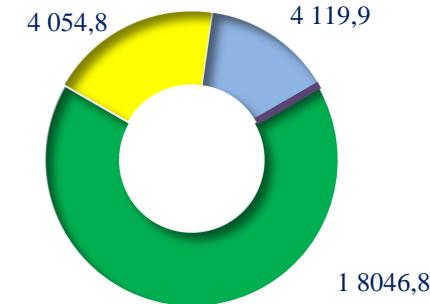
2023-yil yanavar-sentabr

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha bajarilgan qurilish ishlari
(mlrd. so 'm)

2022- yil yanvar-sentabr

■ Binolar va inshoatlarni qurish boyicha qurilish ishlari
 ■ Fuqaroli qurilish ob'ektlarini qurish bo'yicha qurilish ishlari
 ■ Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari

2023- yil yanvar-sentabr

Qurilish ishlari umumiy hajmining 68,8 foizi binolar va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish ishlari, 15,5 foizi fuqarolik qurilishi ob'ektlarini qurish bo'yicha qurilish ishlari va 15,7 foizi ixtisoslashtirilgan qurilish ishlariga to'g'ri keldi.

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Nomoliyaviy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar bu – real mablag‘larni yaratishga yo‘naltirilgan investitsiyalar bo‘lib, quyidagilarni o‘z ichiga oladi: asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalar, kapital ta’mirlashga xarajatlar, nomoddiy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar (patentlar, litsenziyalar, dasturiy mahsulotlar, yer maydonlaridan va tabiiy resurslardan foydalanish huquqlari va boshqalar).

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalarga-barcha turdagি qurilish ishlariga qilingan xarajatlar; asbob-uskunalarni montaj qilish bo‘yicha xarajatlar; mashina, asbob-uskunalar (montaj talab etiladigan va talab etilmaydigan), transport vositalari, jihoz va xo‘jalik inventarini sotib olish; boshqa kapital ishlar va xarajatlar kiradi. Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalar hajmlari to‘g‘risidagi ma’lumotlar, ilgari boshqa tashkilotlarning asosiy fondlarida hisobga olingan asbob-uskunalar, binolar va inshootlar (yoki ularning ehtiyyot qismlari)ni sotib olishga qilingan xarajatlarsiz keltirilgan.

Chet el investitsiyalari – asosan kelgusida foyda olish maqsadida, O‘zbekiston Respublikasi hududidagi korxona va tashkilotlarga kiritilgan chet el kapitali.

Investorlar – yuridik va jismoniy shaxslar bo‘lib, qarorlarni qabul qiluvchi va o‘z mablag‘lari, qarz mablag‘lari yoki jalb qilingan mablag‘larni investitsiya ko‘rinishida investitsion loyihalarga kiritishni amalga oshiruvchi hamda ulardan maqsadli foydalaniishini ta‘minlab beruvchi investitsion faoliyat subyektlari hisoblanadi.

To‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar bu – korxonaga to‘liq egalik qiluvchi yoki korxona aksionerlik kapitalining 10 foizidan kam bo‘lmagan qismini nazorat qiluvchi, ya’ni korxonani boshqarishda ishtirok etish huquqigi ega bo‘lgan, to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investor yuridik yoki jismoniy shaxs tomonidan kiritilgan investitsiyalar.

Davlat mulkchiligi- mulkchilik shakllaridan biri, davlatga qarashli va uning o‘z vazifalarini bajarishi uchun zarur barcha mol-mulklar va mulkiy huquqlardir.

Asosiy kapital – kapitalning asosiy ishlab chiqarish vositalari ni o‘z ichiga oluvchi, iqtisodiy jihatdan o‘z qiymatini ishlab chiqarilgan tovarlarga asta-sekin va uzoq muddatda o‘tkazib boruvchi qismi. Asosiy kapital pul shaklida uskuna, mashina-mexanizmlar, bino-inshootlar va boshqalar qiymatidan iborat bo‘lib, ular sotib olingan paytdagi bozor narxi bilan hisoblanadi. Asosiy kapital qiymatining bir qismi har yili mahsulotning ishlab chiqarish va sotish harajatlariga kiradi va amortizatsiya ajratmalari tarzida maxsus amortizatsiya fondida jamg‘ariladi.

Buyurtmachilar – investitsion jarayonning qatnashchilari. Buyurtmachi sifatida investorning o‘zi, shuningdek, investor tomonidan amaldagi korxonalarini, binolarni, inshootlarni yangi qurilishi, qayta ta’mirlash, kengaytirish va texnik qayta qurollantirishni amalga oshirishlari uchun vakil etib tayinlangan jismoniy va yuridik shaxslar faoliyat ko‘rsatishlari mumkin. Shu bilan birga buyurtmachi investitsion jarayon qatnashchilarining tadbirkorlik va boshqa faoliyatiga, agarda ular orasidagi shartnomada nazarda tutilmagan bo‘lsa, aralashmasliklari lozim.

Pudratchi – kapital qurilish uchun pudrat shartnomasi asosida bino va inshootlarni qurish bo‘yicha qurilish-montaj, qayta ta’mirlash, kapital ta’mirlash hamda texnologik va boshqa uskunalarni montaj qilish, sozlash va boshqa pudrat ishlarini bajarish bilan shug‘ullanadi.

Qurilish — biror inshootni tayyorlash jarayoni, shuningdek shunday jarayon ketayotgan joydir. Qurilish murakkab jarayon bo‘lib, unda bir necha vazifalar amalga oshiriladi. Bu jarayon moddiy ishlab chiqarishning yirik sohalaridan biri bo‘lib, turli maqsadlardagi bino va inshootlarni qurish va rekonstruksiya qilish; ishni yuritish uchun foydalaniladigan hudud bilan birga qurilayotgan bino (inshoot); keng ma’noda yaratuvchilik jarayoni hisoblanadi.

Rekonstruksiya — mavjud narsani yaxshilash, amaliy ahamiyatini oshirish, takomillashtirish maqsadida tubdan qayta qurish jarayonidir. Bunda qoldiklariga, yozma manbalarga asoslanib, biror narsa qiyofasini yoki dastlabki ko‘rinishini tiklash, qurish hisoblanadi. Rekonstruksiya chizma, rasm, tasvir, loyiha va h.k. orqali amalga oshiriladi.

Kapital ta’mirlash — qurilish konstruksiyalarini, shuningdek, muhandislik jihozlarini kommunikatsiyalar bilan tiklash yoki to‘liq almashtirish tushuniladi. Amalda kapital ta’mirlash binoning tashqi ko‘rinishini to‘liq yoki qisman yangilashda ifodalanishi mumkin.

Joriy ta’mirlash - bu xizmat ko‘rsatilayotgan ob’ektni shikastlanish va nosozliklardan o‘z vaqtida va tizimli ravishda himoya qilishga qaratilgan tadbirlar tushuniladi.

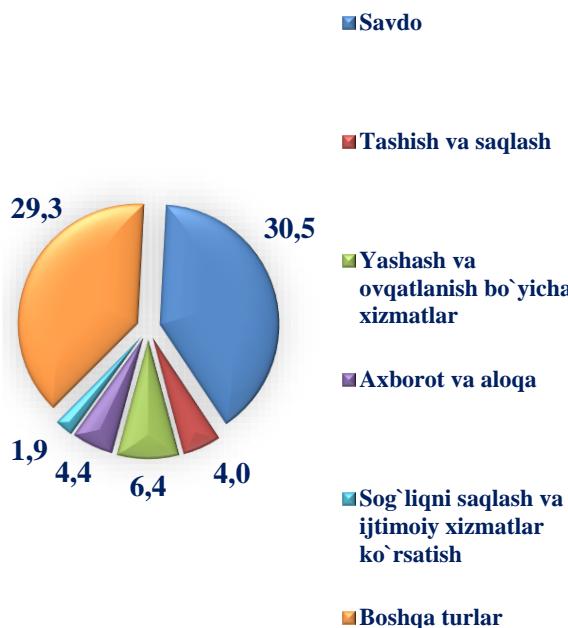

Xizmatlar sohasini rivojlantirish ijtimoiy yo'naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirishning eng muhim shartlaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda mamlakatda olib borilayotgan bozor islohotlari jamiyatni rivojlantirishning eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini hal qilishda xizmat ko'rsatish sohasining rolini oshirishga katta ta'sir ko'rsatadi.

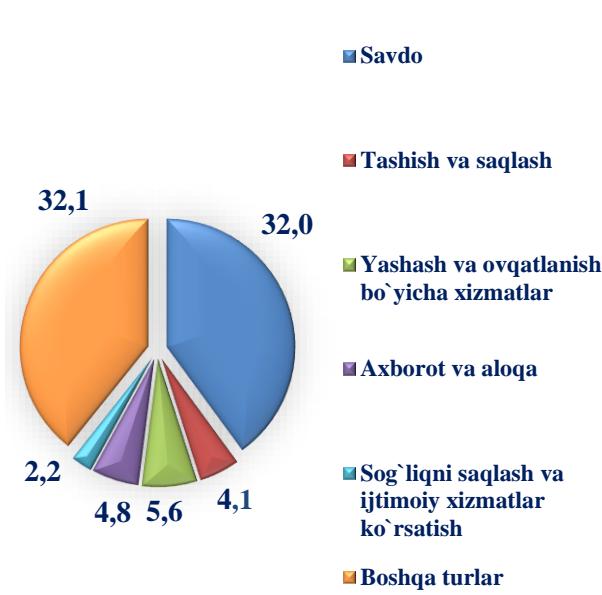
Xizmatlar sohasida 77,6 mingdan ortiq korxonalar va tashkilotlar faoliyat ko'rsatmoqda, ushbu ko'rsatkich o'tgan yilning mos davriga nisbatan 10,2 % ga kamaydi. Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi tarkibida 01.10.2023-yil holatiga eng katta ulushni savdo xizmatlarda (32,0%), boshqa xizmatlarda (31,2%), yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarda (5,6%), axborot va aloqa xizmatlarda (4,8%), eng kam ulushni tashish va saqlashda (4,1%), sog'liqni saqlash xizmatlarida (2,2 %) tashkil etildi.

Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi, foizda (fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

2022-yil yanvar-sentabr

2023-yil yanvar-sentabr

XIZMATLAR

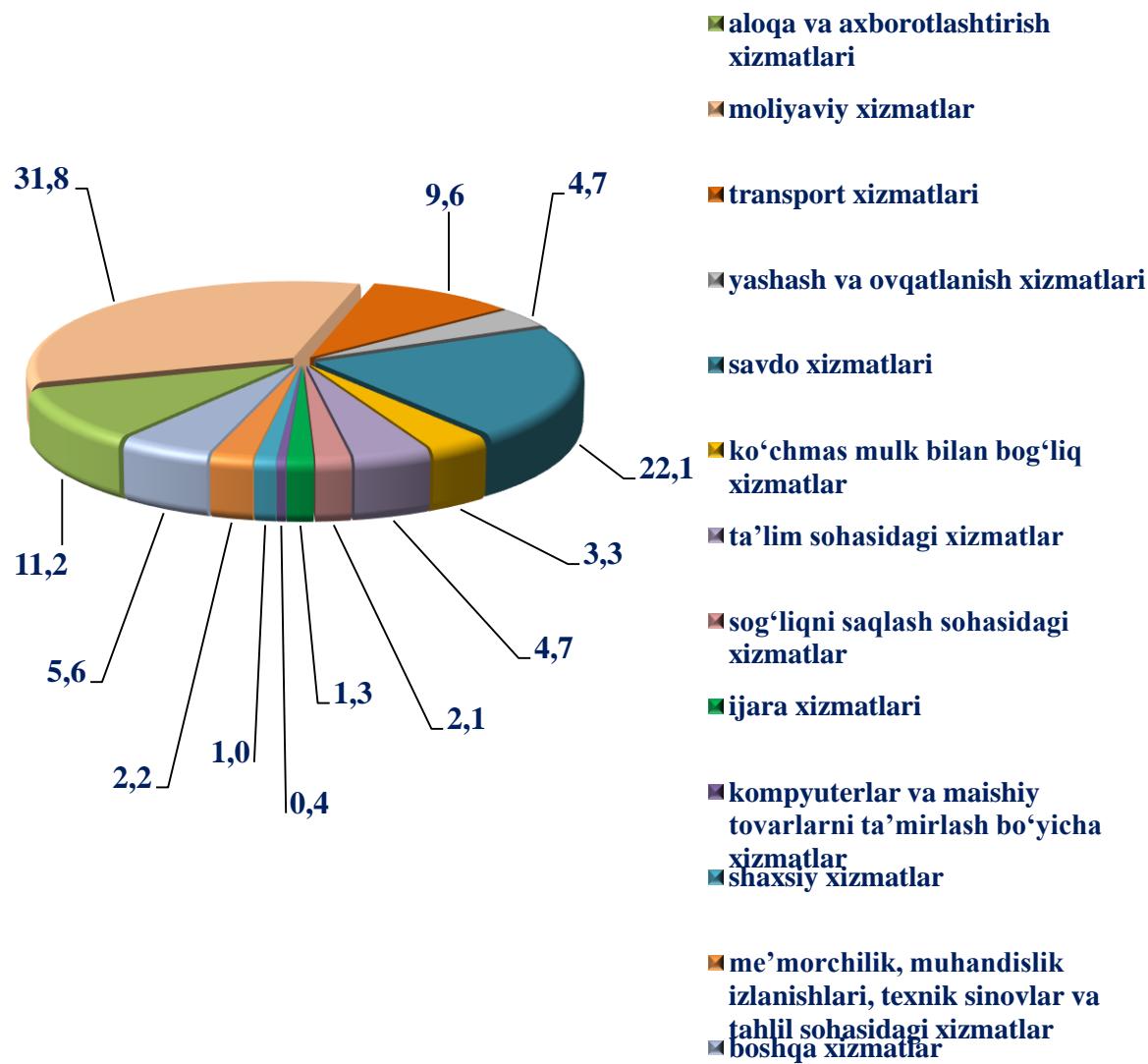
**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan
(ko'rsatilgan) bozor xizmatlarning hajmi
2023-yil yanvar-sentabr oylarida**

	mlrd. so'm	O'sish sur'ati, %	Jamiga nisbatan %
Xizmatlar – jami	132 916,7	116,8	100,0
aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	14 837,0	126,5	11,2
moliyaviy xizmatlar	42 327,7	119,9	31,8
transport xizmatlari	12 784,7	114,4	9,6
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	6 307,6	108,2	4,7
yashash va ovqatlanish xizmatlari	6 062,5	112,5	4,6
savdo xizmatlari	29 362,9	114,3	22,1
ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	4 344,0	115,2	3,3
ta'lim sohasidagi xizmatlar	6 295,4	123,3	4,7
sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	2 770,3	106,0	2,1
ijara xizmatlari	1 753,2	106,7	1,3
kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	5 81,3	102,8	0,4
shaxsiy xizmatlar	1 387,2	103,3	1,0
me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	2 912,0	88,5	2,2
boshqa xizmatlar	7498,5	119,5	5,6

Xizmatlar tarkibida eng katta ulushni moliyaviy xizmatlar (31,8 %), savdo xizmatlari (22,1%), transport xizmatlari (9,6%) va aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (11,2%) tashkil etadi. Xizmatlar umumiy hajmida past ulushlarni kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar (0,4 %) hamda shaxsiy xizmatlar (1,0 %) egalladi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha xizmatlar tarkibi, foizda (2023 - yil yanvar-sentabr oylari)

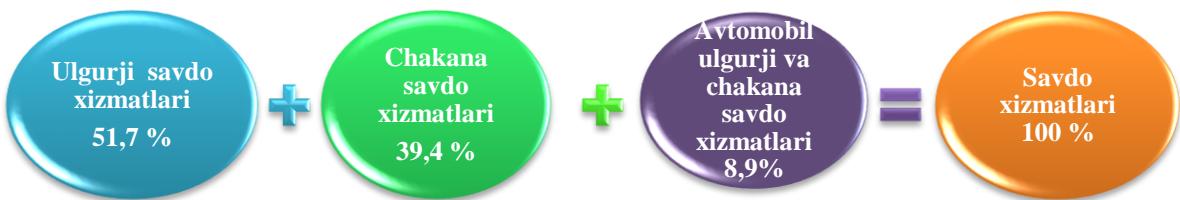
Bozor xizmatlarining umumiy hajmidagi moliyaviy xizmatlari 31,8 % eng yuqori ulushni tashkil etadi. Moliyaviy xizmatlar oddiy taqsimlash mexanizmidan iste'molchiga yo'naltirilgan bozor talablarini shakllantirish jarayonlarida faol ishtirokchiga aylandi. Hozirgi vaqtida, moliyaviy xizmatlar iqtisodiyotda ko'rsatilgan jami xizmatlar hajmining sezilarli qismi hisoblanadi.

XIZMATLAR

Savdo xizmatlari tarkibida ulgurji savdo (avtomobillar va motosikllar savdosidan tashqari) xizmatlari yuqori ulushni tashkil etadi-51,7%.

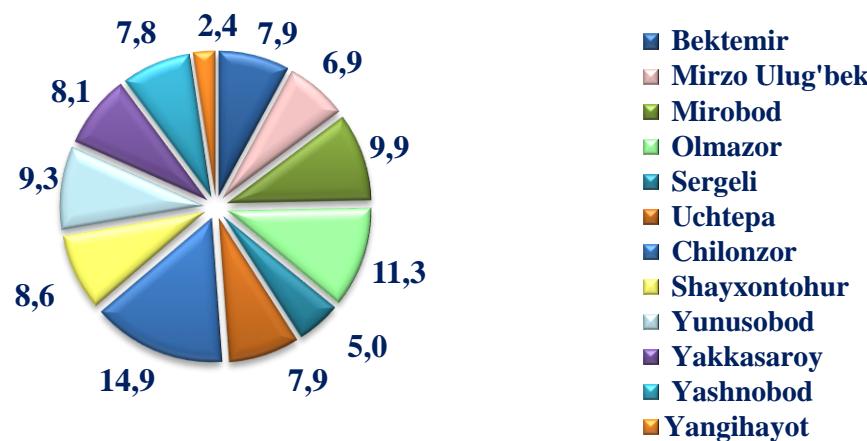
**Tumanlar kesimida savdo xizmatlarning hajmi
(2023- yil yanvar-sentabrga oylari)**

	Jami		
	mlrd. so‘m	2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan, %	Savdo xizmatlari hajmida tumanlarning ulushi, %
Toshkent shahri	29 362,9	114,2	100,0
<i>tumanlar:</i>			
Bektemir	2 305,2	111,7	7,9
Mirzo Ulug‘bek	2 040,6	117,0	6,9
Mirobod	2 913,0	108,1	9,9
Olmazar	3 289,6	119,9	11,3
Sergeli	1 461,0	116,1	5,0
Uchtepa	2 325,7	116,8	7,9
Chilonzor	4 388,7	108,6	14,9
Shayxontohur	2 516,6	108,5	8,6
Yunusobod	2 730,6	119,1	9,3
Yakkasaroy	2 379,9	119,4	8,1
Yashnobod	2 301,3	118,8	7,8
Yangihayot	710,7	114,9	2,4

Tumanlar o‘rtasida savdo xizmatlari bo‘yicha o‘tgan yilning mos davriga nisbatan yuqori o‘sish sur’atlari Olmazor (119,9 %), Yakkasaroy (119,4 %) tumanlarida qayd etildi. Savdo xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan o‘sish sur’atlari Mirobod (108,1%) va Shayxontohur (108,5 %) tumanlarida qayd etildi.

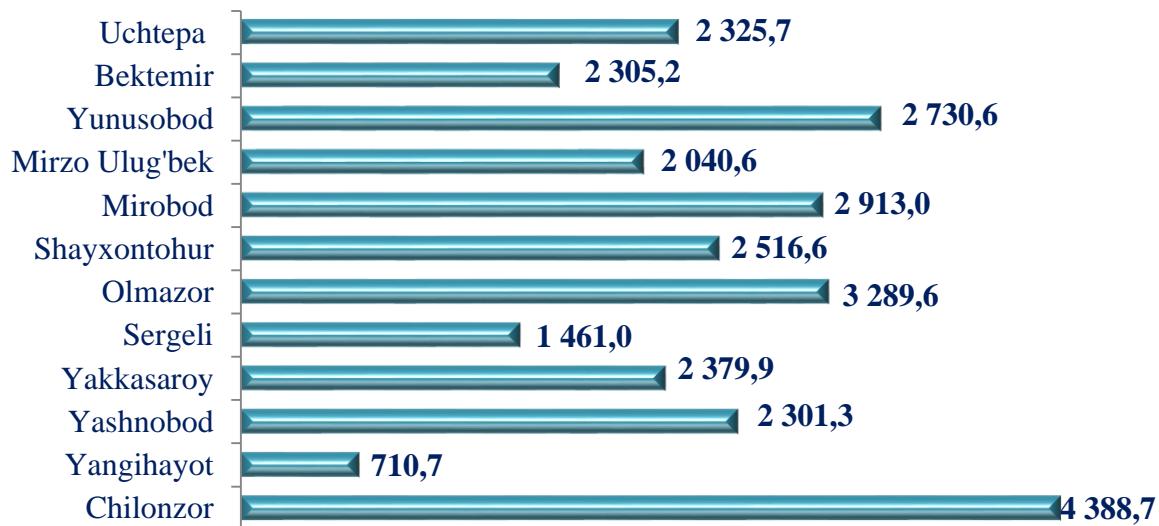
Savdo xizmatlarning umumiy hajmida tumanlarning ulushi, foizda (2023- yil yanvar–sentabr oylarida)

Tumanlar o‘rtasida savdo xizmatlari bo‘yicha yuqori ulushga ega bo‘lgan Chilonzor (14,9%), Olmazor (11,3%) va Mirobod (9,9 %), tumanlarida qayd etildi.

Savdo xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan ulushga Yangihayot (2,4 %), Sergeli (5,0 %) tumanlarida qayd etildi.

Tumanlar bo‘yicha savdo xizmatlarning hajmi, mlrd.so‘mda (2023 yil yanvar–sentabr oylarida)

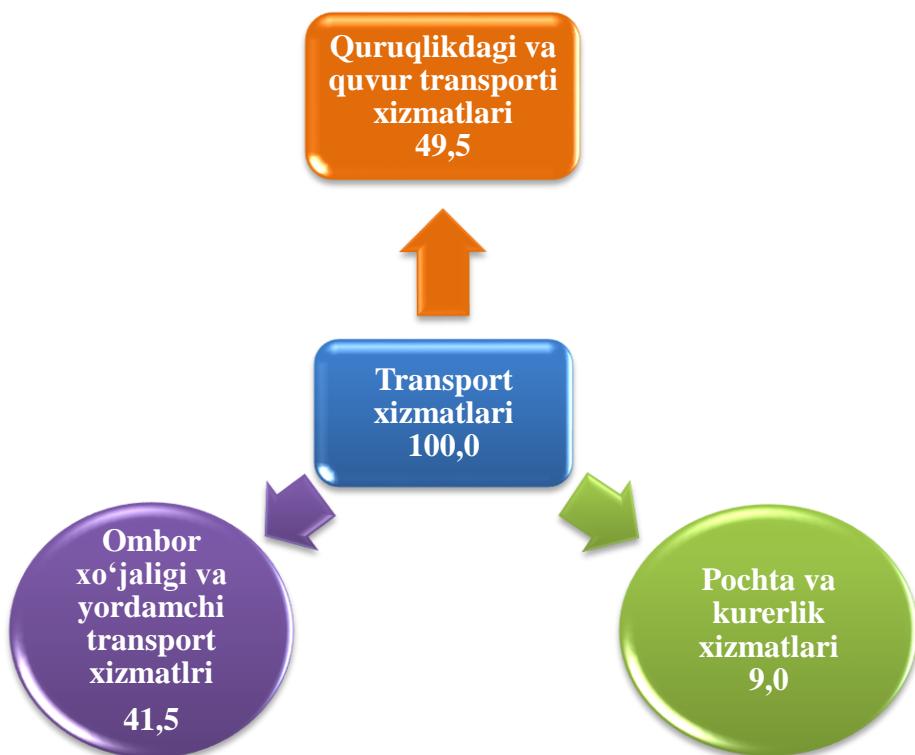
XIZMATLAR

Tumanlar o‘rtasida savdo xizmatlari bo‘yicha yuqori hajmga ega bo‘lgan Chilonzor (4 388,7 mlrd.so‘m), Olmazor (3 289,6 mlrd. so‘m), Mirobod (2 913,0 mlrd.so‘m) tumanlarida qayd etildi.

Savdo xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan hajmga Sergeli (1 461,0 mlrd. so‘m), Yangihayot (710,7 mlrd.so‘m) tumanlarida qayd etildi.

Transport xizmatlarining tarkibi, foizda (2023- yil yanvar–sentabr oylarida)

Xizmatlar tarkibida transport xizmatlari – 9,6 % ulush bilan yetakchilar qatorini egallaydi. Yuklar va yo‘lovchilarni tashish bo‘yicha xizmatlar hajmining oshish omillari yangi bino va inshootlarni qurish va rekonstruksiya qilish, sanoat zonalarini tashkil etish va kengaytirish, savdo tarmoqlarini kengaytirish, turizm faoliyatini rivojlantirish hisoblanadi.

Transport xizmatlari tarkibida avtomobil transportining ulushi 4,7 % bilan ustunlikka ega.

**Tumanlar kesimida transport xizmatlarning hajmi,
2023 - yil yanvar-sentabr oylarida**

	Jami		
	mlrd. so‘m	2022yil yanvar-sentabrga nisbatan, %	Transport xizmatlar hajmida tumanlarning ulushi, %
Toshkent shahri	12 784,7	114,4	100,0
<i>tumanlar:</i>			
Bektemir	452,3	135,8	3,5
Mirzo Ulug‘bek	996,2	110,0	7,8
Mirobod	2 025,2	111,0	15,8
Olmazor	1 303,4	110,4	10,2
Sergeli	1 470,0	131,1	11,5
Uchtepa	591,1	112,3	4,6
Chilonzor	1 162,3	107,0	9,1
Shayxontohur	1 157,7	125,3	9,1
Yunusobod	1 557,8	108,9	12,2
Yakkasaroy	848,7	109,6	6,6
Yashnobod	889,0	114,8	7,0
Yangihayot	331,0	111,8	2,6

Tumanlar o‘rtasida transport xizmatlari bo‘yicha o‘tgan yilning mos davriga nisbatan yuqori o‘sish sur’atlari Bektemir (135,8%), Sergeli (131,1 %) va Shayxontohur (125,3%) tumanlarida qayd etildi.

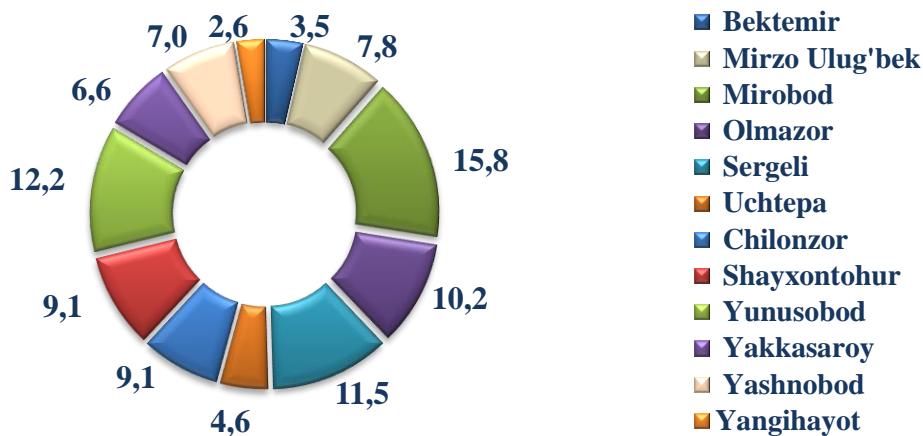

XIZMATLAR

Transport xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan o‘sish sur’atlari, Chilonzor (107,0 %), Yunusobod (108,9%) va Olmazor (110,4 %) tumanlarida qayd etildi.

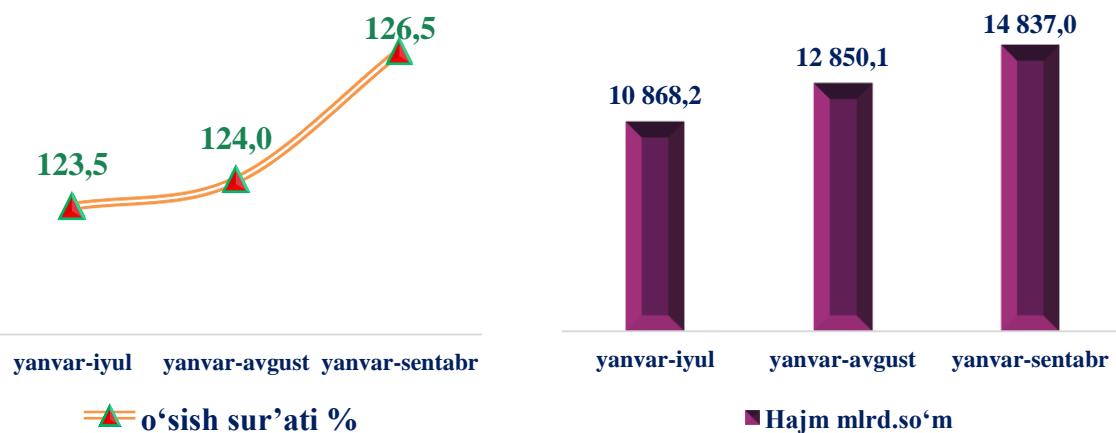
**Transport xizmatlarning umumiy hajmida tumanlarning ulushi, foizda
(2023- yil yanvar-sentabr oylarida)**

Tumanlar kesimida transport xizmatlari bo‘yicha eng yuqori ulush Mirobod (15,8 %), Yunusobod (12,2 %) va Sergeli (11,5 %) tumanlarida qayd etildi.

Transport xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan ulush Yangihayot (2,6%), Bektemir (3,5 %) va Uchtepa (4,6 %) tumanlarida qayd etildi.

**Toshkent shahrida aloqa va axborotlashtirish
xizmatlarining hajmi va o‘sish sur’ati
(2023- yil yanvar-sentabr oylari)**

**Tumanlar kesimida aloqa va axborotlashtirish
xizmatlarning hajmi,
2023- yil yanvar-sentabr oylarida**

	Jami		
	mlrd. so‘m	2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan, %	Aloqa va axborotlashtirish xizmatlar hajmida tumanlarning ulushi, %
Toshkent shahri	14 837,0	126,5	100,0
<i>tumanlar:</i>			
Bektemir	269,9	118,4	1,8
Mirzo Ulug‘bek	1 265,6	122,0	8,5
Mirobod	1 942,7	139,2	13,1
Olmazor	1 603,8	122,0	10,8
Sergeli	613,4	118,5	4,1
Uchtepa	625,6	118,6	4,2
Chilonzor	1 088,9	120,3	7,3
Shayxontohur	1 807,9	129,4	12,2
Yunusobod	2 528,7	118,8	17,0
Yakkasaroy	1 609,5	147,7	10,8
Yashnobod	1 445,1	123,9	9,7
Yangihayot	35,9	130,7	0,2

XIZMATLAR

Axborot texnologiyalarining rivojlanishi zamonaviy insonning turmush tarziga sezilarli darajada ta'sir qiladi. Yildan-yilga odamlar internet va mobil telefonlardan foydalangan holda operatsiyalarni amalga oshirish uchun ko'proq imkoniyatlarga ega bo'lmoqda. Zamonaviy biznesni rivojlantirishda axborot va xizmatlardan real vaqtida masofaviy erkin foydalanish huquqi muhim o'rinni tutadi.

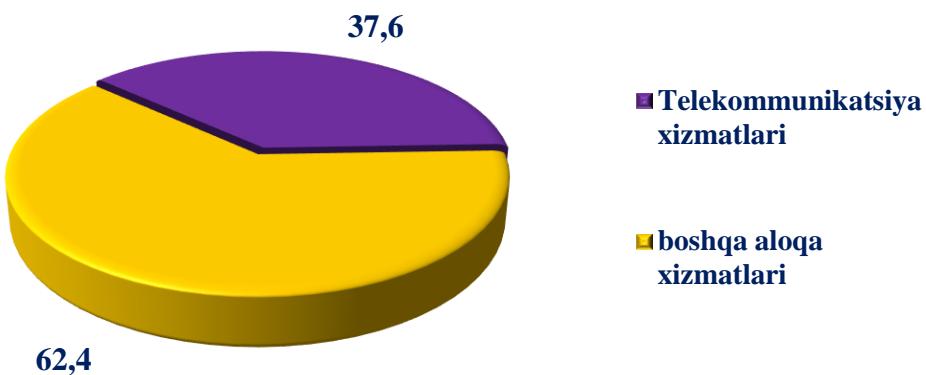
Bugungi kunda Toshkent shahrida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini (AKT) davlat boshqaruvi tizimida, iqtisodiyotning tarmoqlarida, ijtimoiy soha va odamlarning kundalik hayotida joriy etishni izchil amalga oshirishga qaratilgan keng ko'lamli ishlar olib borilmoqda.

2023-yil yanvar-sentabr oylarida Toshkent shahri bo'yicha aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmi 14 837,0 mlrd. so'mga teng bo'ldi. 2022-yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining o'sishi sur'ati 126,5 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulush (37,6 %) telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, internet, yo'ldosh aloqa xizmatlari va b.q.) hisssasiga to'g'ri keladi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari tarkibi, foizda

(2023- yil yanvar-sentabr oylari uchun)

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) va moliya-kredit muassasalari xizmatlari tez rivojlanayotgan xizmat turlari hisoblanadi. Yangi texnologiyalarga va bozorni erkinlashtirish natijalariga tayanib, bu faoliyat turlari hozirgi vaqtida rivojlanishning yangi bosqichi sifatida paydo bo'ldi va bugungi kunda jamiyatning texnologik taraqqiyoti va iqtisodiyotning globallashuvida hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish, AKT sohasida innovatsiyalarni joriy etish bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida yangi turdag'i xizmatlarning paydo bo'lishi aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmini oshirishga ta'sir ko'rsatadi.

Tumanlar o'rtasida aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo'yicha o'tgan yilning mos davriga nisbatan yuqori o'sish sur'atlari Yakkasaroy (147,7 %.), Mirobod (139,2 %.), Yangihayot (130,7 %), va Shayxontohur (129,4 %) tumanlarida qayd etildi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo'yicha uncha yuqori bo'limgan o'sish sur'atlari Bektemir (118,4 %), Sergeli (118,5 %), Uchtepa (118,6 %) tumanlarida qayd etildi.

**Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarning umumiyligi hajmida
tumanlarning ulushi, foizda
(2023- yil yanvar-sentabr oylari)**

Tumanlar o'rtasida aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo'yicha yuqori ulush Yunusobod (17,0 %), Mirobod (13,1), Shayxontohur (12,2 %), Olmazor (10,8 %), Yakkasaroy (10,8 %) tumanlarida qayd etildi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo'yicha uncha yuqori bo'limgan ulush Yangihayot (0,5 %), Bektemir (1,8 %) va Sergeli (4,1 %) tumanlarida qayd etildi.

XIZMATLAR

Pul-kredit tizimini isloh qilish dasturida bank tizimini barqarorligini ta'minlash, xalqaro standartlarga muvofiq bank faoliyatini yanada takomillashtirish, qo'shimcha investitsiyalarni jalb qilish, bank va sug'urta tashkilotlariga ko'rsatiladigan axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda yangi xizmat turlarini joriy etish, moliyaviy xizmatlar hajmini yanada kengaytirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

**Toshkent shahrida o'tgan yilning mos davrlariga nisbatan moliyaviy xizmatlarning o'sish sur'atlari, foizda
(2023-yil yanvar-sentabr oylari)**

Natijada, 2023-yil yanvar-sentabr oylarida ko'rsatilgan moliyaviy xizmatlar hajmi 42 327,7 mlrd. so'mga teng bo'ldi, o'sish 119,9 % ni tashkil etdi.

**Moliyaviy xizmatlarning tarkibi, foizda
(2023-yil yanvar-sentabr oylari)**

Valyuta siyosatini erkinlashtirish, shuningdek, istiqbolli investitsiya loyihamarini kreditlash ko‘lamini kengaytirish, moliyaviy tashkilotlar tomonidan innovatsion xizmatlar ko‘rsatish (kredit berish va depozit hisob raqamlarni ochish bo‘yicha elektron xizmatlar ko‘rsatish) borasida amalga oshirilayotgan islohotlar moliyaviy xizmatlar hajmining oshishiga ta’sir ko‘rsatdi.

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug‘urta va nafaqa ta’minoti bo‘yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlar ulushi (93,8 %) ustunlik qilmoqda. Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug‘urta xizmatlarining ulushi 0,9 % ni, yordamchi moliyaviy faoliyat 5,3 % ni tashkil etdi.

**Hududlar kesimida moliyaviy xizmatlarning hajmi
2023- yil yanvar-sentabr oylarida**

	Jami		
	mlrd. so‘m	2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan, %	Moliyaviy xizmatlar hajmida tumanlarning ulushi, %
Toshkent shahri	42 327,7	119,9	100,0
<i>tumanlar:</i>			
Bektemir	498,1	111,2	1,2
Mirzo Ulug‘bek	4 961,2	135,2	11,7
Mirobod	3 934,8	102,1	9,3
Olmazor	2 013,5	102,5	4,8
Sergeli	1 564,0	132,8	3,7
Uchtepa	1 970,8	102,7	4,7
Chilonzor	4 250,9	123,7	10,0
Shayxontohur	5 038,2	130,8	11,9
Yunusobod	9 028,3	131,8	21,3
Yakkasaroy	3 443,8	102,5	8,1
Yashnobod	5 146,9	117,5	12,2
Yangihayot	477,1	125,6	1,1

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar

2023-yil yanvar–sentabr oylariga nisbatan yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarining o‘sish sur’ati 112,5 % ni, hajmi esa 6 062,5 mlrd. so‘mga yetdi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar hajmida oziq-ovqat va ichimlik suvi bilan ta’minlash bo‘yicha xizmatlar ulushi 78,2 % bilan ustunlik qiladi. Yashash bo‘yicha xizmatlar ulushi 21,8 % ni tashkil etdi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar hajmini taqqoslash, mlrd.so‘m

(2023- yil yanvar–sentabr oylarida)

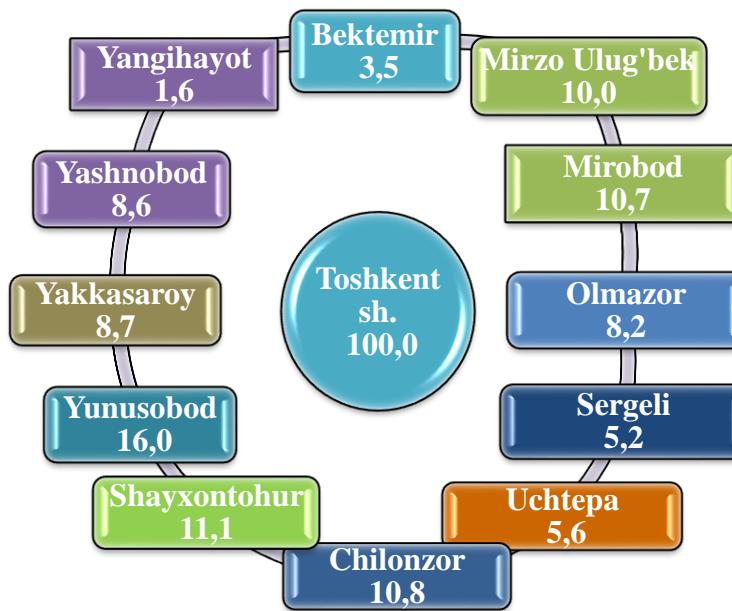

Yashash va ovqatlanish xizmatlari bo‘yicha eng katta hajm Shayxontohur tumanida 1 386,0 mlrd. so‘m qayd etildi. Eng kichik hajm esa Yangihayot tumanida 98,3 mlrd. so‘m kuzatildi.

Toshkent shahri bo‘yicha xizmatlarning umumiy

hajmida tumanlarning ulushi, foizda

(2023- yil yanvar–sentabr oylari uchun)

Ko‘rsatilgan xizmatlar umumiy hajmida eng kichik ulushlarni Yangihayot (1,6 %) Bektemir (3,5 %), Sergeli (5,2 %), Uchtepa (5,6 %), tumanlari egallaydi.

**Tumanlar kesimida ishlab chiqarilgan (ko‘rsatilgan)
bozor xizmatlarning hajmi,
2023- yil yanvar-sentabr oylarida**

	Jami			Aholi jon boshiga	
	mlrd. so‘m	2022-yil yanvar- sentabrga nisbatan, %	Jami xizmatlar hajmida hududlarning ulushi, %	ming so‘m	2022- yil yanvar- sentabrga nisbatan, %
Toshkent shahri	132 916,7	116,8	100,0	44 477,6	113,3
<i>tumanlar:</i>					
Bektemir	4 642,4	114,1	3,5	80 877,8	105,5
Mirzo Ulug‘bek	13 318,3	122,1	10,0	40 841,1	118,9
Mirobod	14 378,5	110,2	10,7	95 474,6	107,8
Olmazor	10 851,3	114,0	8,2	27 216,7	111,2
Sergeli	6 877,6	122,6	5,2	41 809,1	114,0
Uchtepa	7 395,9	110,9	5,6	24 994,7	108,2
Chilonzor	14 326,9	115,3	10,8	52 441,0	113,3
Shayxontohur	14 766,7	119,5	11,1	40 747,0	117,6
Yunusobod	21 205,2	121,6	16,0	57 234,1	118,8
Yakkasaroy	11 519,9	114,3	8,7	88 957,0	110,4
Yashnobod	11 520,7	117,0	8,6	39 252,9	112,5
Yangihayot	2 113,2	117,2	1,6	12 722,7	109,4

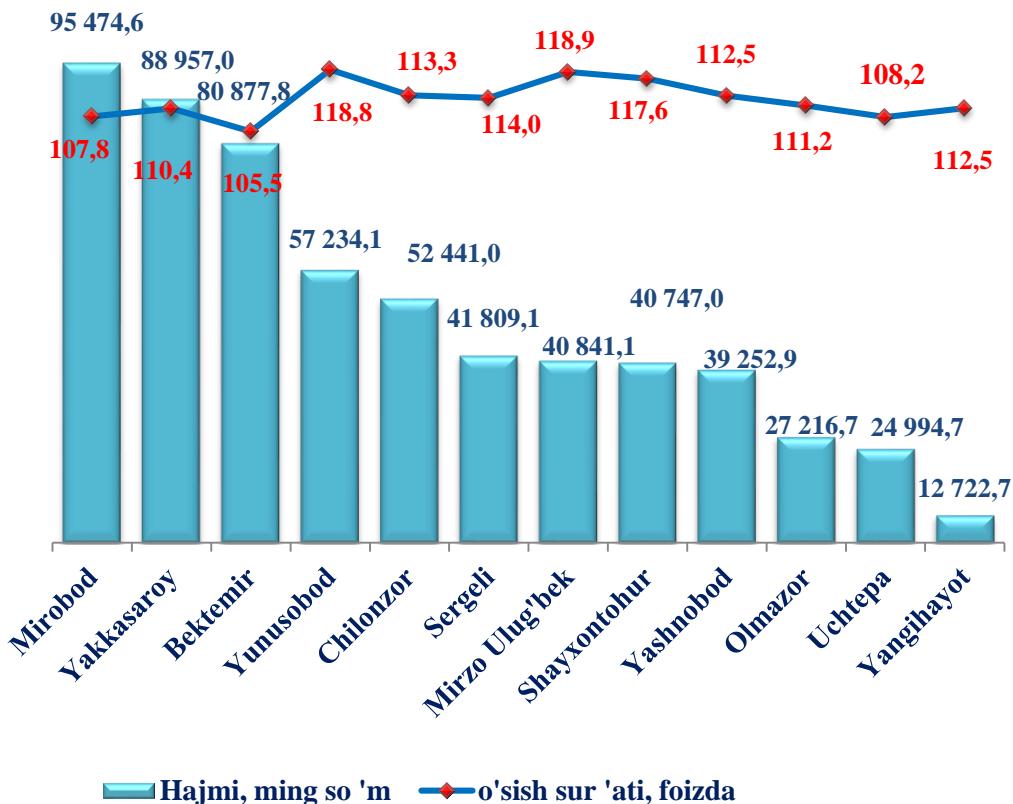

XIZMATLAR

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmatlar bo'yicha eng yuqori ko'rsatkich Mirobod tumanida - 95 474,6 ming.so'mga teng bo'lib, o'sish sur'ati o'tgan yilning shu davriga nisbatan 107,8 % ni tashkil etdi.

Tumanlar bo'yicha aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining hajmi va o'sish sur'ati (2023- yil yanvar-sentabr oylari uchun)

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmatlarning eng past ko'rsatkichi Yangihayot (12 722,7 ming so'm), Uchtepa (24 994,7 ming so'm), Olmazor (27 216,7 ming so'm), Mirzo Ulug'bek (40 841,1 ming. so'm), Shayxontohur (40 747,0 ming.so'm) va Yashnobod (39 252,9 ming so'm) tumanlarida kuzatildi.

Tumanlar o'rtasida yuqori o'sish sur'atlari Yunusobod (118,8 %), Mirzo Ulug'bek (118,9 %) va Shayxontohur (117,6 %) tumanlarida kuzatildi.

Tumanlar o'rtasida past o'sish sur'atlari Bektemir (105,5 %) va Uchtepa (108,2 %) tumanlarida kuzatildi.

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Xizmat sohasi bu – korxonalar, tashkilotlar va shuningdek, jismoniy shaxslar tomonidan ko'rsatiladigan har xil turdagи xizmatlarning takror ishlab chiqarilishini o'z ichiga olgan umumlashtirilgan toifadir. Boshqacha qilib aytganda, bu savdo, kasbiy va maishiy xizmatlarni ko'rsatishga ixtisoslashgan mamlakat iqtisodiyotining tarmog'iadir. Xizmatlar iste'molchilar (yuridik va jismoniy shaxslar) holatini o'zgartiruvchi yoki tovarlar, xizmatlar yoki moliyaviy aktivlar bilan ayirboshlashiga ko'maklashadigan ishlab chiqarish faoliyatining natijasi hisoblanadi. Xizmatning o'ziga xos xususiyati, xizmatni bajarish va uni iste'mol qilish davrining bir xil vaqtga to'g'ri kelishi hisoblanadi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha xizmatlar hajmida ko'rsatilgan xizmatlar uchun amaldagi bozor narxlari bo'yicha qo'shilgan qiymat solig'i va aksizsiz hisoblangan to'lovlar hisobga olinadi.

Xizmatlar oldi-sotdi obyekti sifatida chiqqanda va iqtisodiy ahamiyatga ega bo'lган (xizmatlarni ishlab chiqaruvchining sarf-xarajatlarini to'laligicha yoki sezilarli darajada qoplaydigan) narxlarda sotilganda, **bozor uchun ishlab chiqarilgan xizmatlar hisoblanadi**.

"Ishlab chiqarilgan (ko'rsatilgan) xizmatlar hajmi" statistik ko'rsatkichi – ma'lum bir vaqt davomida ko'rsatilgan xizmatlar qiymatini o'lchovchi, iste'molchilarga (yuridik va jismoniy shaxslar, norezidentlarni qo'shgan holda) ko'rsatilgan xizmatlar qiymatini aks ettiradi.

Ishlab chiqarilgan (ko'rsatilgan) xizmatlar hajmi bu – xizmatlar ishlab chiqarishga ixtisoslashgan va xizmat ko'rsatish asosiy faoliyat turi hisoblanadigan barcha xizmatlar ishlab chiqaruvchilari (yuridik va jismoniy shaxslar) tomonidan ko'rsatilgan bozor xizmatlari qiymatidir.

Iste'molchilar tomonidan xizmatlar uchun to'lovlar naqd pul, shu jumladan, plastik kartochkalar va pul o'tkazish, elektron to'lovlar va elektron pullar orqali amalga oshirilishi mumkin.

Norezidentlarga ko'rsatilgan xizmatlar (agar to'lov so'mda amalga oshirilmagan bo'lsa), xizmatlarga to'lovlarni amalga oshirish sanasida O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan so'mning belgilangan kursi bo'yicha qayta hisoblangan shartnomalar bo'yicha aniqlanadi.

XIZMATLAR

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari aloqa sohasidagi xizmatlarni, shu jumladan telefon, teleks, telegraf, radioeshittirish, elektron pochta, suniy yo‘ldosh, faksimile va boshqalarni ishlatib ovozli ma’lumot, tasvir va boshqa axborot oqimlarini uzatish xizmatlarini qamrab oladi.

Moliyaviy xizmatlar Markaziy bank, tijorat banklari va boshqa moliya-kredit tashkilotlari tomonidan ko‘rsatiladi. Bu guruh xizmatlarga banklarning moliyaviy vositachiligi xizmatlari (moliyaviy lizing, kredit berish), shu jumladan, masofaviy bank xizmatlari (internet-banking, mobil-banking), investitsiya fondlari va boshqa moliyaviy tashkilotlarning moliyaviy vositachiligi, moliya bozorlari (fond va valyuta birjalari) faoliyatining yordamchi moliyaviy vositachilik va boshqa moliyaviy xizmatlar kiradi. Moliyaviy xizmatlar hajmi moliyaviy vositachilik yo‘li bilan olingen foizlar daromadi (ular uchun to‘lov miqdorida), shuningdek, moliya muassasasining kredit berish yoki depozitni saqlash bo‘yicha xizmatlari uchun yig‘im bilan hisobga olinadi.

Transport xizmatlari transportning barcha turlarida yuklarni va yo‘lovchilarni tashish faoliyati, shuningdek, transportirovka qilishda yordamchi xizmat turlari, jumladan, logistik xizmatlarni o‘z ichiga oladi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar mehmonxonalar, otellar, motellar va boshqa yashash uchun joylar kabi qisqa muddatli turar joy bilan ta’minalash va oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazib berish bo‘yicha ko‘rsatilgan xizmatlarni o‘z ichiga oladi.

Savdo xizmatlari ulgurji va chakana xizmatlarni birlashtirib, shuningdek, boshqa shaxs manfaatlari uchun tovarlarni oldi-sotdi shartnomalari, komissiyalari yoki agentlik shartnomalari asosida sotilgan vositachilik xizmatlari hamda avtomobil va motosikllarni ta’mirlash xizmatlarini o‘z ichiga oladi.

Ko‘chmas mulk bilan bog‘liq xizmatlarni ko‘rsatishda ko‘chmas mulk bilan bog‘liq operatsiyalar bo‘yicha xizmatlar qiymati, korxonaning shaxsiy, xo‘jalik yuritish yoki tezkor boshqaruvidagi, shuningdek, ijara olingen ko‘chmas mulkni ijara berishdan olingen daromadlari, ushbu faoliyat tashkilotning asosiy faoliyati yoki yo‘qligidan qat’iy nazar aks ettiriladi.

Yuk tashish. 2023-yil yanvar-sentabr oylarida barcha transport turlari tomonidan 100,4 mln. tonna yuk tashilgan bo‘lib, bu o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 100,0 foizni tashkil etdi.

Yuk aylanmasi barcha transport turlari tomonidan 2 799,1 mln.tn-km.bo‘lib, 98,3 foizni tashkil qildi.

Yuk tashish va yuk aylanmasi transport turlari bo‘yicha quyidagicha ifodalanadi:

Transport turlari bo‘yicha yuk tashish va yuk aylanmasi hajmi

	2023- yil yanvar-sentbar	2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan, foiz hisobida
Tashilgan yuk, mln. tn	100,4	100,0
<i>shu jumladan:</i>		
avtomobil transportida	100,4	100,0
Yuk aylanmasi, mln. tn-km	2 799,1	98,3
<i>shu jumladan:</i>		
avtomobil transportida	2 799,1	98,3

Yakka tartibdagи тадбиркорларинг автомобил транспортининг ўз аylanmasi 2022-yil yanvar-sentabrga nisbatan 1,4 foizga oshdi va 250,2 mln.tn-km.ni tashkil qildi.

Yuk aylanmasining umumiy hajmida xususiy yuk tashuvchilarning ulushi 11,1 foizni tashkil etdi (2022-yil yanvar-sentabrd 15,9 foiz).

Yo‘lovchi tashish. 2023-yil yanvar-sentabr oylarida barcha transport turlari tomonidan 1076,2 mln.kishi tashilgan bo‘lib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 24,0 foizga ko‘paygan. Yo‘lovchi tashish aylanmasi ushbu davrda 2,4 foizga ko‘payib, 9 743,6 mln. yo‘lovchi-km. ni tashkil qildi.

TRANSPORT

Transport turlari bo'yicha yo'lovchi tashish va yo'lovchi aylanmasi quyidagicha ifodalanadi

	2023- yil yanvar-sentabr	2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan, foiz hisobida
Transportda tashilgan yo'lovchilar, mln. kishi	1 076,2	124,0
shu jumladan, avtomobil transportida	959,1	109,1
Yo'lovchi aylanmasi, mln. yo'lovchi-km	9 743,6	124,0
shu jumladan, avtomobil transportida	8 890,3	109,4

Xususiy yo'lovchi tashuvchilar avtomobil transportida yo'lovchi aylanmasi 2022-yil yanvar-sentabrga nisbatan 9,4 foizga oshib, 8 890,3 mln.yo'lovchi-km ni tashkil qildi. Yo'lovchi aylanmasining umumiylajmiy hajmida xususiy yo'lovchi tashuvchilarning ulushi 24,0 foizni tashkil etdi (2022-yil yanvar-sentabrdagi 1,1 foiz).

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Umumiy foydalanishdagi avtomobil transporti – aholini va iqtisodiyotni barcha tarmoqlarining yo'lovchilar, bagajlar va yuklar, shu jumladan, pochtalarni avtomobillarda tashishga bo'lgan ehtiyojlarini tijorat asosida ta'minlovchi transport.

Avtotransport vositalari – yo'lovchilar, bagajlar, yuklar tashishga hamda maxsus ishlarni bajarishga mo'ljallangan avtomobillar, shatakchi-avtomobillar, tirkama va yarim tirkamalar.

Tashilgan yuklar (yuk tashish hajmi) – yuk avtomobillarida, shu jumladan avtotirkamalarda, tashilgan yuklar miqdori har bir qatnov uchun yukning tara yoki konteynerlar og'irligini hisobga olgan holdagi haqiqiy og'irligi bo'yicha aniqlanadi (tonnada o'lchanadi). Tashilgan yuk hajmini avtomobilning texnik tavsifnomasida ko'rsatilgan yuk ko'tarish qobiliyati bo'yicha aniqlash, faqatgina tashilgan yukning haqiqiy og'irligi to'g'risidagi ma'lumotlar bo'limgan hollardagina amalga oshirilishi mumkin. Umumiy foydalanishdagi transportlarning barcha turlari uchun (avtotransportdan tashqari) tashilgan yuklarning hajmi jo'natish vaqtida ko'rsatilgan.

Yuk aylanmasi – transportning yuk tashish bo'yicha ish hajmi. O'lchov birligi tonna-kilometr hisoblanadi. Transportning yuk aylanmasi tashilayotgan yukning har bir jo'natmasi og'irligini uni tashish masofasiga ko'paytmasining yig'indisi orqali aniqlanadi.

Tashilgan yo'lovchilar – ma'lum vaqt davomida avtomobil vositalarida turli qatnov turlari bo'yicha tashilgan yo'lovchilar soni (statistik kuzatuv birligi bo'lib yo'lovchiqatnovi hisoblanadi).

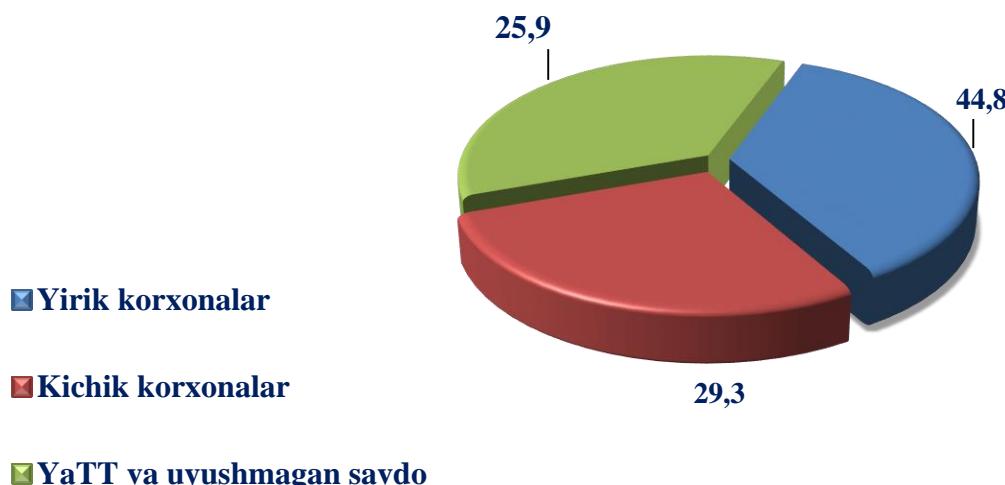
Yo'lovchi aylanmasi – transportning yo'lovchi tashish bo'yicha ish hajmi. O'lchov birligi yo'lovchi-kilometr hisoblanadi. Har bir tashish bo'yicha yo'lovchilar sonini tashish masofasiga ko'paytmasini yig'indisi orqali aniqlanadi. Qatnov turlari va boshqa belgilar bo'yicha alohida hisoblanadi.

2023-yilning yanvar–sentabr oylarida chakana savdo tovar aylanmasi 53 564,3 mlrd. so‘mni yoki 2022- yilning shu davriga nisbatan 111,3 % ni tashkil qildi.

Yirik korxonalarning chakana savdo tovar aylanmasi 124,1 % ga o‘sib, 23 993,9 mlrd. so‘mni va umumiy chakana savdo tovar aylanmasidagi ulushi 44,8 % ni tashkil qildi.

**Chakana savdo tovar aylanmasi (avto savdo va ovqatlanishni qo‘shmagan holda) tarkibi, foizda
(2023- yil yanvar–sentabr holatiga)**

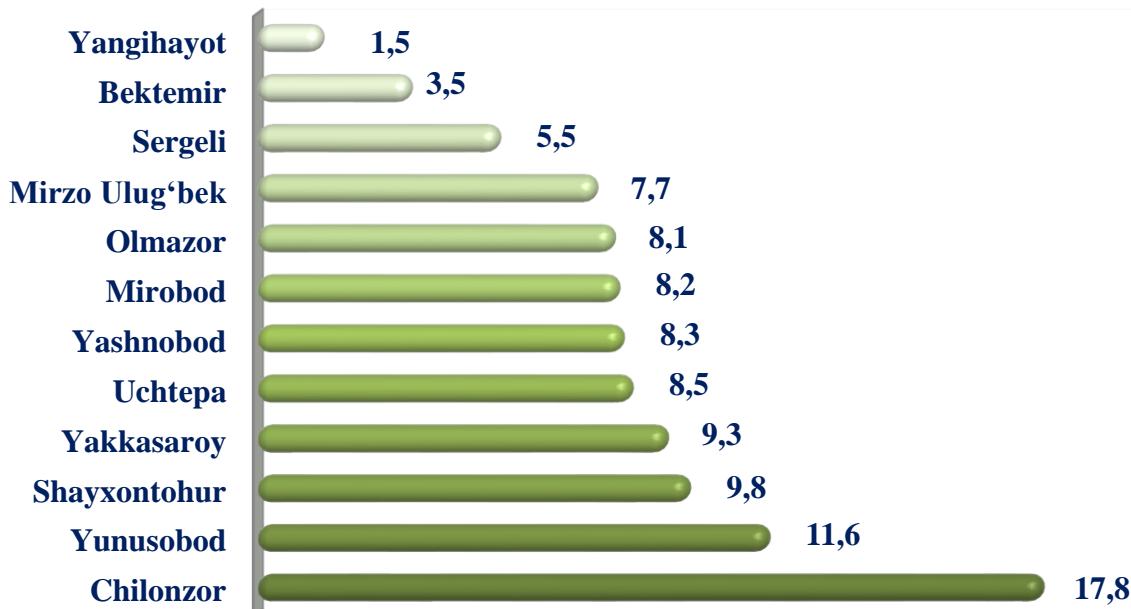

2023-yilning yanvar–sentabr oylarida chakana savdo tovar aylanmasi tarkibi davlat va nodavlat shakllari bo‘yicha quyidagicha ifodalanadi.

Chakana savdo tovar aylanmasi hajmda katta ulushga ega bo‘lgan Chilonzor tumani 17,8 %, Yunusobod tumani 11,6%, Shayxontohur tumani 9,8%, Yakkasaroy tumani 9,3 %, Uchtepa tumani 8,5%, Yashnobod tumani 8,3%, Olmazor tumani 8,1%, Mirobod tumani 8,2%, Mirzo Ulug‘bek tumani 7,7%, Sergeli 5,5%, ni tashkil etgan bo‘lsa, Bektemir 3,5%, Yangihayot tumani 1,5% bilan eng past ko‘rsatkichni qayd etdi.

**Tumanlarning jami chakana savdo tovar aylanmasidagi
ulushi, foizda**

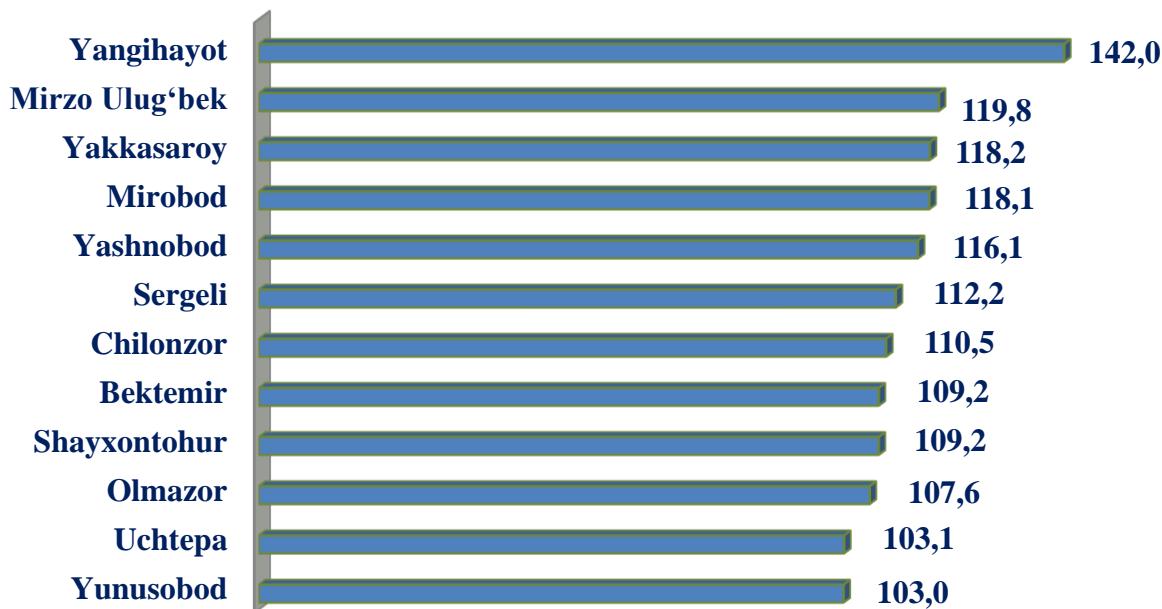
2023 -yil yanvar–sentabr oylarida

Chakana savdo tovar aylanmasining tumanlar kesimida

o‘sish sur‘ati, foizda

2023 -yil yanvar–sentabr oylarida

Toshkent shahrida chakana savdo tovar aylanmasi barcha tumanlarda o'sish kuzatilgan, jumladan eng katta o'sish sur'ati Yangihayot tumani 142,0 %, Mirzo Ulug'bek tumani 119,8 % va Yakkasaroy tumani 118,2% bilan Toshkent shahrida yetakchilik qilmoqda, o'sish sur'ati nisbatan pastroq ko'rsatkichlar: Olmazor tumani 107,6 %, Uchtepa tumani 103,1 %, Yunusbod tumani 103,0 % ni tashkil etgan.

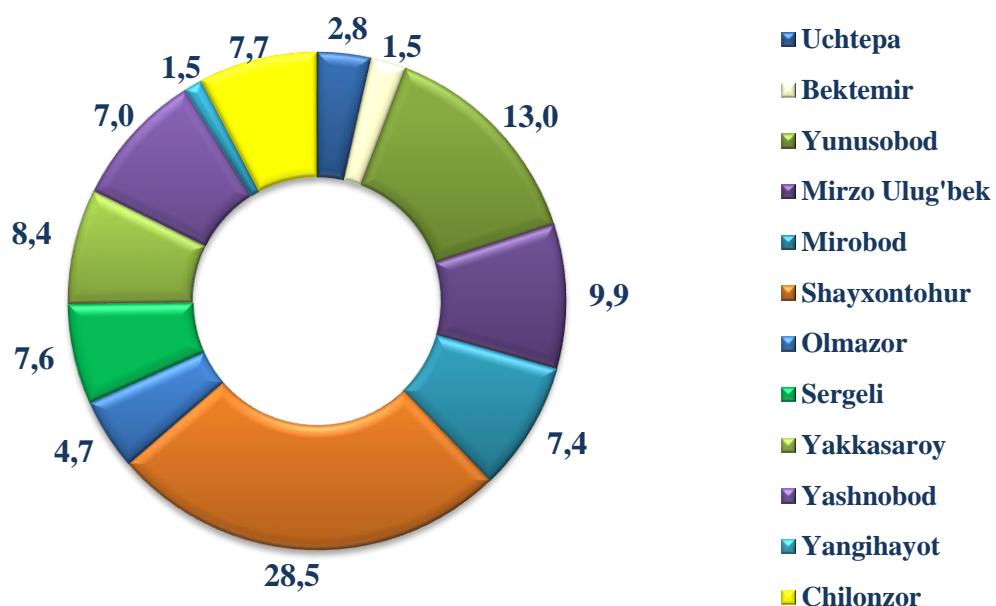
Ovqatlanish tashkilotlarining chakana savdo tovar aylanmasi hajmi 5 259,1 mlrd. so'mni va o'sish sur'ati 110,8 % ni tashkil etgan. Ichki savdo tovar aylanmasining umumiyligi hajmida ovqatlanish korxonalarining ulushi 2,8 % ni tashkil etdi.

Umumiyligi ovqatlanish tashkilotlari savdo aylanmasi umumiyligi hajmida eng katta ulush Shayxontohur tumani 28,5 %, Yunusbod tumani 13,0 % , Mirzo Ulug'bek tumani 9,9 % ni tashkil etgan bo'lsa, Yangihayot tumani 1,5 % ulush bilan eng past ko'rsatkichni qayd etdi.

Tumanlar kesimida umumiyligi ovqatlanish korxonalarini

savdo aylanmasi ulushi, foizda

2023 -yil yanvar–sentabr oylarida

Avto savdo va ovqatlanish tashkilotlarini qo'shgan holda, chakana savdo tovar aylanmasi aholi jon boshiga 17,9 mln. so'mni tashkil etdi. O'rtacha aholi jon boshiga tovar aylanmasining eng yuqori ko'rsatkichlari Yakkasaroy tumani (38,5 mln. so'm), Chilonzor tumani (34,9 mln. so'm), Bektemir tumani (33,1 mln. so'm), Mirobod tumani (29,1 mln. so'm), Uchtepa tumani (15,4 mln. so'm) kuzatildi.

Tumanlar kesimida chakana savdo tovar aylanmasi
*(2023-yil yanvar-sentabr, avto savdo va umumiy
 ovqatlanishni qo'shmagan holda)*

	<i>Jami</i>		<i>Aholi jon boshiga</i>	
	<i>mldr. so'm</i>	<i>2022- yil yanvar- sentabrga nisbatan, % hisobida</i>	<i>ming so'm</i>	<i>2022- yil yanvar- sentabrga nisbatan, % hisobida</i>
Toshkent shahar	53 564,3	111,3	17 924,1	107,9
<i>tumanlar:</i>				
Bektemir	1 901,2	109,2	33 122,7	101,0
Mirzo Ulug'bek	4 135,9	119,8	12 683,0	116,7
Mirobod	4 384,1	118,1	29 111,1	115,5
Olmazor	4 357,3	107,6	10 928,8	105,0
Sergeli	2 931,6	112,2	17 821,1	104,3
Uchtepa	4 571,4	103,1	15 449,0	100,6
Chilonzor	9 535,3	110,5	34 902,3	108,6
Shayxontohur	5 267,2	109,2	14 534,2	107,5
Yunusobod	6 232,4	103,0	16 821,7	100,6
Yakkasaroy	4 986,3	118,2	38 504,6	114,2
Yashnobod	4 468,8	116,1	15 225,9	111,7
Yangihayot	792,6	142,0	4 772,1	132,5

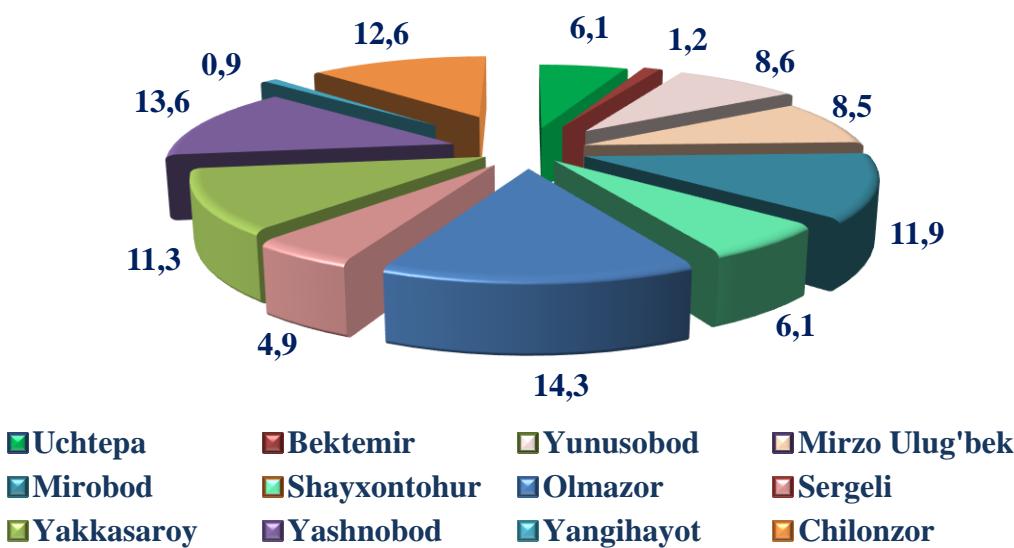

2023-yilning yanvar–sentabr oylarida ulgurji savdo tovar aylanmasi 112 218,2 mldr. so‘mni yoki 2022-yilning shu davriga nisbatan 114,4 % ni tashkil qildi.

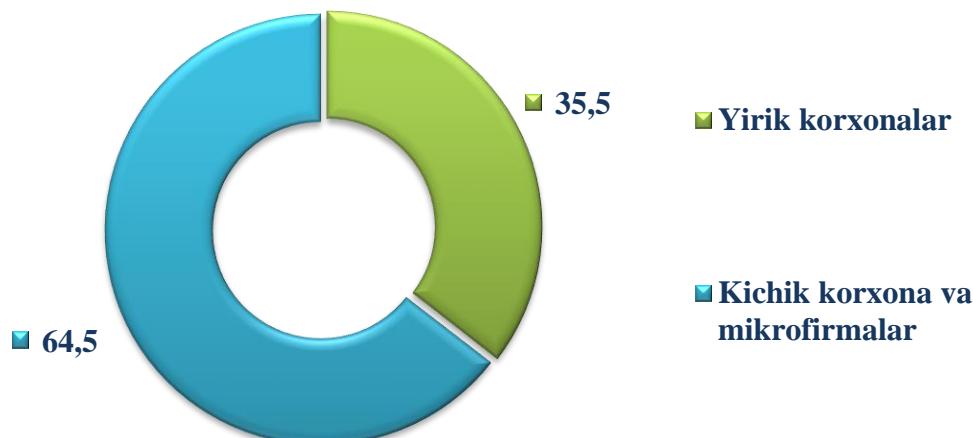
Yirik korxonalarining ulgurji savdo tovar aylanmasidagi ulushi 35,5 % ga teng bo‘lib, hajmi 39 816,7 mldr. so‘mni tashkil etganini ko‘rish mumkin.

Xususan, ulgurji savdo tovar aylanmasi hajmida katta ulushga ega bo‘lgan Olmazor tumani 14,3 %, Yashnobod tumani 13,6 % ni tashkil etgan bo‘lsa, Bektimir tumani 1,2 % va Yangihayot tumani 0,9 % ulush bilan eng past ko‘rsatkichni qayd etdi.

**Tumanlarning ulgurji savdo (avto savdosiz) tovar
aylanmasidagi ulushi, foizda
2023-yil yanvar–sentabr oylarida**

**Ulgurji savdo tovar aylanmasi (avto savdosiz) tarkibi, foizda
2023- yil yanvar–sentabr oylarida**

Kichik korxona va mikrofirmalarning ulgurji savdo tovar aylanmasi 6,9 % ga ko‘payib, 72 401,5 mlrd. so‘mga yetdi va umumiy ulgurji savdo tovar aylanmasidagi ulushi esa 64,5 % ni tashkil qildi.

Ulgurji savdo tovar aylanmasi (avto savdosiz)

(2023- yil yanvar-sentabr)

	<i>mldr. so‘m</i>	<i>Jamiga nisbatan ulushi, % hisobida</i>
Toshkent shahri	72 401,5	100,0
<i>tumanlar</i>		
Bektemir	1 256,1	1,7
Mirzo Ulug‘bek	7 211,4	10,0
Mirobod	10 966,6	15,1
Olmazor	8 645,6	11,9
Sergeli	2 455,2	3,4
Uchtepa	6 200,9	8,6
Chilonzor	9 652,7	13,3
Shayxontohur	4 796,2	6,6
Yunusobod	6 425,0	8,9
Yakkasaroy	7 619,2	10,5
Yashnobod	6 477,8	8,9
Yangihayot	694,8	1,0

Yirik korxonalarining ulgurji savdo (avto savdosiz) tovar aylanmasi

(2023- yil yanvar-sentabr)

	<i>mldr. so‘m</i>	<i>Jamiga nisbatan ulushi, % hisobida</i>
Toshkent shahri	39 816,7	100,0
<i>tumanlar</i>		
Bektemir	124,2	0,3
Mirzo Ulug‘bek	2 295,2	5,8
Mirobod	2 407,4	6,0
Olmazor	7 408,0	18,6
Sergeli	3 031,7	7,6
Uchtepa	593,4	1,5
Chilonzor	4 487,4	11,3
Shayxontohur	2 075,9	5,2
Yunusobod	3 242,0	8,1
Yakkasaroy	5 070,7	12,7
Yashnobod	8 798,2	22,1
Yangihayot	282,7	0,7

Toshkent shahrida yirik korxonalarining ulgurji savdo tovar aylanmasi 130,9 % ga o‘sib, 39 816,7 mldr. so‘mni va umumiylarini ulgurji savdo tovar aylanmasidagi ulushi 35,5 % ni tashkil qildi.

Yirik korxonalarining ulgurji savdo tovar aylanmasi hajmda katta ulushga ega bo‘lgan Yashnobod tumani 22,1 %, Olmazor tumani 18,6 %, Yakkasaroy tumani 12,7 % ni tashkil etgan bo‘lsa, Yangihayot 0,7 % va Bektemir tumani 0,3 % ulush bilan eng past ko‘rsatkichni qayd etdi.

**Yirik korxonalarining chakana savdo (avto savdosiz) tovar aylanmasi
(2023- yil yanvar-sentabr)**

	<i>mldr. so‘m</i>	<i>Jamiga nisbatan ulushi, % hisobida</i>
Toshkent shahri	23 993,9	100,0
<i>tumanlar</i>		
Bektemir	337,4	1,4
Mirzo Ulug‘bek	2 265,1	9,4
Mirobod	2 669,6	11,1
Olmazor	1 940,7	8,1
Sergeli	1 580,8	6,6
Uchtepa	840,0	3,5
Chilonzor	4 555,6	19,0
Shayxontohur	3 176,7	13,2
Yunusobod	2 036,3	8,5
Yakkasaroy	2 182,8	9,1
Yashnobod	1 994,0	8,3
Yangihayot	414,9	1,7

Yirik korxonalarining chakana savdo tovar aylanmasi hajmda katta ulushga ega bo‘lgan Chilonzor tumani 19,0 %, Shayxontohur tumani 13,2 %, Mirobod tumani 11,1 %, ni tashkil etgan bo‘lsa, Yangihayot tumani 1,7 % va Bektemir tumani 1,4 %, ulush bilan eng past ko‘rsatkichni qayd etdi.

**Yirik korxonalarining umumiy ovqatlanish tovar aylanmasi
(2023- yil yanvar-sentabr)**

	<i>mlrd. so‘m</i>	<i>Jamiga nisbatan ulushi, % hisobida</i>
Toshkent shahri	2 108,5	100,0
<i>tumanlar</i>		
Bektemir	50,0	2,4
Mirzo Ulug‘bek	34,9	1,7
Mirobod	66,0	3,1
Olmazor	18,4	0,9
Sergeli	311,9	14,8
Uchtepa	-	-
Chilonzor	46,4	2,2
Shayxontohur	1 136,8	53,9
Yunusobod	263,8	12,5
Yakkasaroy	52,2	2,5
Yashnobod	128,1	6,1
Yangihayot	-	-

Yirik korxonalarining umumiy ovqatlanish tovar aylanmasi hajmda katta ulushga ega bo‘lgan Shayxontohur tumani 53,9 %, Sergeli 14,8 %, Yunusobod tumani 12,5 % ni tashkil etgan bo‘lsa, Olmazor tumani 0,9 % eng past ko‘rsatkichni qayd etdi.

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Chakana savdo – savdo sohasida yakuniy iste'mol uchun aholiga tovarlarni donalab yoki ko'p bo'lмаган miqdorlarda naqd pulga sotishni nazarda tutuvchi faoliyat, ya'ni tovarlarni foydalanish sohasidan shaxsiy yoki umumiy iste'mol sohasiga o'tgan vaqtdagi harakatining yakuniy bosqichini ifodalaydi.

Chakana tovar aylanmasi – tovarlarni sotish tarmoqlaridan qat'i nazar, aholiga iste'mol tovarlarini naqd hisob-kitob asosida yoki plastik kartochkalari, kredit kartochkalari, banklarning hisob cheklari orqali (bu ham naqd hisob-kitob asosida sotish kabi hisobga olinadi) sotilgan qiymati.

Umumiy ovqatlanish – yuridik shaxslar tomonidan pazandachilik mahsulotlarini tayyorlashga, sotishga va iste'molini tashkil qilishga ixtisoslashtirilgan faoliyatni amalga oshirish.

Umumovqatlanish aylanmasi – joyida aholiga iste'mol uchun, shuningdek, turli kontingentdagi aholini ovqatlanishini tashkil qilish uchun tashkilot va yakka tadbirkorlarga o'zi ishlab chiqargan kulinariya mahsulotlarini (taom, kulinariya mahsulotlari va yarimfabrikatlar), shuningdek, kulinariya ishlovisiz sotib olingan tovarlarni (unli, qandolatli va non mahsulotlari) sotishdan tushgan tushumni ifodalaydi.

Ulgurji savdo – tijorat maqsadlarida yoki o'zining ishlab chiqarish-xo'jalik ehtiyojlariga foydalanish uchun, xarid qilingan tovarlarni naqd pulsiz hisob-kitoblar shakli bo'yicha sotish.

Iste'mol tovarlari – yakuniy iste'molga (oilaviy yoki shaxsiy) qaratilgan, bevosita inson ehtiyojini qondiradigan tovarlar va xizmatlar.

Texnik-ishlab chiqarishga mo'ljallangan mahsulotlar – ishlab chiqarish iste'moli uchun mo'ljallangan mahsulot: xomashyo, materiallar, yoqilg'i, butlovchi instrumentlar, mashinalar, ehtirot qismlar, yarimfabrikatlar va boshqalarni o'z ichiga oladi.

Ulgurji savdo tovar aylanmasi – tuzilgan shartnomalar bo'yicha tijorat maqsadlarida (kelajakda qayta ishlash yoki sotish) yoki o'zining ishlab chiqarish ehtiyojlari uchun naqd pulsiz hisob-kitob shaklida tovarlar sotishdan tushumni ifodalaydi.

TASHQI IQTISODIY ALOQALAR

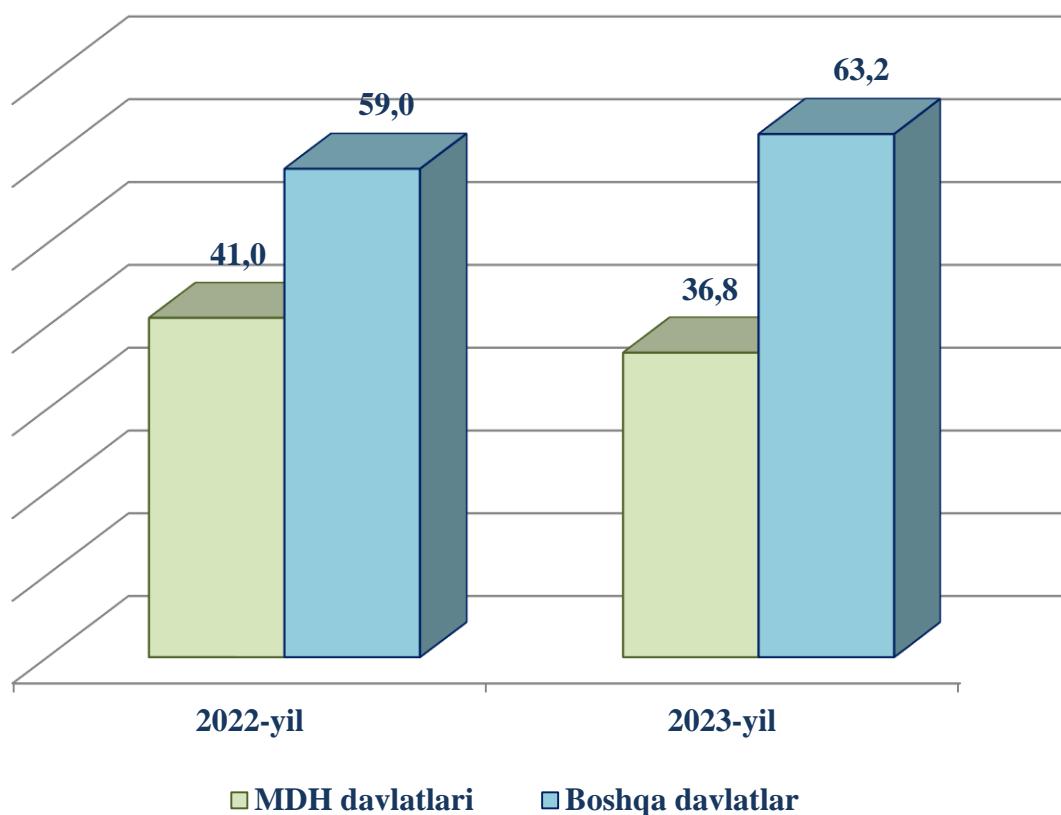
Toshkent shahar tashqi savdo aylanmasi 2023-yil yanvar-sentabr oylarida 17 198,3 mln. AQSH dollarni, jumladan eksport 3 668,8 mln. AQSH dollarni, import 13 529,8 mln. AQSH dollarni tashkil etdi.

Tashqi savdo saldosi - 9 860,7 mln. AQSh dollarni, shu jumladan MDH davlatlari bilan -3 047,2 mln. AQSH dollarni va boshqa davlatlar bilan minus - 6 813,5 mln. AQSH dollarni tashkil etdi.

**Toshkent shahrining tashqi savdo aylanmasi
(2023- yil yanvar-sentabr oylarida)**

	mln. AQSh dollarri	2022- yilning yanvar-sentabrga nisbatan, % hisobida	Jamiga nisbatan ulushi, % hisobida
Tashqi savdo aylanmasi	17 198,3	121,3	100,0
MDH davlatlari	6 330,0	108,9	36,8
boshqa davlatlar	10 868,3	130,0	63,2
Eksport	3 668,8	109,7	21,3
MDH davlatlari	1 641,4	107,5	44,7
boshqa davlatlar	2 027,4	111,6	55,3
Import	13 529,5	124,9	78,7
MDH davlatlari	4 688,6	109,4	34,7
boshqa davlatlar	8 840,9	135,1	65,3
Saldo	-9 860,7	x	x
MDH davlatlari	-3 047,2	x	x
boshqa davlatlar	-6 813,5	x	x

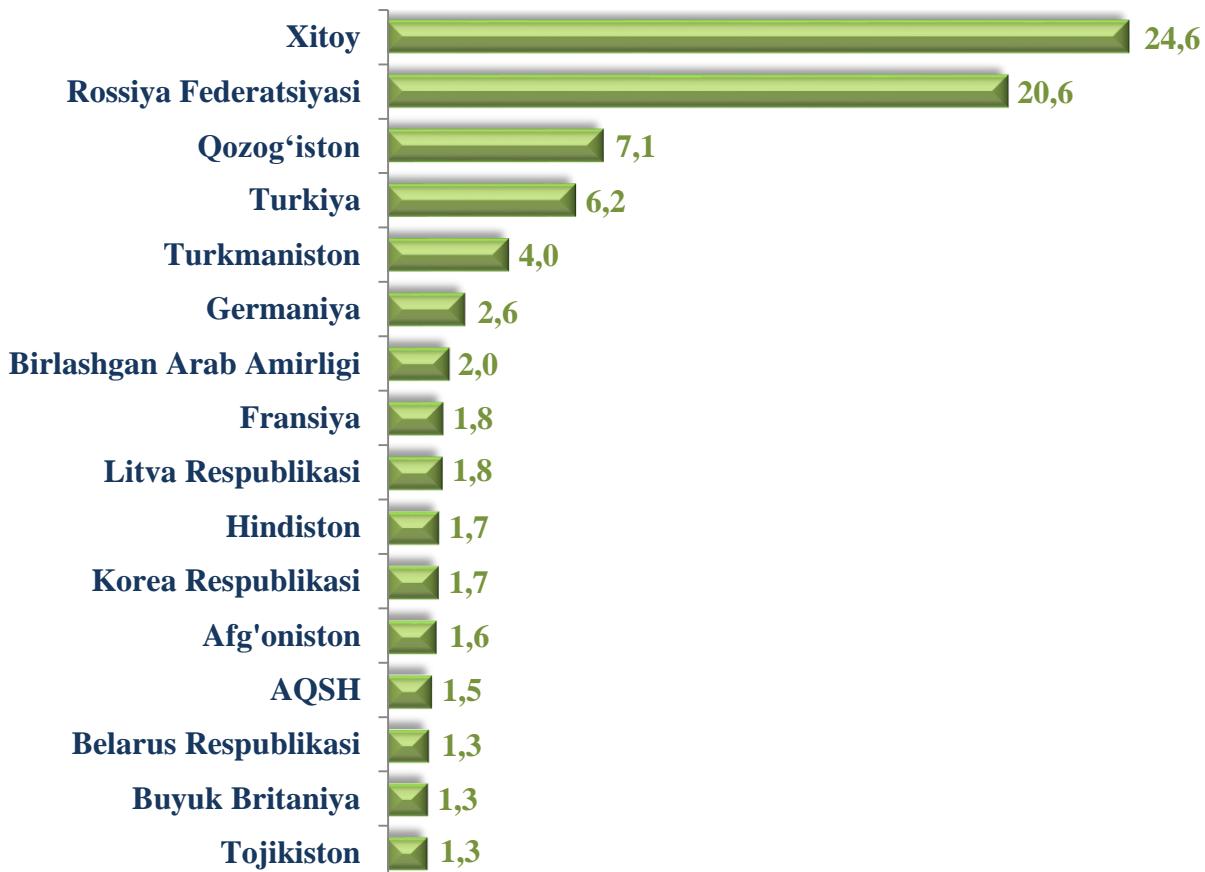
**MDH va boshqa davlatlarning Toshkent shahar tashqi savdo aylanmasidagi ulushi, foizda
(2023- yil yanvar-sentabr)**

Toshkent shahrining 2023-yil yanvar-sentabr holatiga tashqi savdo aylanmasidagi ulushining 36,8 % MDH davlatlariga to‘g‘ri keladi, qolgan 63,2 % boshqa davlatlar hissasiga to‘g‘ri keladi. Bu ko‘rsatkichlar 2022-yilda mos ravishda 41,0 % MDH davlatlariga to‘g‘ri kelgan bo‘lsa, qolgan 59,0 % boshqa davlatlar hissasiga to‘g‘ri keldi. Toshkent shahrining MDH davlatlari bilan olib borilgan tashqi savdo aylanmasi 2023- yilning yanvar-sentabr holatiga 6 330,0 mln. AQSh dollarni tashkil qilgan bo‘lsa, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 108,9 % o‘sish kuzatilgan. MDH davlatlari orasida Rossiya, Qozog‘iston, Turkmaniston, Belarus Respublikasi, Tojikiston va Qirg‘iz Respublikasi davlatlari tashqi savdo aylanmasida asosiy hamkorlar hisoblanib, ularning jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 35,4 %ni tashkil qiladi, boshqa davlatlar orasida Xitoy, Turkiya, Germaniya, BAA, Fransiya, Litva, Hindiston, Korea Respublikasi Afg‘oniston, va AQSH yetakchi hamkor davlatlar hisoblanadi.

Toshkent shahar tashqi savdo aylanmasida nisbatan katta
ulushga ega bo'lgan davlatlar, foizda
(2023- yil yanvar-sentabr oylarida)

Toshkent shahrining 2023- yil yanvar-sentabr holatiga tashqi savdoda eng asosiy hamkor davlatlari Xitoy (24,6 %), Rossiya Federatsiyasi (20,6 %), Qozog'iston (7,1 %), Turkiya (6,2%) va Turkmaniston (4,0 %) hisoblanib, ularning jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 62,5 % ni tashkil qiladi.

Dunyodagi mamlakatlardan orasida eksportda hamkor davlatlar Rossiya Federatsiyasi, Xitoy, Qozog'iston, Turkiya, Afg'oniston, Tojikiston, Birlashgan Arab Amirligi va Qirg'iziston hisoblanib, ularning jami eksportdagagi ulushi 73,2 % ni tashkil qiladi, importda esa hamkor davlatlar Xitoy, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Turkiya, Turkmaniston, Germaniya, Fransiya va Hindiston davlatlari hisoblanadi va ularning ulushi 71,9 % ni tashkil qiladi.

**Toshkent shahar tashqi savdo aylanmasida nisbatan katta
ulushga ega bo‘lgan davlatlar hajmi
(2023- yil yanvar–sentabr oylarida)**

(mln. AQSH dolları)

	Eksport	Import	Tovar aylanmasidagi ulushi, % hisobida
Xitoy	577,9	3 656,1	24,6
Rossiya Federatsiyasi	766,8	2 774,1	20,6
Qozog‘iston	307,9	920,5	7,1
Turkiya	298,0	773,5	6,2
Turkmaniston	85,4	602,7	4,0
Germaniya	25,9	412,7	2,6
Birlashgan Arab Amirligi	135,3	214,5	2,0
Fransiya	1,4	311,2	1,8
Litva Respublikasi	41,3	268,8	1,8
Hindiston	14,5	276,1	1,7
Koreya Respublikasi	15,1	272,9	1,7
Afg‘oniston	272,8	2,6	1,6
AQSH	67,3	182,6	1,5

Toshkent shahrining eksport tarkibida qariyb barcha tovarlar va xizmatlar guruhlari bo‘yicha o‘sishi kuzatilmoqda. Oziq-ovqat mahsulotlari eksporti o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 135,3 %, sanoat tovarlari 1,6 % ga pasaygan.

Import tarkibining umumiy hajmidan 29,6 % ni mashina va asbob-uskunalar hamda 17,3 % ni sanoat tovarlari tashkil qiladi.

Eksport tarkibi

	Eksportning umumiy hajmidagi ulushi, foiz hisobida		2022 -yil yanvar-sentabrga nisbatan, foiz hisobida
	2022- yil yanvar -sentabr	2023- yil yanvar -sentabr	
Eksport tarkibi	100,0	100,0	109,7
oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	3,7	4,6	124,3
ichimliklar va tamaki	1,9	1,6	84,2
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	1,8	1,2	66,7
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	4,6	3,4	73,9
Hayvonlar va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	0,1	0,0	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	9,7	8,5	87,6
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	19,6	17,6	89,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	6,4	10,0	156,3
Turli xil tayyor buyumlar	3,3	4,4	133,3
Xizmatlar	48,9	47,8	97,8
Boshqa tovarlar	0,0	0,9	-

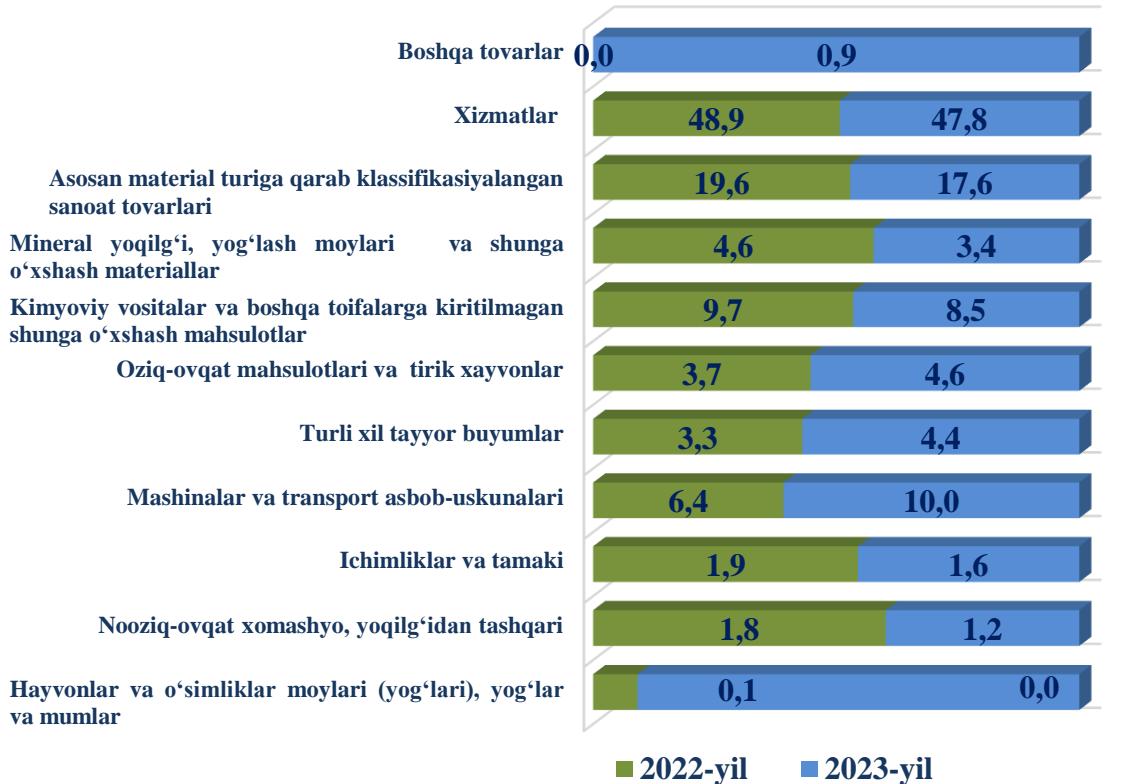

Import tarkibi

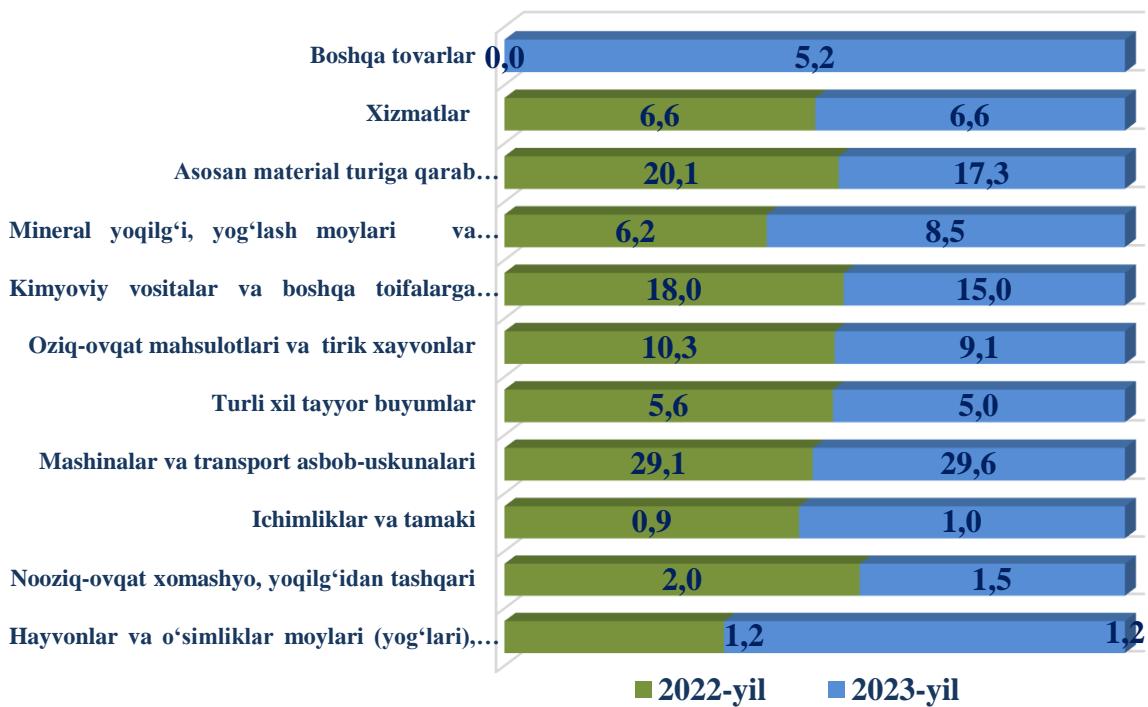
	Importning umumiy hajmidagi ulushi, foiz hisobida		2022- yil yanvar-sentabrga nisbatan, foiz hisobida
	2022- yil yanvar - sentabr	2023- yil yanvar - sentabr	
Import tarkibi	100,0	100,0	124,9
oziq-ovqat mahsulotlari va tirik xayvonlar	10,3	9,1	88,3
ichimliklar va tamaki	0,9	1,0	111,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	2,0	1,5	75,0
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	6,2	8,5	137,1
Hayvonlar va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	1,2	1,2	100,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	18,0	15,0	83,3
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	20,1	17,3	86,1
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	29,1	29,6	101,7
Turli xil tayyor buyumlar	5,6	5,0	89,3
Xizmatlar	6,6	6,6	100,0
Boshqa tovarlar	0,0	5,2	-

Tovar va xizmatlarning eksport tarkibi, jamiga nisbatan, foizda (2022 yil va 2023-yil yanvar-sentabr oylarida)

Tovar va xizmatlarning import tarkibi, jamiga nisbatan, foizda (2022 yil va 2023-yil yanvar-sentabr oylarida)

**Hududlar kesimida tovar va xizmatlarning eksport tarkibi,
(ming. AQSh doll), 2023- yil yanvar-sentabr oylarida**

	oziq-ovqat mahsulotlari va tirik xayvonlar	ichimliklar va tamaki	nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg‘idan tashqari	mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	hayvonlar va o‘simlik lar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar
Toshkent shahri	169 715,1	60 275,9	41 965,4	124 833,3	497,4
Bektemir	3 466,3	1 145,0	4 641,8	0,0	18,0
Uchtepa	12 721,5	19,4	548,8	0,0	0,5
Yunusobod	34 737,6	29 469,0	1 554,1	49 862,2	0,0
Mirzo Ulug‘bek	8 681,0	1 354,0	1 127,0	44,8	18,8
Mirobod	3 755,2	2 796,1	1 502,0	1 387,3	43,5
Shayxontohur	1 523,9	1 219,7	1 559,6	395,6	8,1
Olmazor	24 550,2	5 050,2	2 405,9	271,9	45,6
Sergeli	3 022,5	7,1	842,8	9 241,4	0,0
Yakkasaroy	8 708,2	6 464,9	577,9	1 672,7	0,0
Yashnobod	27 859,1	11 312,3	24 608,4	62,2	6,7
Yangihayot	5 918,2	87,6	859,3	493,2	0,0
Chilonzor	34 771,4	1 350,6	1 734,5	61 402,0	356,2
Tumandan tashqari	0,0	0,0	3,3	0,0	0,0

TASHQI IQTISODIY ALOQALAR

davomi

	Kimyoiy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xhash mahsulotlar	Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	Mashinalar va transport asbob-uskunalar	Turli xil tayyor buyumlar	Xizmatlar	Boshqa tovarlar
Toshkent shahri	312 877,0	644 783,0	365 592,5	161 978,9	1 753 691,3	32 605,4
Bektemir	6 498,9	14 188,2	22 300,7	8 365,8	275,8	403,7
Uchtepa	353,6	7 682,3	35 657,8	40 144,2	261,3	62,7
Yunusobod	4 770,0	18 069,9	19 890,8	9 163,1	178259,2	4299,0
Mirzo Ulug‘bek	3 248,8	47 502,5	29 987,0	10 291,0	16324,7	4185,7
Mirobod	5 437,6	6 739,8	25 090,7	5 997,3	697107,6	2907,5
Shayxontohur	241 144,3	40 430,4	103 577,5	5 780,5	22881,8	816,4
Olmazor	4 610,2	114 327,2	3 398,6	14 034,3	11131,6	661,6
Sergeli	3 966,8	147 161,5	16 902,1	5 561,2	98884,6	6999,0
Yakkasaroy	10 044,6	7 511,8	38 016,3	36 726,2	478470,8	3669,9
Yashnobod	13 605,8	64 990,1	58 234,3	6 053,3	104821,6	7420,9
Yangihayot	4 220,0	84 928,2	2 468,8	8 670,5	0,0	168,1
Chilonzor	14 595,2	91 251,1	10 054,0	11 155,0	50484,2	1010,9
Tumandan tashqari	381,2	0,0	13,9	36,5	94788,1	0,0

**Hududlar kesimida tovar va xizmatlarning import tarkibi,
(ming. AQSh doll) 2023- yil yanvar-sentabr oylarida**

	oziq-ovqat mahsulotlari va tirik xayvonlar	ichimliklar va tamaki	nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari	mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash material lar	hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar
Toshkent shahri	1 232 109,6	134 360,4	199 047,8	1 145 808,2	169 803,5
Bektemir	66 309,0	47,3	12 464,0	3 755,9	272,1
Uchtepa	49 950,9	1 158,0	12 717,8	6 591,6	4 659,5
Yunusobod	92 292,0	29 029,6	42 855,5	138 377,8	18 549,1
Mirzo Ulug'bek	82 481,5	40 698,5	9 665,3	496 768,1	4 794,5
Mirobod	105 081,4	22 662,7	8 495,9	40 334,2	49 435,1
Shayxontohur	58 304,1	380,8	34 107,2	19 882,7	8 157,1
Olmazor	149 023,5	1 222,3	21 647,0	18 095,6	18 636,7
Sergeli	82 219,0	5 284,0	12 192,2	13 348,1	4 738,6
Yakkasaroy	162 125,1	12 124,6	4 815,6	80 352,6	14 976,0
Yashnobod	144 849,2	6 751,4	12 531,4	19 850,3	8 341,0
Yangihayot	11 123,9	266,6	6 455,6	9 592,2	8 322,3
Chilonzor	228 348,4	14 734,6	21 097,5	298 859,1	28 921,5
Tumandan tashqari	1,6	0,0	2,8	0,0	0,0

TASHQI IQTISODIY ALOQALAR

davomi...

	Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xhash mahsulotlar	Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	Mashinalar va transport asbob-uskunalar	Turli xil tayyor buyumlar	Xizmatlar	Boshqa tovarlar
Toshkent shahri	2 033 367,0	2 338 107,6	4 002 591,6	672 306,4	897 730,4	704 302,1
Bektemir	152 185,5	53 095,2	148 953,5	11 945,5	74,9	9 570,3
Uchtepa	63 959,6	156 727,7	118 104,9	29 017,9	0,0	19 606,7
Yunusobod	156 242,4	172 090,0	613 663,1	96 457,7	172 468,7	64 684,8
Mirzo Ulug‘bek	151 541,1	113 117,4	382 138,1	62 225,1	5 895,8	27 878,8
Mirobod	251 834,4	298 024,5	666 760,8	72 134,7	450 384,6	157 138,7
Shayxontohur	93 129,7	216 451,6	341 514,4	79 327,9	55 412,7	54 075,4
Olmazor	383 865,1	181 748,7	151 940,8	46 515,0	103 413,0	54 055,9
Sergeli	156 039,2	209 538,9	561 391,8	23 422,8	16 229,7	79 836,1
Yakkasaroy	200 800,2	178 963,8	338 163,8	75 226,0	10 571,1	53 718,7
Yashnobod	169 107,1	336 744,3	295 371,9	62 538,4	12 228,4	60 272,9
Yangihayot	33 369,7	190 962,3	70 645,2	8 335,0	1 900,1	7 122,4
Chilonzor	221 216,3	230 473,1	313 180,2	103 746,8	37 648,5	116 339,7
Tumandan tashqari	76,7	170,1	763,1	1 413,6	31 502,9	1,7

O‘zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holda milliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo‘naltirilgan. Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati xususan, tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o‘z ta’sirini o‘tkazadi.

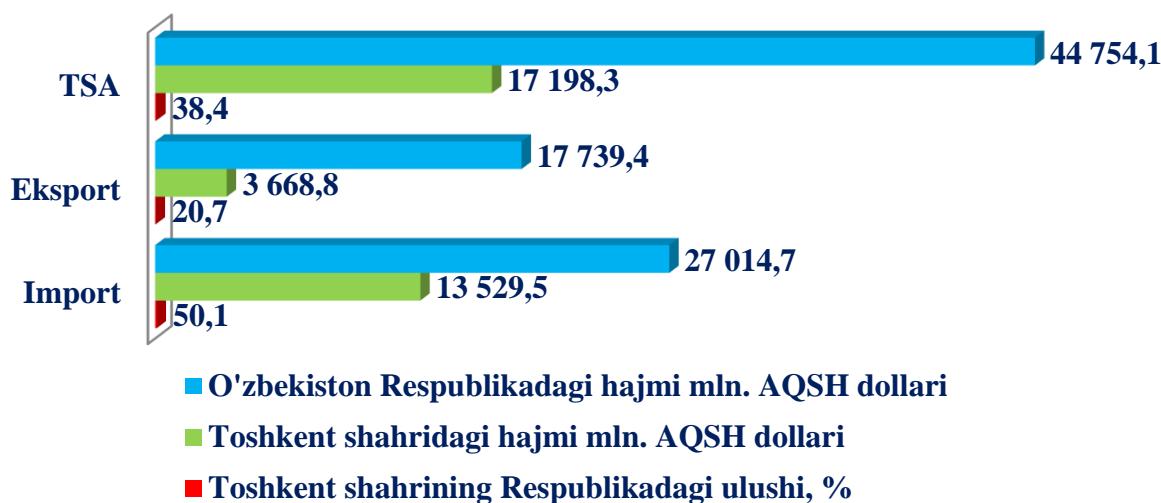
Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzlusiz ishlashini ta’minlash uchun respublikada zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o‘zgarishlarga import tovarlarning o‘rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Toshkent shahrining 2023- yil yanvar-sentabr holatida tashqi savdo aylanmasi Respublikaning tashqi savdo aylanmasida eng yuqori ulushga ega bo‘lib, 38,4 % ni tashkil etadi.

Toshkent shahrining 2023- yil yanvar-sentabr holatida eksport hajmi Respublika eksport hajmida eng yuqori ulushga ega bo‘lib, 20,7 % ni tashkil etadi.

Toshkent shahrining 2023- yil yanvar-sentabr holatida import hajmi Respublika import hajmida eng yuqori ulushga ega bo‘lib, 50,1 % ni tashkil etadi.

2023 yil yanvar-sentabr

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Tovar – har qanday ko‘chma mult, shu jumldan valyuta va valyuta qimmatliklari, elektr, issiqlik va boshqa energiya turlari, transport vositalari (yo‘lovchilar va tovarlar tashish uchun ishlatiladigan transport vositalari, shu jumladan konteynerlar va boshqa transport uskunalari bundan mustasno), intellektual mult obyektlari.

Tovarlar eksporti – agar qonunchilikda boshqa tartib ko‘zda tutilmagan bo‘lsa, tovarlarni O‘zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib kirish majburiyatisiz olib chiqish.

Tashqi savdo aylanmasi – mamlakatning muayyan davrdagi eksport va import qiymatlari summasi.

Tovarlar kelib chiqqan mamlakat – tovar to‘liq ishlab chiqarilgan yoki yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat (tovar yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat “Bojxona tarifi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi qonunining 26- moddasiga asosan aniqlanadi).

Tovarlarning belgilangan manzili – yuklab jo‘natish paytida tovar yetkazib berilishi belgilangan mamlakat sifatida ma’lum bo‘lgan mamlakat.

Tovarlarning statistik qiymati – shartnoma valyutasidan qat’i nazar yagona bazisga keltirilgan shartnoma bo‘yicha tovarlar qiymati.

Xizmatlar (ishlar) eksporti — O‘zbekiston Respublikasining rezidentlari tomonidan norezidentlarga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat’i nazar, ko‘rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

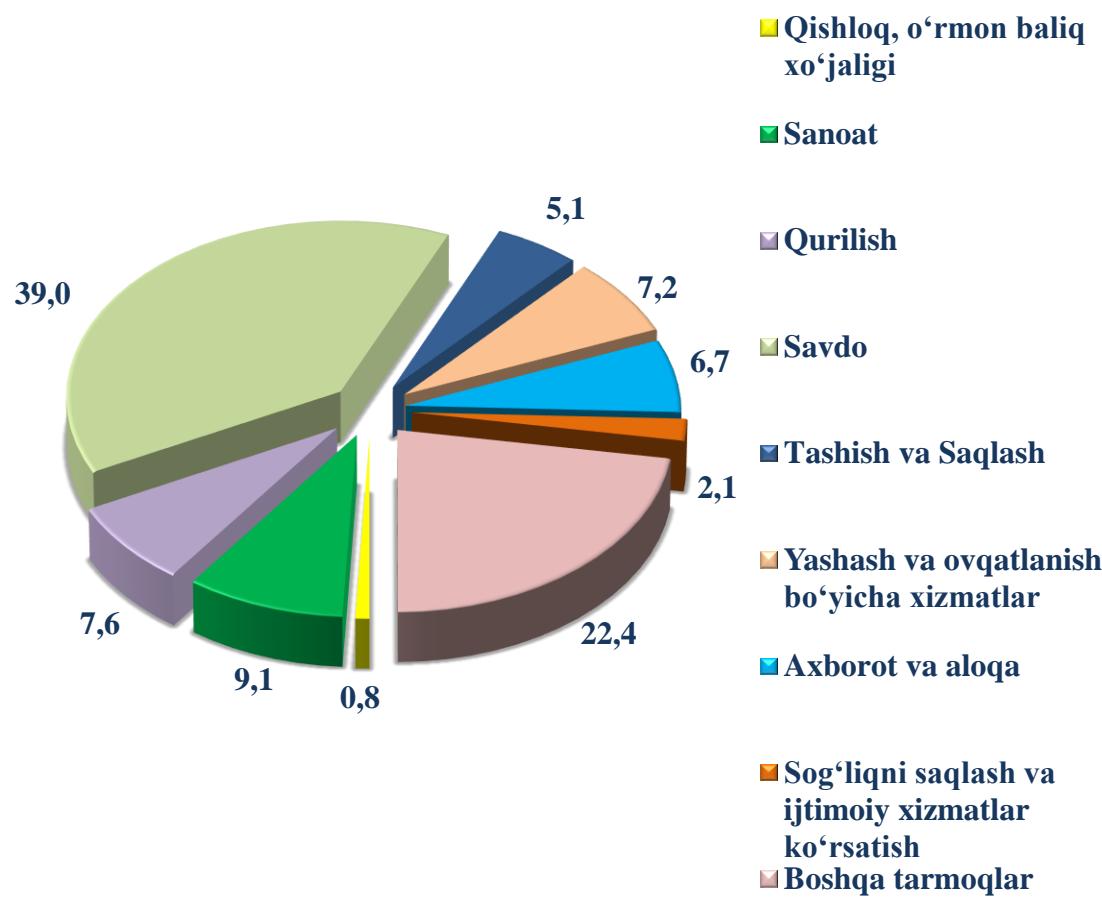
Xizmatlar (ishlar) importi — norezidentlar tomonidan O‘zbekiston Respublikasi rezidentlariga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat’i nazar, ko‘rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

2023-yilning yanvar-sentabr oylarida 12 376 ta yangi kichik korxona va mikrofirmalar (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) tashkil qilindi, bu o‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘sish sur’ati 109,9 % ni tashkil qildi.

Eng ko‘p kichik korxona va mikrofirmalar savdo sohasida (jamiga nisbatan 39,0 %), sanoat tarmog‘ida (9,1 %), qurilish tarmog‘ida (7,6 %), yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar tarmog‘ida (7,2%), axborot va aloqada (6,7 %), tashish va saqlash (5,1 %), sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmalar (2,1 %), qishloq, o‘rmon, baliq xo‘jaligi (0,8 %) va boshqa tarmoqlar (22,4 %) tashkil etgan.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida yangi tashkil etilgan kichik korxona va mikrofirmalarning iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ulushi, foizda

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlik sub’ektlari tomonidan:

- sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi 30 987,3 mlrd.so‘mni (jami sanoat ishlab chiqarishining indeksi 35,9 %) ni tashkil qiladi;

- investitsiyalar hajmi 19 603,2 mld. so‘mlik (umumiyligi investitsiyalar hajmidagi ulushi 41,1 %) o‘zlashtirildi va 2022-yilning yanvar–sentabrga nisbatan o‘sish sur’ati 97,6 % ni tashkil qildi;
- qurilish ishlari hajmi 18 575,2 mld. so‘mlik (qurilish ishlari umumiyligi hajmidagi ulushi 70,8 %) va 2022-yilning yanvar–sentabrga nisbatan o‘sish sur’ati 106,4 % ni tashkil qildi;
- xizmatlar hajmi 49 602,2 mld. so‘mlik ko‘rsatilib (jami xizmatlar hajmidagi ulushi 37,3 %), 2022-yilning yanvar–sentabrga nisbatan o‘sish sur’ati 106,8 % ni tashkil qildi;
- avtomobil transportida 41 838,2 ming tonna yuk tashilib (jami avtomobil transporti yuk tashishdagi ulushi 41,7 %), 2022 yilning yanvar – sentabrga nisbatan o‘sish sur’ati 111,1 % tashkil qildi;
- avtomobil transportida 746 057,8 ming yo‘lovchi tashilib (umumiyligi yo‘lovchi tashishdagi ulushi 77,8%), 2022-yilning yanvar–sentabrga nisbatan o‘sish sur’ati 101,3 % ni tashkil qildi;
- savdo hajmi 29 570,4 mld. so‘mlik chakana tovar aylanmasi shakllanib (umumiyligi chakana tovar aylanmasi hajmidagi ulushi 55,2 %), 2022-yilning yanvar–sentabrga nisbatan o‘sish sur’ati 102,7 % ni tashkil qildi;
- tovarlar eksport hajmi 892,7 mln AQSh dollarni (umumiyligi eksport hajmidagi ulushi 24,3 %), 2022-yilning yanvar– sentabrga nisbatan o‘sish sur’ati 150,7 % ni tashkil qildi;

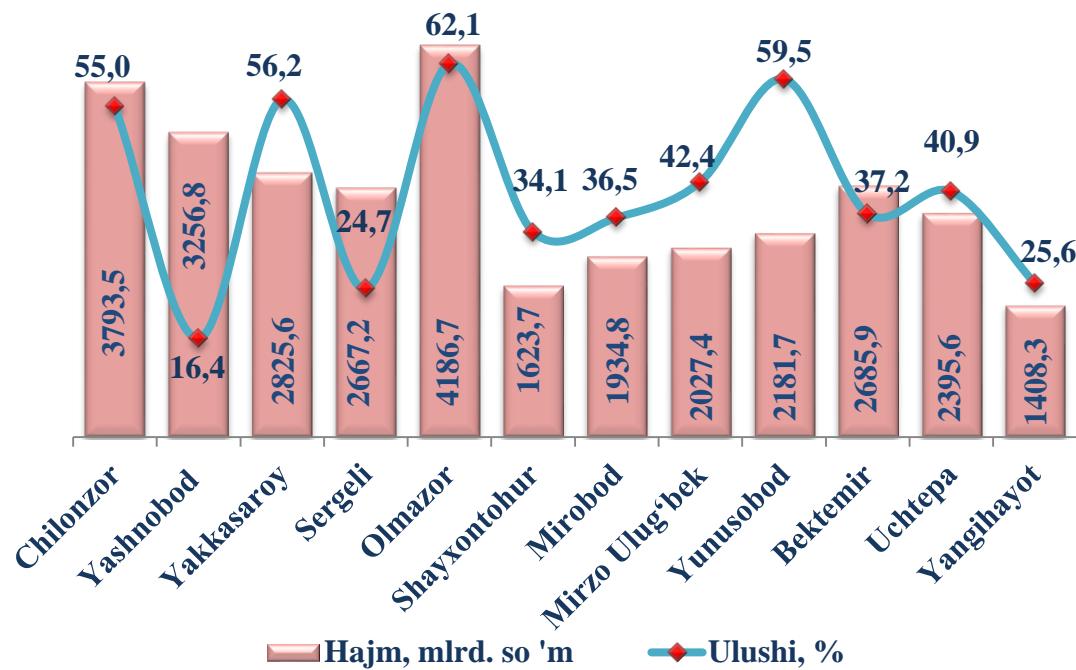
Kichik tadbirkorlikning asosiy iqtisodiy ko‘rsatkichlardagi ulushi (umumiyligi hajmiga nisbatan mld.so‘mda)

Tumanlar bo‘yicha eng yuqori sanoat mahsulotlarni ishlab chiqarish hajmi Olmazor (4 186,7 mld.so‘m), Chilonzor (3 793,5 mld. so‘m), Yashnobod (3 256,8 mld. so‘m), Yakkasaroy (2 825,6 mld. so‘m), Bektemir (2 685,9 mld. so‘m), Sergeli (2 667,2 mld. so‘m), Uchtepa (2 395,6 mld. so‘m) tumanlar hissasiga to‘g‘ri keladi.

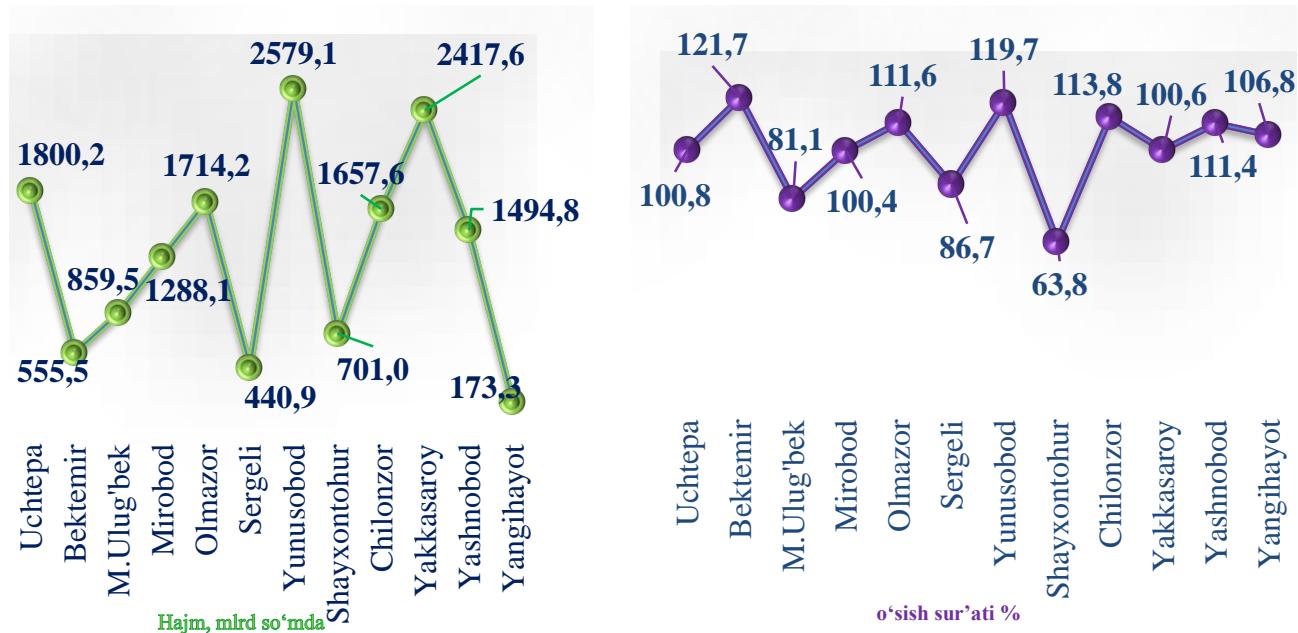
Yunusobod (2 181,7 mld. so‘m), Mirzo Ulug‘bek (2 027,4 mld. so‘m), Mirobod (1 934,8 mld. so‘m), Shayxontohur (1 623,7 mld.so‘m) va Yangihayot (1408,3 mld.so‘m) tumanlarda sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi past bo‘lib qolmoqda.

2023 -yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi va ulushi

2023- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da chakana tovar aylanmasi hajmi va o'sish sur'ati

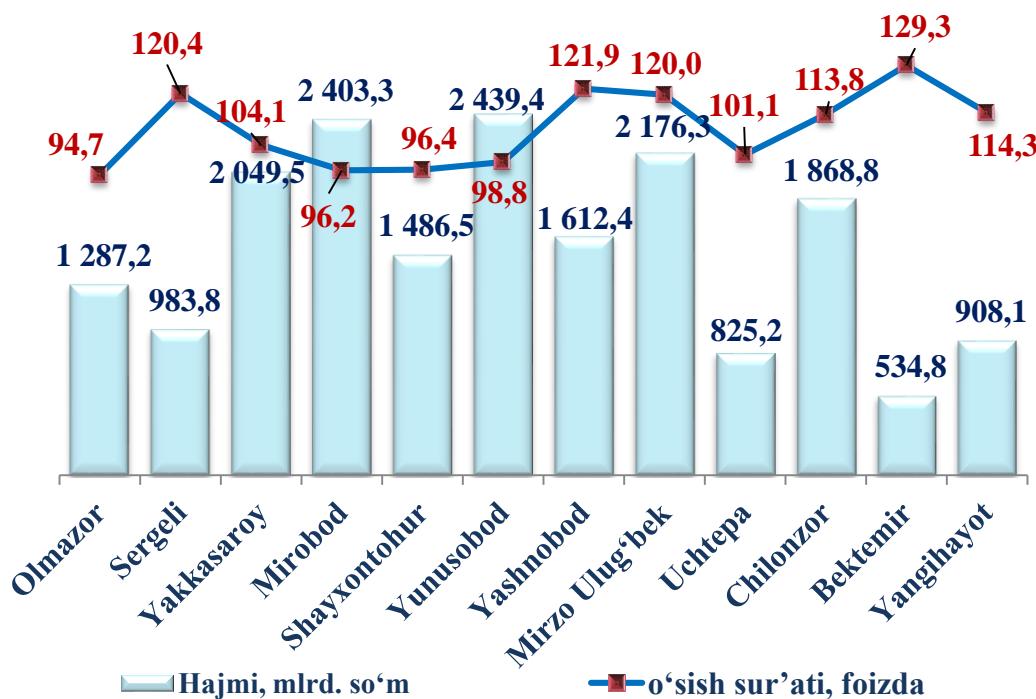

Chakana tovar aylanmasi bo'yicha eng yuqori hajm Yunusobod (2579,1 mlrd.so'm), Yakkasaroy (2417,6 mlrd.so'm), Uchtepa (1800,2 mlrd.so'm), Olmazor (1714,2 mlrd.so'm), Chilonzor (1657,6 mlrd. so'm) va Yashnobod (1494,8 mlrd. so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri keladi.

Shuningdek, tumanlar bo'yicha eng past chakana tovar aylanmasi Mirobod (1288,1 mlrd. so'm), Mirzo Ulug'bek (859,5 mlrd. so'm), Shayxontohur (701,0 mlrd. so'm), Bektemir (555,5 mlrd. so'm), Sergeli (440,9 mld.so'm) va Yangihayot (173,3 mlrd. so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri keladi.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da bajarilgan qurilish ishlari hajmi va o'sish sur'ati

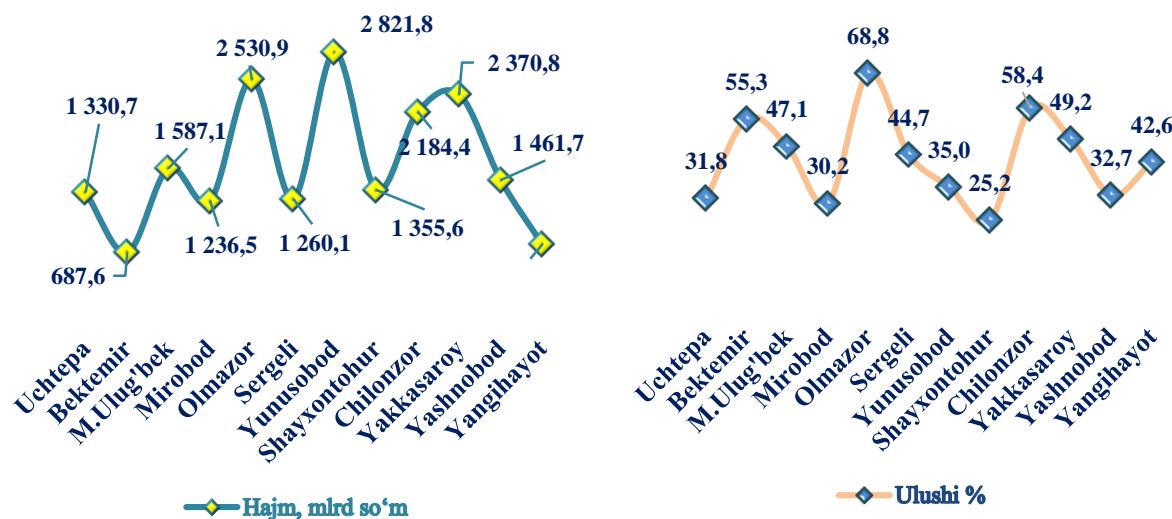

Qurilish sohasi bo'yicha eng yuqori hajmga ega bo'lgan Yunusobod (2 439,4 mlrd. so'm), Mirobod (2 403,3 mlrd. so'm), Mirzo Ulug'bek (2 176,3 mlrd.so'm), Yakkasaroy (2 049,5 mlrd. so'm) va Chilonzor (1 868,8 mlrd. so'm) tumanlariga to'g'ri keladi.

Yashnobod tumani (1 612,4 mlrd. so'm), Shayxontohur tumani (1 486,5 mlrd.so'm), Olmazor tumani (1 287,2 mlrd.so'm), Sergeli tumani (983,8 mlrd. so'm), Yangihayot tumani (908,1 mlrd.so'm), Uchtepa tumani (825,2 mlrd.so'm) va Bektemir tumani (534,8 mlrd.so'm) qurilish sohasida past hajmga ega.

2023-yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da investitsiya sohasi hajmi va ulushi

Investitsiya sohasi bo'yicha eng yuqori hajmlar Yunusobod (2 821,8 mlrd. so'm), Olmazor (2 530,9 mlrd. so'm), Yakkasaroy (2 370,8 mlrd. so'm), Chilonzor (2 184,4 mlrd. so'm) Mirzo Ulug'bek (1 587,1 mlrd. so'm) va Yashnobod (1 461,7 mlrd. so'm) tumanlariga to'g'ri keladi.

Shayxontohur (1355,6 mlrd. so'm), Uchtepa (1330,7 mlrd. so'm) Sergeli (1 260,1 mlrd. so'm), Mirobod (1236,5 mlrd. so'm), Yangihayot (776,0 mlrd. so'm), Bektemir (687,6 mlrd. so'm) tumanlarida investitsiya hajmi past bo'lib qolmoqda.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida hududlar bo'yicha kichik tadbirkorlik (biznes)da xizmatlar sohasi hajmi va o'sish sur'ati

Xizmatlar sohasida eng yuqori hajmlar Yunusobod (6 295,0 mlrd.so‘m), Mirzo Ulug‘bek (5 978,2 mlrd. so‘m), Yashnobod (5 538,4 mlrd.so‘m), Mirobod (5 091,0 mlrd. so‘m), Olmazor (4 428,6 mlrd.so‘m), Shayxontohur (4 177,0 mlrd. so‘m), Chilonzor (3 740,5 mlrd. so‘m) va Yakkasaroy (3 491,9 mlrd. so‘m) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Eng past xizmat hajmiga ega bo‘lgan Bektemir (3 388,4 mlrd.so‘m), Uchtepa (3 325,5 mlrd. so‘m), Sergeli (3 053,3 mlrd. so‘m) va Yangihayot (1 094,3 mlrd. so‘m) tumanlari hisoblanadi.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlikning hududlar bo‘yicha iqtisodiy faoliyat turlari kesimida ulushi, foizda

	Sanoat	Qurilish	Xizmatlar	Chakana savdo
Toshkent shahri	35,9	70,8	37,3	55,2
<i>tumanlar:</i>				
Bektemir	37,2	70,2	73,0	82,3
Mirzo Ulug‘bek	42,4	76,8	44,9	45,2
Mirobod	36,5	66,3	35,4	39,1
Olmazor	62,2	68,4	40,8	55,5
Sergeli	24,7	85,0	44,4	46,1
Uchtepa	40,9	68,8	45,0	81,6
Chilonzor	55,0	75,0	26,1	52,2
Shayxontohur	33,9	62,3	28,3	39,7
Yunusobod	59,6	59,6	29,7	67,3
Yakkasaroy	56,2	74,3	30,3	56,2
Yashnobod	16,4	88,8	48,1	55,4
Yangihayot	25,6	74,6	51,8	47,7

Tumanlar bo‘yicha sanoat mahsulotlarni ishlab chiqarish bo‘yicha eng yuqori ulush Olmazor (62,2%), Yunusobod (59,5%), Yakkasaroy (56,2%), Chilonzor (55,0%), Mirzo Ulug‘bek (42,4%), Uchtepa (40,9%), Bektemir (37,2%), Mirobod (36,5%), Shayxontohur (33,9%), Yangihayot (25,6%), Sergeli (24,7%), va Yashnobod (16,4%) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Qurilish bo‘yicha eng yuqori ulush Yashnobod (88,8%), Sergeli (85,0%), Mirzo Ulug‘bek (76,8%), Chilonzor (75,0%), Yangihayot (74,6%) Yakkasaroy (74,3%), Bektemir (70,2%), Uchtepa (68,8%), Olmazor (68,4%), Mirobod (66,3%), Shayxontohur (62,3%), va Yunusobod (59,6%), tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Xizmatlar sohasida eng yuqori ulush Bektemir (73,0%) Yangihayot (51,8%) Yashnobod (48,1%), Uchtepa (45,0%), Mirzo Ulug'bek (44,9%), Sergeli (44,4%), Olmazor (40,8%), Mirobod (35,4%), Yakkasaroy (30,3%), Yunusobod (29,7%), Shayxontohur (28,3%) va Chilonzor (26,1%) tumanlariga to'g'ri keladi.

Chakana savdo aylanmasida eng yuqori ulush Yakkasaroy (56,2 %), Yunusobod (67,3%), Uchtepa (81,6%), Olmazor (55,5%), Yashnobod (55,4%), Mirobod (39,1%), Bektemir (82,3%), Yangihayot (47,7%), Mirzo Ulug'bek (45,2%), Chilonzor (52,2%), Sergeli (46,1%) va Shayxontohur (39,7%) tumanlariga to'g'ri keladi.

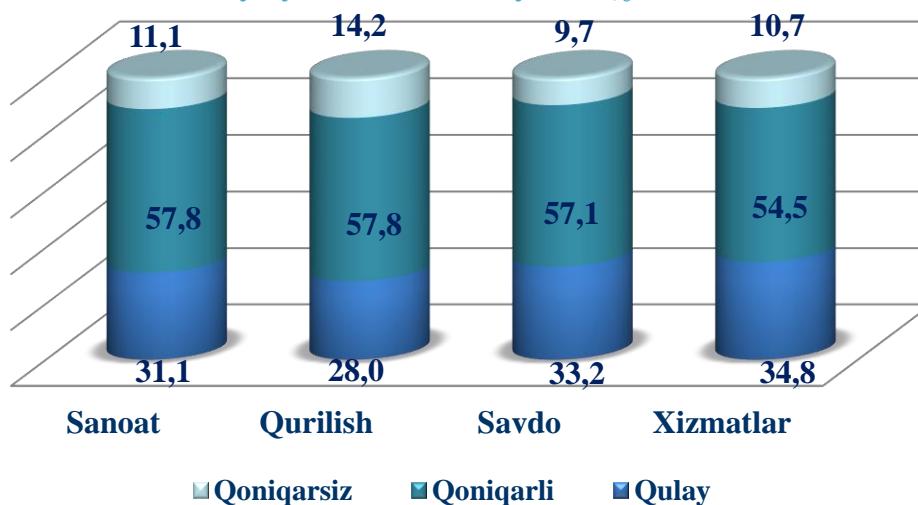
2023-yilning yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlikning YAHMdagi ulushi 48,4% ni tashkil qildi (2022-yilning yanvar-sentabr 47,8 %), YAHM tarkibi o'tgan yilga nisbatan 0,3 foizga oshgan.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha 2023-yil yanvar-sentabr oylari yakunlariga ko'ra, mikrofirma va kichik korxonalarda tanlanma kuzatuvlar o'tkazildi. Unda 4342 dan ortiq respondentlar ishtirok etdi.

Kuzatuv ma'lumotlari tahlili, sanoat sohasida respondentlarning 11,1 % qoniqarsiz deb hisoblashini, mos ravishda sanoat sohasida 31,1 % qulay va 57,8 % esa qoniqarli, qurilish sohasida 28,0 % qulay va 57,8 % esa qoniqarli, savdo sohasida 33,2 % qulay va 57,1 % qoniqarli, xizmatlar sohasida 34,8 % qulay va 54,5 % qoniqarli ni tashkil qilganini ko'rsatdi.

Joriy iqtisodiy vaziyatga pessimistik ruhda yondashganlar xizmatlarda 10,7%, qurilishda 14,2 %, savdoda 9,7 % va sanoatda 11,1 % ni tashkil qildi.

Kichik tadbirkorlikda iqtisodiy vaziyatni tarmoqlar kesimida baholash 2023- yil yanvar-sentabr oylarida, foizda

Tahlil natijalaridan kelib chiqib, yangi tashkil etilgan kichik korxonalar va mikrofirmalarga biznes muhitini yaxshilash uchun ko'rilibotgan chora-tadbirlar natijasida respondentlar yaqin istiqbolda umumiyl iqtisodiy vaziyatning yaxshilanishini ijobjiy baholayotganligini xulosa qilish mumkin.

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Tadbirkorlik faoliyati (tadbirkorlik) – tadbirkorlik faoliyati subyektlari tomonidan qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladigan, o‘zi tavakkal qilib va o‘z mulkiy javobgarligi ostida daromad (foyda) olishga qaratilgan tashabbuskorlik faoliyatidir.

Tadbirkorlik faoliyati subyektlari (tadbirkorlik subyektlari) belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tgan hamda tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirayotgan yuridik va jismoniy shaxslardir.

Yuridik shaxs – o‘z mulkida, xo‘jalik yuritishida yoki operativ boshqaruvida alohida mol-mulkka ega bo‘lgan hamda o‘z majburiyatlari yuzasidan ushbu mol-mulk bilan javob beradigan, o‘z nomidan mulkiy yoki shaxsiy nomulkiy huquqlarga ega bo‘la oladigan va ularni amalga oshira oladigan, majburiyatlarni bajara oladigan, sudda da’vogar va javobgar bo‘la oladigan tashkilot yuridik shaxs hisoblanadi.

Yuridik shaxslar mustaqil balans yoki smetaga ega bo‘lishlari kerak.

Tadbirkorlik subyektlari o‘z faoliyatlarini muvofiqlashtirish, shuningdek, o‘z huquqlari va manfaatlarini ifoda etish hamda himoya qilish maqsadida, notijorat tashkilotlar bo‘lgan uyushmalarga (ittifoqlarga) va boshqa birlashmalarga birlashishi mumkin.

Chakana savdo bu – oxirgi foydalanuvchilarga tovarlar va xizmatlar sotish bilan bog‘liq iqtisodiy faoliyat.

Ulgurji savdo bu – katta miqdordagi tovarlarni sotishni o‘z ichiga olgan iqtisodiy faoliyat.

Kichik va o‘rta biznes - mustaqil mulk egaligiga, xo‘jalik faoliyatini mustaqil tashkil etishga asoslangan va o‘z tarmog‘ida hukmron mavqe tutmaydigan biznes. Turli mamlakatlarda kichik va o‘rta biznes sub’yektlari maqomini belgilab beruvchi mezonlar sifatida korxonada band bo‘lgan ishlovchilar soni, korxonaning tovar aylanmasi, aktivlar, kapitallar, foyda miqdori va boshqa ko‘rsatkichlardan foydalaniladi. O‘zbekistonda kichik va o‘rta biznes sub’yektlarini aniqlashda korxonada ishlovchilar soni mezon qilib olingan.

Foyda. Hisobot ma'lumotlariga ko'ra, 2023-yilning yanvar-avgust oylari uchun korxona va tashkilotlar tomonidan 8 419,2 mld. so'm miqdorda yakuniy moliyaviy natija olindi. 2022-yilning shu davriga nisbatan solishtirganimizda, foyda hajmi 7 923,0 mld. so'mga kamaygan.

**2023-yilning yanvar-avgust oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha
yirik tijorat tashkilotlarining yakuniy moliyaviy natijalari**

	Foyda, zarar (-), mld. so'm	2022- yilning yanvar-avgustga nisbatan, % da
Jami	8 419,2	51,5
Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash	1 555,2	36,0
Ishlab chiqaradigan sanoat	3 539,0	107,1
Elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash	-4 958,3	-
Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish	-67,6	-
Qurilish	18,4	13,1
Savdo	2 597,2	109,3
Tashish va saqlash	2 132,6	98,5
Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	163,8	231,9
Axborot va aloqa	1 828,2	101,6
Moliya va sug'urta faoliyati	356,8	106,5
Ko'chmas mulk bilan operatsiyalar	200,2	125,3
Professional, ilmiy va texnik faoliyat	40,9	0,9
Boshqarish bo'yicha faoliyat va yordamchi xizmatlar ko'rsatish	260,7	154,7
Davlat boshqaruvi va mudofaa; majburiy ijtimoiy ta'minot	20,1	6,9
Sog'lijni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	63,3	-
Ta'lim	690,4	192,2
San'at, ko'ngil ochish va dam olish	-69,7	-
Boshqa turdag'i xizmatlar ko'rsatish	48,0	-

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha tahliliy ma'lumotlar shuni ko'rsatmoqdaki, yirik tashkilotlarda ko'rilgan foydaning asosiy qismini ishlab chiqaradigan sanoat yo'nalishidagi tashkilotlar tashkil etmoqda.

**Toshkent shahrida yirik tijorat tashkilotlarining
2023-yil yanvar-avgust oylarida hududlar kesimida
yakuniy moliyaviy natijalari**

	Foyda, zarar (-), mlrd. so‘m	2022- yilning yanvar-avgustga nisbatan, % da
Toshkent sh.	8 419,2	51,5
<i>tumanlar:</i>		
Bektemir	914,4	146,5
Mirzo Ulug‘bek	-2 864,9	-
Mirobod	1 769,4	60,9
Olmazor	562,9	83,6
Sergeli	1 429,9	121,1
Uchtepa	68,5	178,4
Chilonzor	905,6	13,1
Shayxontohur	900,6	98,7
Yunusobod	-690,0	-
Yakkasaroy	3 971,4	78,8
Yashnobod	1 341,1	-
Yangihayot	110,3	91,4

Toshkent shahrining yirik tijorat tashkilotlari bo‘yicha – 8 419,2 mlrd. so‘m, tumanlar kesimida foydaning asosiy qismi Yakkasaroy tumaniga – 3 971,4 mlrd. so‘m (jami foydaning 47,2 %), Mirobod tumaniga – 1 769,4 mlrd. so‘m va Sergeli tumaniga – 1 429,9 mlrd. so‘m to‘g‘ri keladi.

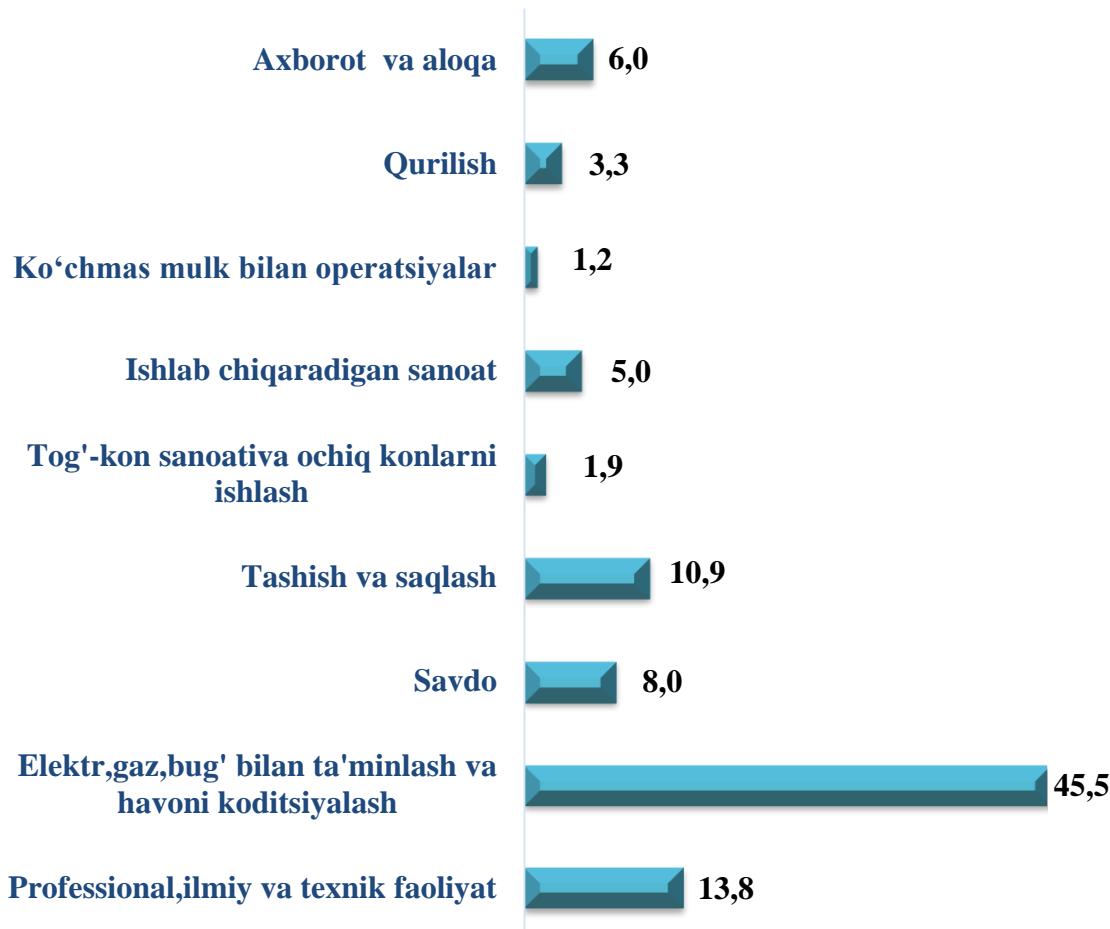

**2023- yilning yanvar-avgustda iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha
zarar ko‘rgan yirik tijorat korxona va tashkilotlarning moliyaviy natijalari**

	Korxonalar soni	Zarar summasi	
		mln. so‘m	jamiga nisbatan, % da
Jami	389	11 671 406,1	100,0
Ishlab chiqaradigan sanoat	31	223 638,1	5,0
Tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash	4	587 895,4	1,9
Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minalash va havoni konditsiyalash	5	5 310 147,5	45,5
Suv bilan ta’minalash; kanalizasiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizasiya qilish	4	67 694,9	0,6
Qurilish	22	385 068,3	3,3
Savdo	118	9 364 01,4	8,0
Tashish va saqlash	23	1 267 058,8	10,9
Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	11	66 139,3	0,6
Axborot va aloqa	37	70 4517,2	6,0
Moliyaviy va sug‘urta faoliyati	3	12 343,5	0,1
Ko‘chmas mulk bilan operatsiyalar	15	137 272,3	1,2
Professional, ilmiy va texnik faoliyat	42	1 607 082,2	13,8
Boshqarish bo‘yicha faoliyat va yordamchi xizmatlar ko‘rsatish	19	29 794,6	0,3
Davlat boshqaruvi va mudofaa, majburiy ijtimoiy ta’mint	7	63 335,4	0,5
Ta’lim	23	108 331,2	0,9
Sog‘lijni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	8	31 613,2	0,3
San’at, ko‘ngil ochish va dam olish	13	117 916,3	1,0
Boshqa turdagи xizmatlar ko‘rsatish	4	15156,6	0,1

**2023 - yil yanvar-avgust oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha
zarar ko'rgan yirik tijorat korxona va tashkilotlarning moliyaviy natijalari
(jamiga nisbatan foiz hisobida)**

Zararlarning asosiy qismi professional, ilmiy va texnik faoliyat - 48,0 mlrd.so'm (jami zararning 0,6 %), elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash – 2132,6 mlrd. so'm (jami zararning 25,3%), savdo - 690,4 mlrd. so'm (jami zararning 8,2 %) tashish va saqlash – 356,8 mlrd. so'm (jami zararning 4,2 %), ishlab chiqaradigan sanoat – 2597,2 mlrd. so'm (jami zararning 30,8 %) faoliyat turlarini tashkil etadi.

2023-yilning yanvar-avgust oylarida hududlar kesimida zarar ko‘rgan yirik tijorat korxona va tashkilotlarning moliyaviy natijalari

	Korxonalar soni	Zarar ko‘rgan korxonalarining ulushi jamiga nisbatan, % da	Zarar summasi, mln. so‘m
Toshkent shahri	389	100,0	11 671 406,1
<i>tumanlar:</i>			
Bektemir	6	1,4	168 263,9
Mirzo Ulug‘bek	42	30,9	3 607 386,8
Mirobod	43	12,6	1 467 864,8
Olmazor	30	0,9	100 453,2
Sergeli	19	0,8	88 446,9
Uchtepa	10	0,9	110 878,1
Chilonzor	45	12,3	1 436 998,6
Shayxontohur	45	6,6	773 928,4
Yunusobod	60	20,8	2 423 250,3
Yakkasaroy	39	8,7	1 015 575,0
Yashnobod	41	3,1	361 595,1
Yangihayot	9	1,0	116 765,1

Toshkent shahrida yirik tijorat korxonalarida 2023-yil 1-sentabr holatiga iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha muddati o'tgan debitor qarzdorlikning tarkibi

	Jami, mln. so'm	shundan:			Muddati o'tgan qarzdor- likning ulushi, % da
		xaridor va buyurtma- chilar	yetkazib beruvchilarga va pudratchilarga berilgan avanslar	ichki idora- viy	
Jami	164 224,5	73 189,2	55 242,9	6 456,1	100,0
Axborot va aloqa	5 767,0	1 749,1	2 574,7	4,4	3,5
Ishlab chiqaradigan sanoat	16 446,1	7 025,6	7 468,5	398,8	10,0
Elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash	20 272,3	15 763,8	4 000,3	0,2	12,3
Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish	405,8	297,2	22,0	55,2	0,2
Qurilish	7 430,2	2 817,3	3 658,2	307,7	4,5
Savdo	23 961,3	8 065,9	12 531,0	452,2	14,6
Tashish va saqlash	34 712,7	16 038,2	4 399,2	3 264,2	21,1
Ko'chmas mulk bilan operatsiyalar	560,3	228,3	165,8	9,6	0,3
Professional, ilmiy va texnik faoliyat	23 828,9	13 587,6	6 774,5	799,4	14,5
Boshqarish bo'yicha faoliyat va yordamchi xizmatlar ko'rsatish	876,2	645,5	73,7	11,1	0,5
Moliyaviy va sug'urta faoliyati	3 990,9	883,9	278,3	228,3	2,4
Boshqa turdag'i xizmatlar ko'rsatish	25 972,9	6 086,9	13 296,6	924,9	16,1

Iqtisodiyot tarmoqlari, tumanlarda va idoralarda muddati o'tgan qarzdorlikni tugatish bo'yicha yetarlicha tizimli ishlar tashkillashtirilmaganligi natijasida, muddati o'tgan debitor qarzdorlikning yuqori sur'atda o'sishi saqlanib qolmoqda.

2023-yil 1-sentabr holatiga debitor qarzdorlikning umumiy hajmi 164 224,5 mlrd. so'm, undan muddati o'tgan – 11 852,9 mlrd. so'm yoki jami debitor qarzdorlikning 7,2 % ni tashkil etdi.

**Toshkent shahrida yirik tijorat korxonalarida 2023 - yil 1 - sentabr holatiga
iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha muddati o'tgan kreditor
qarzdorlikning tarkibi**

	Jami, mln. so'm	shundan:				Muddati o'tgan qarzdor- likning ulushi, % da
		yetkazib beruvchi lar va pudrat chilarga	budjetg a to'lov- lar	davlat maqsadli fond- lariغا to'lovlar	ichki idoraviy	
Jami	200 648,6	109 460,0	3 719,1	1 030,9	12 490,9	100,0
Ishlab chiqaradigan sanoat	21 915,6	11 676,8	591,7	31,4	2 050,6	10,9
Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash	18 838,9	10 565,9	1 013,0	66,6	633,8	9,4
Savdo	30 078,4	18 444,6	368,1	25,5	228,3	15,0
Professional, ilmiy va texnik faoliyat	17 096,5	9 460,6	211,1	50,8	1 841,3	8,5
Qurilish	12 850,4	5 716,2	178,8	26,0	621,0	6,4
Elektr,gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash	38 635,6	23 998,5	559,7	5,0	0,7	19,3
Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	271,8	209,8	2,7	1,3	-	0,1
Tashish va saqlash	42 092,5	25 195,5	262,7	742,7	6 793,3	21,0
Axborot va aloqa	8 148,6	2 799,9	417,5	52,7	3,8	4,1
Ko'chmas mulk bilan opyerasiyalar	583,0	139,2	25,0	3,3	0,4	0,3
Boshqarish bo'yicha faoliyat va yordamchi xizmatlar ko'rsatish	727,0	275,5	23,8	4,3	19,2	0,4

2023 -yil 1-sentabr holatiga kreditor qarzdorlikning umumiy hajmi – 200 648,6 mlrd.so'm, undan muddati o'tgan – 13 426,7 mlrd.so'm yoki jami kreditor qarzdorlikning 6,7 % ni tashkil etdi.

**Toshkent shahrida yirik tijorat korxonalarida 2023 - yil 1 –sentabr holatiga
tumanlar bo‘yicha muddati o‘tgan debitor va kreditor
qarzdorlikning tarkibi**

	muddati o‘tgan debitor qarzdorlik bo‘yicha korxonalar soni	muddati o‘tgan debitor qarzdorlik mln. so‘m	muddati o‘tgan kreditor qarzdorlik bo‘yicha korxonalar soni	muddati o‘tgan kreditor qarzdorlik mln. so‘m
Toshkent shahri	102	11 852 864,4	47	13 426 720,2
tumanlar:				
Bektemir	5	38 814,7	1	9 953,4
Mirzo Ulug‘bek	10	274 291,5	5	2 103,2
Mirobod	14	350 736,8	3	35 001,4
Olmazor	5	25 119,3	5	55 047,1
Sergeli	5	13 789,2	2	20 105,7
Uchtepa	5	10 641,9	5	12 474,2
Chilonzor	7	609 181,6	5	16 939,3
Shayxontohur	10	664 704,6	6	872 989,4
Yunusobod	12	33 962,3	5	2 103,2
Yakkasaroy	13	177 858,7	3	6 090 593,1
Yashnobod	15	9 653 103,6	7	6 109 371,9
Yangihayot	1	660,2	-	-

Toshkent shahrining yirik tijorat tashkilotlari bo‘yicha 2023-yil 1-sentabr holatiga muddati o‘tgan debitor qarzdorlikning tumanlar kesimida asosiy qismi Yashnobod tumaniga – 9 653,1 mlrd. so‘m (jami muddati o‘tgan debitor qarzdorlikning 81,4 %), Shayxontohur tumaniga – 664,7 mlrd. so‘m (jami muddati o‘tgan debitor qarzdorlikning 5,6 %), Chilonzor tumaniga – 609,2 mlrd. so‘m (jami muddati o‘tgan debitor qarzdorlikning 5,1 %) va Mirobod tumaniga – 350,7 mlrd. so‘m (jami muddati o‘tgan debitor qarzdorlikning 3,0 %) to‘g‘ri keldi.

Shuningdek 2023-yil 1-sentabr holatiga muddati o‘tgan kreditor qarzdorlikning tumanlar kesimida tahlil qilganda, asosiy qismi Yashnobod tumaniga – 6 109,4 mlrd. so‘m (jami muddati o‘tgan kreditor qarzdorlikning 45,5 %), Yakkasaroy tumaniga – 6 090,6 mlrd. so‘m (jami muddati o‘tgan kreditor qarzdorlikning 45,4 %) va Shayxontohur tumaniga – 873,0 mlrd. so‘m (jami muddati o‘tgan kreditor qarzdorlikning 6,5 %) to‘g‘ri keldi.

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Daromad (foyda) solig'i to'lagunga qadar foyda (zarar) – korxona va tashkilotlarning barcha xo'jalik operatsiyalarini buxgalteriya hisobida aks ettiradigan yakuniy moliyaviy natija. Mahsulot (tovar, ish va xizmat)larni sotishning yalpi foydasi (zarari), asosiy faoliyatning boshqa daromadlari, moliyaviy faoliyatning daromadlari va favqulodda foyda yig'indisidan davr xarajatlari, moliyaviy faoliyat bo'yicha xarajatlar va favqulodda xarajatlar chegirib tashlanadigan foydaning umumiyligi foydasini (zararini) ifodalaydi.

Debitorlik qarzlar – xaridorlar va buyurtmachilar, sho'ba va qaram xo'jalik jamiyatlarining qarzlari, xodimlarga, mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan bo'naklar, budget va davlat maqsadli jamg'armalariga soliqlar, yig'imlar va sug'urta bo'yicha bo'nak to'lovlar, muassislarning ustav fondidagi ulushlari bo'yicha qarzi, xodimlarning boshqa operatsiyalar bo'yicha qarzlari va boshqa debitorlik qarzlarini o'z ichiga oladi.

Kreditorlik qarzlar – yetkazib beruvchilar va pudratchilar, sho'ba va qaram xo'jalik jamiyatlarining qarzi, soliq va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha muddati kechiktirilgan majburiyatlar, olingan avanslar, budgetga to'lovlar bo'yicha qarz, sug'urta bo'yicha qarz, davlat maqsadli jamg'armalariga to'lovlar bo'yicha qarz, ta'sischilarga qarzlar, mehnatga haq to'lash bo'yicha qarzlar va boshqa kreditorlik qarzlarini o'z ichiga oladi.

Mahsulot (tovar, ish va xizmatlar) – tayyor mahsulot, tovar, bajarilgan ish va ko'rsatilgan xizmatlarni sotishdan olingan daromadlar, shuningdek, sotilgan tovarlarning qaytishi, sotish va baholardan chegirmalar qo'shimcha qiymat solig'i hamda aksiz solig'ini qo'shgan holda.

Muddati o'tgan qarzlar – qonun hujjatlarida belgilangan muddatlarda so'ndirilmagan qarzning umumiyligi summasi.

Korxona va tashkilotlar yagona davlat registri ma'lumotlariga ko‘ra, 2023-yilning 1-oktabr holatiga ko‘ra ro‘yxatga olingan yuridik shaxslar soni 133,3 mingtani tashkil qilib, shundan 97,1 mingtasi yoki 72,8 % faoliyat ko‘rsatmoqda.

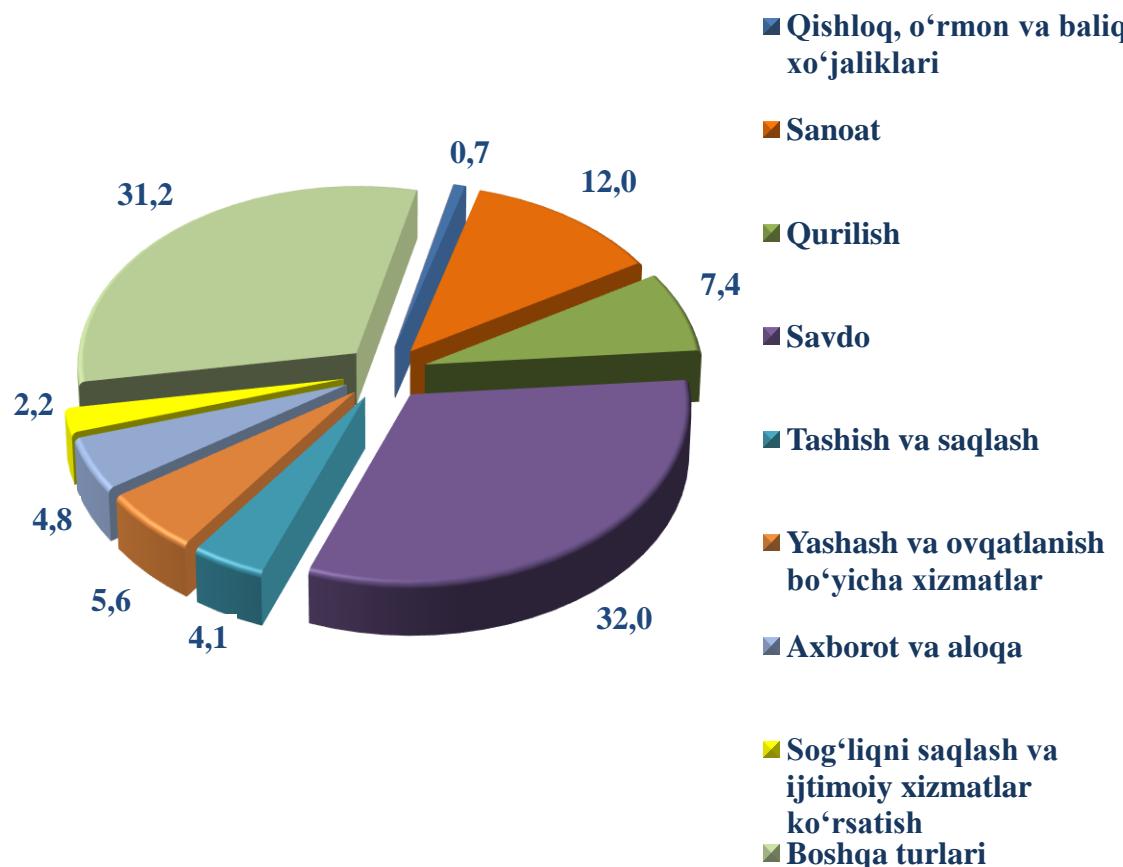
Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ro‘yxatga olingan korxona va tashkilotlarning asosiy qismi savdo (ro‘yxatga olinganlarning umumiy sonidan 31,5 %), sanoat (13,3 %), qurilish (8,1 %) hamda yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar (6,5 %) sohalariga to‘g‘ri keladi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ro‘yxatga olingan hamda faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar taqsimoti (2023-yil 1-oktabr holatiga ko‘ra)

	Ro‘yxatga olinganlar		Faoliyat ko‘rsatayotganlar	
	birlik	jamiga nisbatan, foizda	birlik	jamiga nisbatan foizda
Jami	133 272	100,0	97 057	100,0
<i>shu jumladan:</i>				
Qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaliklari	1 183	0,9	647	0,7
Sanoat	17 700	13,3	11 665	12,0
Qurilish	10 778	8,1	7 177	7,4
Savdo	41 953	31,5	31 032	32,0
Tashish va saqlash	5 383	4,0	4 022	4,1
Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	8 662	6,5	5 409	5,6
Axborot va aloqa	6 246	4,8	4 693	4,8
Sog‘lijni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	2 477	1,9	2 087	2,2
Boshqa turdagи xizmatlar ko‘rsatish	38 890	29,2	30 325	31,2

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi, foizda (fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz)

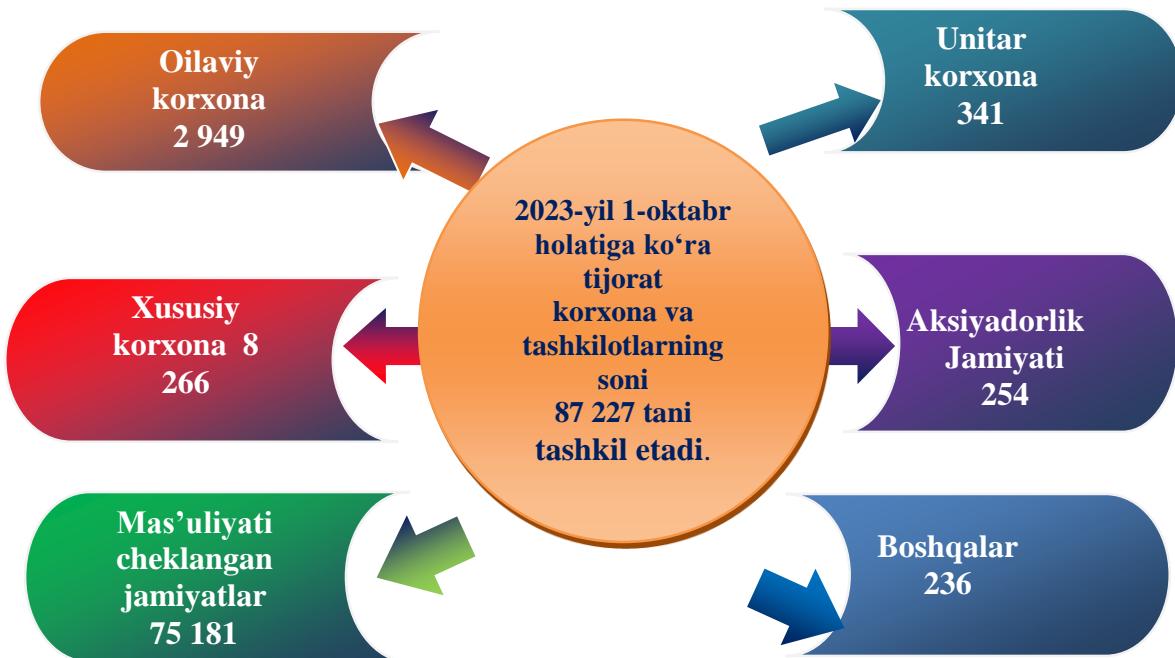
Toshkent shahrida ro‘yxatga olingan korxona va tashkilotlarning umumiyo‘si soniga nisbatan iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning eng ko‘p miqdori 32,0 % savdo sohasida, 12,0 % sanoat sohasida, 7,4 % qurilish sohasida, 5,6 % yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarda, 4,8 % axborot va aloqa, 4,1 % tashish va saqlash, 2,2 % sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatishda, 0,7 % qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaliklarida va 31,2 % boshqa faoliyat turlari hissalariga to‘g‘ri keladi.

2023-yil 1-oktabr holatiga ko‘ra faoliyat ko‘rsatayotgan tijorat korxona va tashkilotlarning soni 87,2 mingta bo‘lib, shundan mas’uliyati cheklangan jamiyatlar – 75,1 mingta, xususiy korxona – 8,2 mingta, oilaviy korxona – 2,9 mingta, unitar korxona – 0,3 mingta, aksiyadorlik jamiyatlar – 0,2 mingta va 0,2 mingta boshqa tijorat korxonalarini tashkil etadi.

Tashkiliy-huquqiy shakllari tasniflagichi bo‘yicha faoliyat

ko‘rsatayotgan tijorat yuridik shaxslarning taqsimoti, birlikda

2023-yil yanvar–sentabr oylarida yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlarning soni 12,9 mingtani tashkil etgan bo‘lib, shundan kichik biznes sub’ektlari 12,3 mingtani tashkil qiladi.

Jami yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlarning eng ko‘p qismi Mirzo Ulug‘bek (1 665 ta), Yunusobod (1 515 ta), Chilonzor (1 500 ta), Yashnobod (1 202 ta), Olmazor (1 182 ta), Mirobod (1 167), Yakkasaroy (1 124 ta), Shayxontohur (1 051 ta) Uchtepa (840 ta) va Sergeli (785 ta) tumanlari hissalariga to‘g‘ri keldi. Aksincha, Yangihayot (556 ta) hamda Bektimir (320 ta) tumanlarida korxona va tashkilotlar tashkil etish ko‘rsatkichi past darajani aks ettirgan.

**2023 -yil 1-oktabr holatiga ro‘yxatdan o‘tgan korxona
va tashkilotlar soni
(fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz) birlikda**

**Korxona va tashkilotlar soni
(fermer va dehqon xo‘jaliklarisiz)**

(birlikda)

	2023- yil 1-oktabr holatiga ko‘ra ro‘yxatga olinganlar	2023- yil yanvar–sentabr oylarida	
		yangi tashkil topganlar	tugatilganlar
Toshkent shahar	133 272	12 907	2 249
<i>tumanlar:</i>			
Uchtepa	11 225	840	176
Bektemir	3 348	320	61
Yunusobod	16 581	1 515	215
Mirzo-Ulug‘bek	15 488	1 665	274
Mirobod	11 155	1 167	222
Shayxontohur	12 630	1 051	222
Olmazor	13 155	1 182	201
Sergeli	7 023	785	188
Yakkasaroy	11 464	1 124	158
Yashnabod	11 173	1 202	206
Yangihayot	3 336	556	70
Chilonzor	16 694	1 500	256

2023-yil yanvar–sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha
yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlarning soni, birlikda
(fermer va dehqon xo'jaliklarisiz)

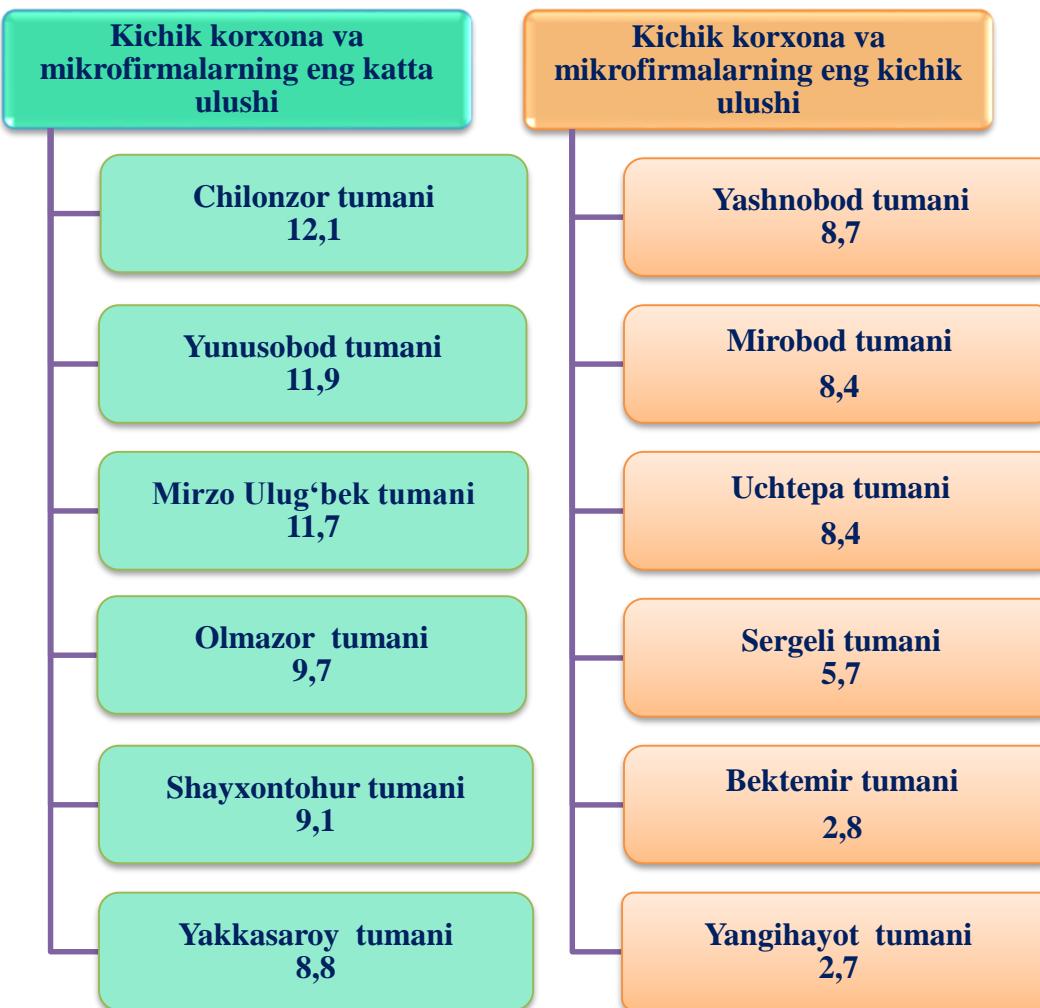
Kichik korxona va mikrofirmalar soni

2023-yil 1-oktabr holatiga ko'ra Toshkent shahrida faoliyat ko'rsatayotgan kichik tadbirdorlik sub'ektlarning soni 85,5 mingtani tashkil etgan (fermer va dehqon xo'jaliklarisiz).

Faoliyat ko'rsatayotgan kichik korxona va mikrofirmalarning asosiy qismi 10 304 birlik Chilonzor, 10 180 birlik Yunusobod, 10 013 birlik Mirzo Ulug'bek, 8 272 birlik Olmazor, 7 786 birlik Shayxontohur hamda 7 533 birlik Yakkasaroy tumanlari hissalariga to'g'ri keladi. Faoliyat ko'rsatayotganlarning kam qismi 7 434 birlik Yashnobod, 7 210 birlik Mirobod, 7 161 birlik Uchtepa, 4 894 birlik Sergeli, 2 401 birlik Bektemir hamda 2 319 birlik Yangihayot tumanlari hissalariga to'g'ri keladi.

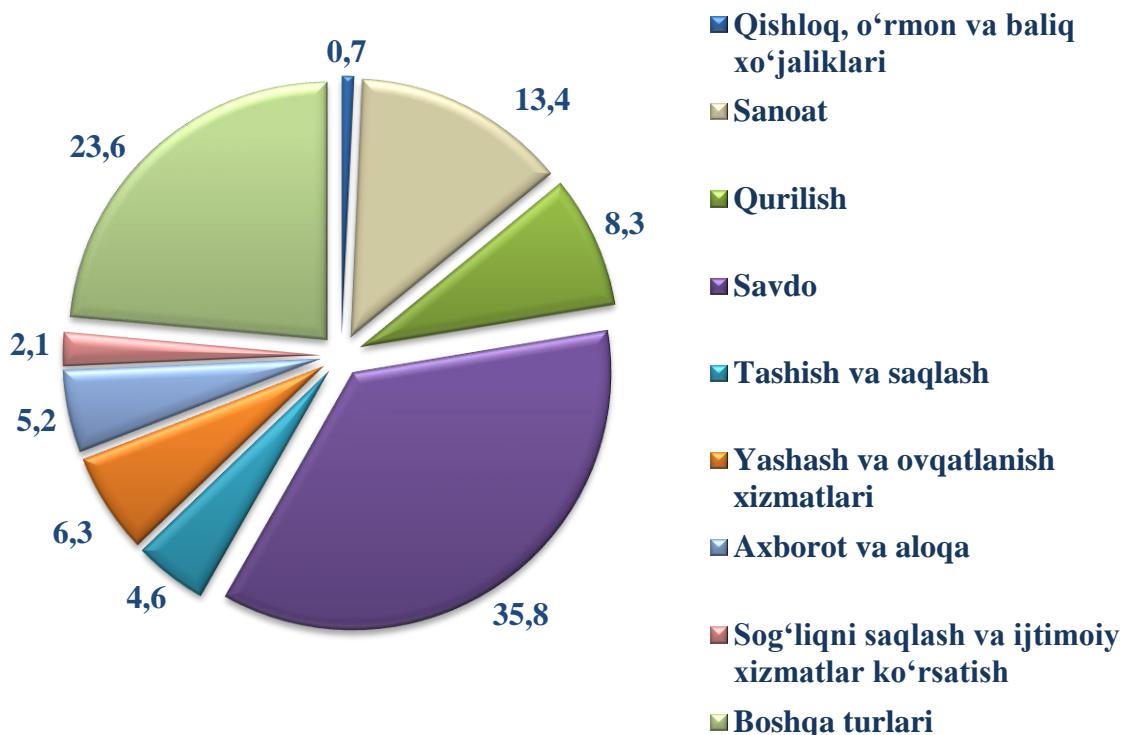
**2023-yil 1-oktabr holatiga ko‘ra faoliyat yuritayotgan kichik korxona
va mikrofirmalarning tumanlar kesimida ulushi (foizda)**

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan jami 85 507 ta kichik korxona va mikrofirmalarning 30 621 birligi (35,8 %) – savdoda, 11 460 birligi (13,4%) – sanoatda, 7 072 birligi (8,3 %) – qurilishda, 5 345 birligi (6,3 %) – yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida, 4 518 birligi (5,2 %) – axborot va aloqa sohasida, 3 927 birligi (4,6 %) – tashish va saqlashda, 1 792 birligi (2,1 %) – sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatishda, 633 birligi (0,7 %) – qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaliklarida, shuningdek 20 139 birligi (23,6 %) – boshqa faoliyat turlari hissalariga to‘g‘ri keladi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan
kichik korxona va mikrofirmalarning ulushi, foizda
2023–yil 1-oktabr holatiga

Shundan ko‘rinib turibdiki, faoliyat ko‘rsatayotgan kichik korxona va mikrofirmalarning asosiy qismi savdo va sanoat faoliyat turlariga to‘g‘ri keladi. Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha eng kam ulush esa sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatishda hamda qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaliklari turlariga to‘g‘ri keladi.

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

2023-yil 1-oktabr holatiga ko‘ra xorijiy kapital ishtirokidagi ro‘yxatga olingan korxona soni 10 977 birlikni, faoliyat ko‘rsatayotgan korxona soni 8 191 birlikni tashkil etadi. Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonadan 2 641 tasi qo‘shma korxona, 5 550 tasi esa xorijiy korxona hisoblanadi.

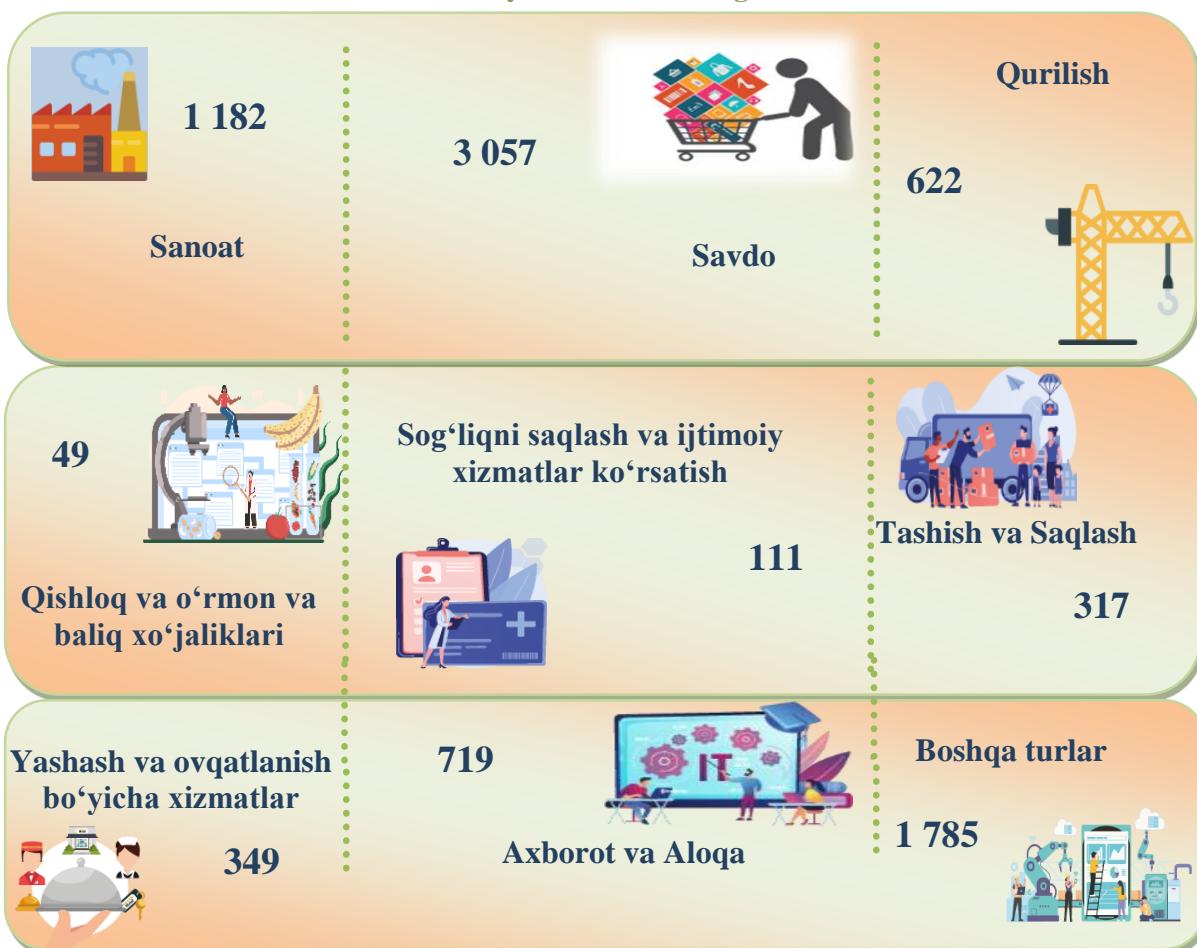

Xorijiy kapital ishtirokidagi
korxonalarining o‘sish dinamikasi, *birlikda*

■ Yangi tashkil etilgan ■ Faoliyat ko‘rsatayotgan ■ Ro‘yxatdan o‘tgan

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha xorijiy kapital ishtirokidagi
faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni, *birlikda*
2023-yil 1-oktabr holatiga

Shundan ko‘rinib turibdiki, faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonaning asosiy qismi savdo va sanoat faoliyat turiga to‘g‘ri keladi, eng kam ulush esa sog‘lijni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish hamda qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaliklari faoliyat turlariga to‘g‘ri kelmoqda.

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar tumanlar kesimida, birlikda tumanlar kesimida

Mirobod tumani	1 460	Shayxontohur tumani	561
Yakkasaroy tumani	1 217	Olmazor tumani	413
Mirzo Ulug‘bek tumani	1 169	Sergeli tumani	350
Yunusobod tumani	959	Uchtepa tumani	235
Chilonzor tumani	747	Bektemir tumani	195
Yashnobod tumani	732	Yangihayot tumani	153

Tumanlar kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy va qo‘shma korxonalar soni to‘g‘risida ma’lumot

2023 - yil 1- oktabr holatiga ko‘ra, birlikda

xorijiy korxonalar

qo‘shma korxonalar

1 072	Mirobod	388
881	Yakkasaroy	336
802	Mirzo Ulug‘bek	367
649	Yunusobod	310
499	Chilonzor	248
475	Yashnobod	257
354	Shayxontohur	207
235	Sergeli	115
229	Olmazor	184
150	Uchtepa	85
110	Bektemir	85
94	Yangihayot	59

Xorijiy kapital ishtirokidagi yangi tashkil topgan korxonalarning
davlatlar kesimidagi soni, *birlikda*

2023- yil yanvar–sentabr oylarida

2023-yilning yanvar–sentabr oylarining yakuni bo‘yicha xorijiy kapital ishtirokidagi 1 128 ta korxona yangi tashkil qilindi. Bunda, Rossiya federatsiyasi rezidentlarining kapitali ishtirokidagi korxona soni – 357 tani, Xitoy Xalq Respublikasi – 202 tani, Qozog‘iston Respublikasi – 90 tani, Turkiya Respublikasi – 99 tani hamda 380 tani boshqa davlatlar tashkil qildi. Shuningdek, 2023- yilda Afg‘oniston Islom Respublikasi, Hindiston Respublikasi, Germaniya Federativ Respublikasi, Ukraina, Ozarbayjon Respublikasi va boshqa davlatlar rezidentlari hamkorlik qilishga qiziqish bildirdilar.

Oilaviy korxonalar soni

2023-yil 1-oktabr holatiga ko‘ra yuridik shaxs sifatida davlat ro‘yxatidan o‘tgan oilaviy korxonalar soni 4272 birlikni tashkil etdi, ulardan 2949 birlik yoki 69,0 % faoliyat yuritmoqda.

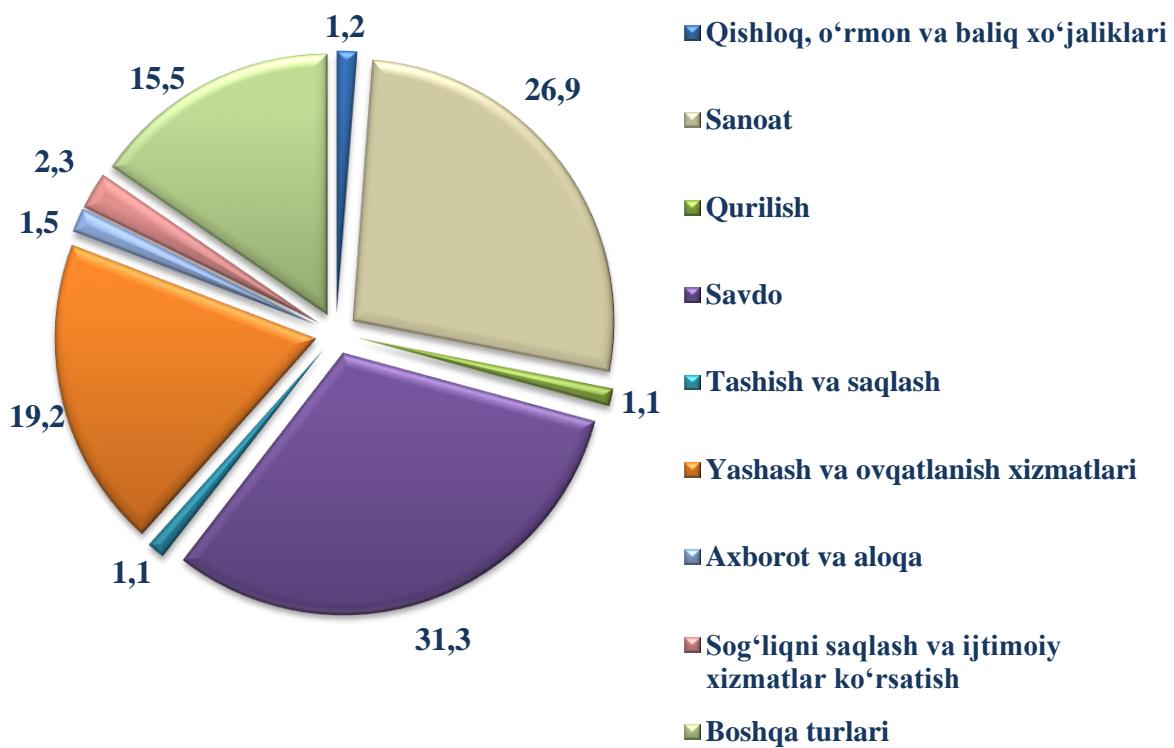
Oilaviy korxonalar soni, *birlikda*

Ro‘yxatdan o‘tgan	Faoliyat ko‘rsatayotgan	Yangi tashkil etilgan
01.10.2022	3 951	374
01.10.2023	4 272	326

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalarining soni ko‘rilganda oilaviy korxonalarining 26,9 % yoki 792 tasi sanoat, 31,3 % yoki 924 tasi savdo, 19,2 % yoki 565 tasi yashash va ovqatlanish xizmatlari, 1,2 % yoki 35 tasi qishloq o‘rmon va baliq xo‘jaliklari, 1,5 % yoki 43 tasi axborot va aloqa, 1,1 % yoki 31 tasi qurilish, 2,3 % yoki 69 tasi sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish, 1,1 % yoki 32 tasi tashish va saqlash hamda 15,5 % yoki 458 tasi boshqa faoliyat turlari hissalariga to‘g‘ri kelmoqda.

2023-yil 1-oktabr holatiga iqtisodiy faoliyat turlari kesimida faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalarining ulushi, foizda

2023-yil 1-oktabr holatiga iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat ko‘rsatayotgan oilaviy korxonalarining sonini ko‘rilganda eng katta soni sanoat va savdoda, eng kichik soni esa qurilish, sog‘liqni saqlash hamda tashish va saqlash xizmatlari sohasiga to‘g‘ri keladi.

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri – axborot-ma’lumotnoma tusidagi, vaqtiga vaqtiga bilan yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo‘lgan, avtomatlashtirilgan tizim hisoblanadi hamda yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxona va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reyestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslar hisoblanadi (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda davlat statistika organlariga moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslar hisoblanadi.

Yangi tashkil etilgan – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda yuridik shaxslarning davlat reyestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslar hisoblanadi.

Kichik korxona va mikrofirmalar – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016– yil 24– avgustdagи “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 275– son qarorining 1– ilovasiga muvofiq, kichik tadbirdorlik subektlariga tegishli bo‘lgan korxonalar va tashkilotlar.

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar – norezidentlar ishtirokidagi korxonalar, xorijiy yuridik shaxslar (xorijiy firmalarning filiallari va bo‘limlari), korxonaning ustav fondida chet el fuqarolari va fuqaroligi bo‘lmagan shaxslar ishtirok etgan korxonalar.

Toshkent shahri bo'yicha o'rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi
*(qishloq xo'jaligi korxonalari hamda
 kichik tadbirkorliksiz, qayta hisoblangan, ming so'm)*

	2022 -yil yanvar-sentabr	2023- yil yanvar-sentabr	O'sish sur'ati, % da
<i>shundan:</i>			
Toshkent shahri	6 067,4	7 186,9	118,5
Uchtepa	4 118,2	4 167,0	101,2
Bektemir	5 268,5	5 642,4	107,1
Yunusobod	7 593,5	8 673,9	114,2
Mirzo Ulug'bek	5 813,7	6 728,1	115,7
Mirobod	7 124,2	9 169,0	128,7
Shayxontohur	6 407,0	7 318,2	114,2
Olmazor	4 941,8	5 452,6	110,3
Sergeli	5 983,7	6 741,7	112,7
Yakkasaroy	5 584,3	7 731,4	138,4
Yashnobod	5 466,4	6 639,8	121,5
Yangihayot	3 707,2	4 672,5	126,0
Chilonzor	5 793,1	6 770,5	116,9

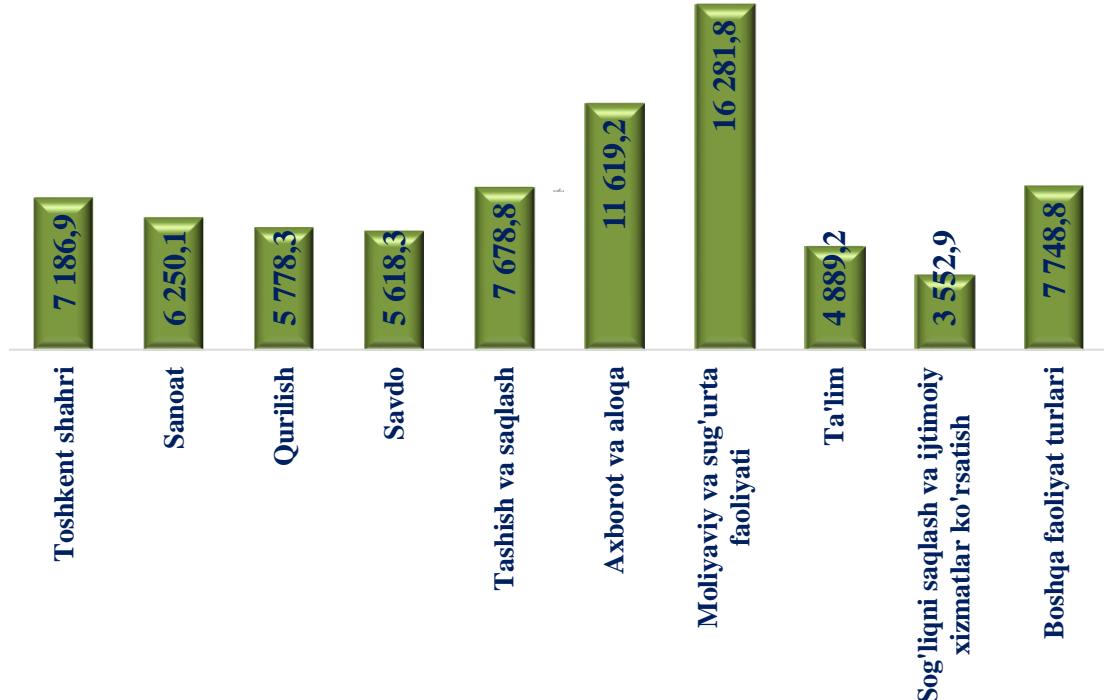
Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha o'rtacha oylik nominal hisoblangan ish haqi
(qishloq xo'jaligi korxonalarini hamda kichik tadbirkorliksiz, qayta hisoblangan, ming so'm)

	2023- yil yanvar-sentabr	Toshkent shahridagi o'rtacha oylik ish haqiga nisbatan, % da
Toshkent shahri	7 186,9	100,0
<i>shu jumladan:</i>		
Sanoat	6 250,1	87,0
Qurilish	5 778,3	80,4
Savdo	5 618,3	78,2
Tashish va saqlash	7 678,8	106,8
Axborot va aloqa	11 619,2	161,7
Moliyaviy va sug'urta faoliyati	16 281,8	226,5
Ta'lim	4 889,2	68,0
Sog'lijni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	3 552,9	49,4
Boshqa faoliyat turlari	7 748,8	107,8

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha o'rtacha oylik ish haqining eng yuqori darajasi moliyaviy va sug'urta faoliyatida – 16 281,8 ming so'm (Toshkent shahridagi o'rtacha oylik ish haqidan 226,5 % ga), axborot va aloqa – 11 619,2 ming so'm (161,7 % ga), tashish va saqlash – 7 678,8 ming so'm (106,8%), boshqa faoliyat turlarida – 7 748,8 ming so'm (107,8 % ga) tashkil etganini kuzatishimiz mumkin.

2023-yil yanvar-sentabr oylarida

Ish haqi ming so'mda

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha o'rtacha oylik ish haqining eng past darajasi sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatishda 3 552,9 ming so'm, ta'limda 4 889,2 ming so'm kuzatildi.

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Nominal hisoblangan ish haqi – ma'lum bir davr (soat, oy, yil) mobaynida xodim tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulot (bajarilgan ish yoki ko'rsatilgan xizmat) evaziga ish beruvchilar tomonidan, amaldagi qonun hujjatlariga asoslangan holda soliq va boshqa to'lovlarni o'z ichiga oluvchi yollanma xodimning mehnatiga haq to'lash tarzida jismoniy shaxsga pul shaklida hisoblangan daromadlardan iborat.

O'rtacha ish haqini hisoblash uchun qabul qilinadigan xodimlar soni – homiladorlik va tug'ish bo'yicha ta'tilda bo'lgan, bevosita tug'uruqxonaning o'zidan yangi tug'ilgan chaqaloqni farzandlikka olish munosabati bilan ta'tilda bo'lgan, hamda bolani uning qonun hujjatlariga muvofiq ma'lum bir yoshga to'lguniga qadar parvarish qilish bo'yicha ta'tilda bo'lgan ayollar; ta'lim muassasalarida o'qiyotgan va ish haqi saqlanmagan holda qo'shimcha mehnat ta'tilida bo'lganlar, shuningdek, ta'lim muassasalariga kirish imtihonlarini topshirish uchun ish haqi saqlanmagan holda ta'tilda bo'lgan xodimlarni inobatga olmagan holda, mehnat daftarchalari mavjud bo'lgan va ish haqi hisoblangan xodimlarning o'rtacha sonini ifodalaydi.

Ish vaqtি- korxona yoki muassasada muayyan ishni bajarish uchun qonuniy berilgan muddat ish kuni va ish haftasi bilan belgilanadi. Ish vaqt davomida ishlanmagan vaqt (nima sababdan sodir bo'lgani dan qat'iy nazar) bekor turish vaqt deyiladi.

Ish haqi- joriy davrda ish beruvchi tomonidan yollangan xodimga bajargan ishlari uchun berilgan pul yoki natura usulidagi to'lovlar bo'lib, ular hisoblangan summalar yig'indisidan tashkil topadi va ikki qismga bo'linadi: ish haqi va ijtimoiy sug'urtaga ajratmalar.

Ish haqiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar- Bozor iqtisodiyoti sharoitida ish haqi

DEMOGRAFIK HOLAT

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2023-yilning 1-oktabr holatiga Toshkent shahri doimiy aholisi soni 3 020,5 ming kishini tashkil etib, yil boshiga nisbatan 64,1 ming kishiga yoki 102,2 % ga o'sdi.

**Toshkent shahri tumanlari bo'yicha doimiy aholi soni to'g'risida ma'lumot
(2023- yilning 1-oktabr holatiga)**

	Doimiy aholi soni, ming kishi			Doimiy aholi sonining o'sish sur'ati, %		
	jami	shu jumladan:		jami	shu jumladan:	
		shahar	qishloq		shahar	qishloq
Toshkent shahri	3 020,5	3 020,5	-	102,2	102,2	-
<i>tumanlar:</i>						
Uchtepa	298,2	298,2	-	101,6	101,6	-
Bektemir	59,1	59,1	-	105,9	105,9	-
Yunusobod	373,9	373,9	-	101,9	101,9	-
Mirzo Ulug'bek	329,2	329,2	-	101,9	101,9	-
Mirobod	151,7	151,7	-	101,5	101,5	-
Shayxontohur	364,3	364,3	-	101,0	101,0	-
Olmazor	402,3	402,3	-	101,8	101,8	-
Sergeli	166,6	166,6	-	102,7	102,7	-
Yakkasaroy	132,1	132,1	-	104,1	104,1	-
Yashnobod	297,6	297,6	-	102,8	102,8	-
Yangihayot	171,0	171,0		106,2	106,2	-
Chilonzor	274,5	274,5	-	100,9	100,9	-

Toshkent shahri tumanlari kesimida 2023-yil 1-oktabr holatiga eng ko‘p aholi soni Olmazor tumanida 402,3 ming kishini (Toshkent shahri aholi sonidagi ulushi (13,3%), kishini Yunusobod tumanida 373,9 ming kishini (12,4 %) va Shayxontohur tumanida 364,3 ming kishini (12,1 %) ni tashkil etdi.

Tumanlar kesimida doimiy aholi sonining taqsimlanishi
(2023-yil 1-oktabr holatiga Toshkent shahri jami aholisiga nisbatan, foizda)

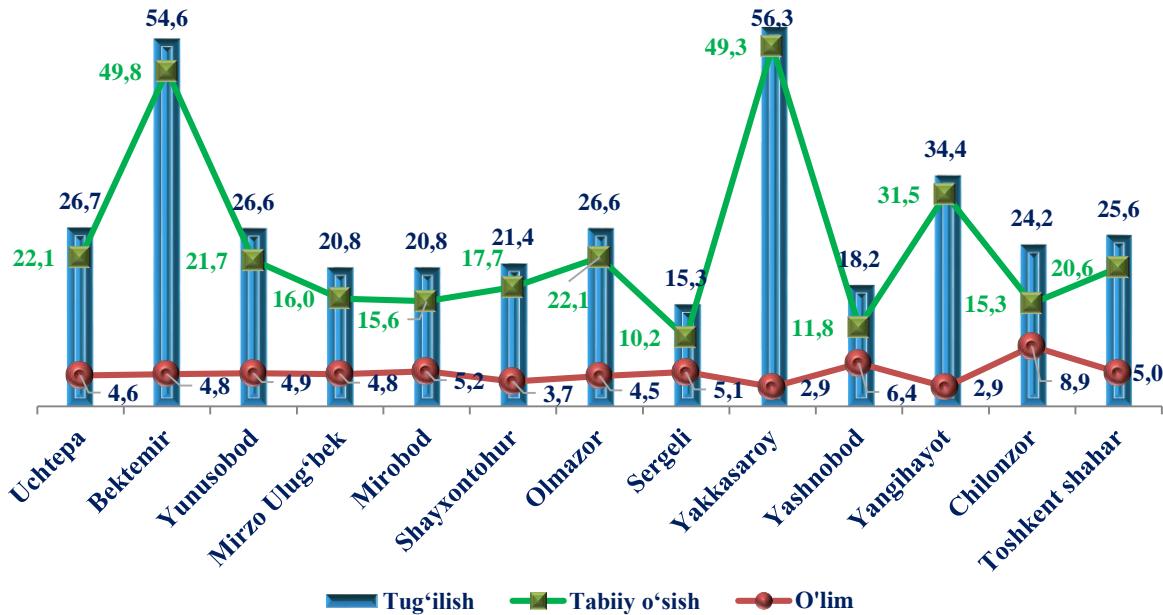
**Toshkent shahrida aholining tabiiy harakati
ko‘rsatkichlari va koeffitsiyentlari**
(yanvar-sentabr)

Ko‘rsatkichlar	Kishi		1000 aholiga nisbatan	
	2022-yil	2023-yil	2022-yil	2023-yil
Tug‘ilganlar	54 943	57 332	25,3	25,6
O‘lganlar	12 678	11 217	5,8	5,0
shu jumladan: 1 yoshgacha o‘lgan bolalar	-	-	-	-
Nikoh (birlik)	16 263	16 181	7,5	7,2
Ajrim (birlik)	4 433	4 626	2,0	2,1

Tug‘ilish. 2023-yil yanvar-sentabr oylarida 57 332 ta bola tug‘ilganligi qayd etilgan bo‘lib, 2022-yilning mos davriga (54 943 ta bola) nisbatan 2 389 ta bolaga ko‘paydi, tug‘ilish koeffitsiyenti 25,6 promilleni tashkil etdi.

Aholining tug‘ilish koeffitsiyenti
(yanvar-sentabr oylarida, 1000 aholiga, promille)

Tug‘ilish koeffitsiyentining sezilarli darajada o‘sishi Yakkasaroy (24,9 promilledan 56,3 promillega), Bektemir (30,5 promilledan 55,0 promillega), Yangihayot (24,2 promilledan 34,0 promillega), Yunusobod (23,5 promilledan 27,8 promillega) tumanlarida qayd etildi.

Aksincha tug‘ilish koeffitsiyentining kamayishi Sirg’ali (33,2 promilledan 15,0 promillega), Yashnobod (22,9 promilledan 18,0 promillega) tumanlarda kuzatildi.

O’lim. 2023-yil yanvar-sentabr oylarida o‘lganlar soni 11,2 ming kishini tashkil etib, 2022- yil yanvar-sentabr oylariga nisbatan (1,4 ming kishi) ga kamaydi, mos ravishda o‘lim koeffitsiyenti 5,0 promilleni tashkil etdi (2022-yil yanvar-sentabr 5,8 promille bo‘lgan).

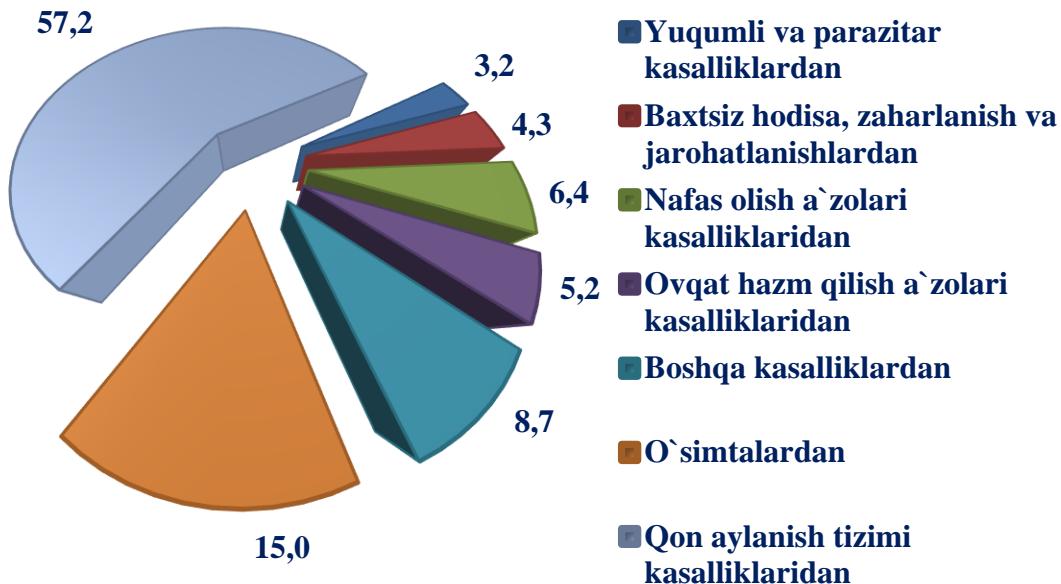
O‘lim koeffitsiyenti yuqori darajasi 2022-yilga nisbatan Chilonzor (7,3 promilledan 8,9 promillega) tumanida kuzatildi.

O‘lim koeffitsiyentining past darajasi Yakkasaroy (2,9 promille), Yangihayot (2,9 promille) va Shayxontohur (3,7 promille) tumanlarida qayd etildi.

Ro‘yxatga olingan jami o‘lganlarning 57,2 % qon aylanish tizimi kasalliklaridan, 15,0 % o‘sintalardan, 5,2 % ovqat hazm qilish a’zolari kasalliklaridan, 6,4 % nafas olish a’zolari kasalliklaridan, 4,3 % baxtsiz hodisa, zaharlanish va jarohatlanishlardan, 3,2 % yuqumli va parazitar kasalliklardan hamda 8,7 % boshqa kasalliklardan vafot etgan.

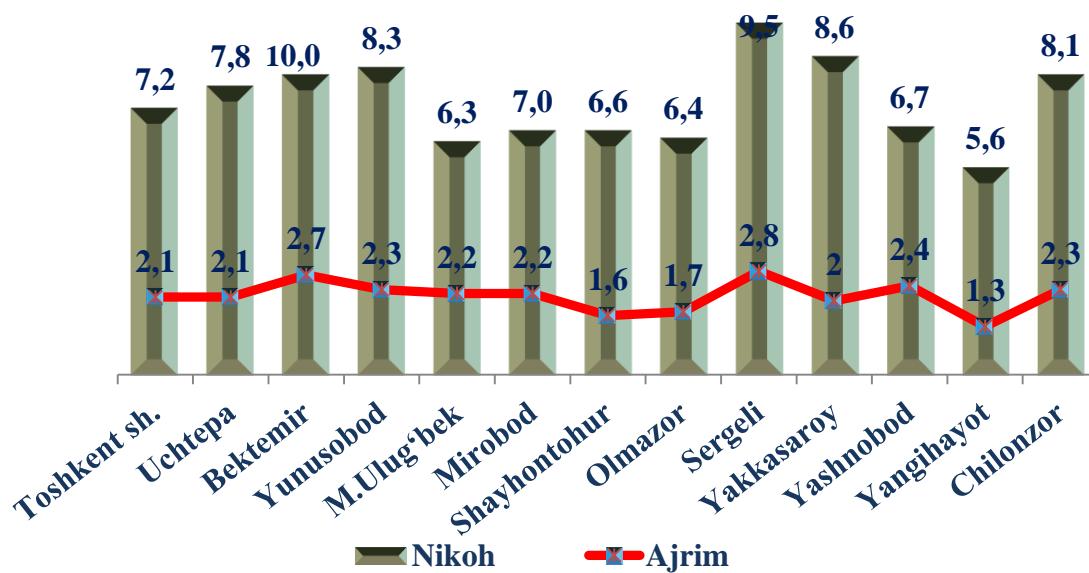
**2023- yilning yanvar-sentabr oylarida o‘lganlarning asosiy o‘lim sababi
bo‘yicha taqsimlanishi (jami vafot etganlarga nisbatan foizda)**

Nikoh va ajrimlar. 2023-yilning yanvar-sentabr oylarida FHDYO organlari tomonidan 16,2 mingta nikoh va 4,6 mingta nikohdan ajralishlar qayd etilgan bo‘lib, 1000 aholiga nisbatan nikoh tuzish koeffitsiyenti 7,2 promilleni (2022-yil yanvar- sentabr oylarida 7,5 promille bo‘lgan) va nikohdan ajralish koeffitsiyenti 2,1 promilleni (2022- yil yanvar-sentabr oylarida 2,0 promille bo‘lgan) tashkil etdi.

Nikoh tuzish va nikohdan ajralishlar koeffitsiyentlari

(2023-yil yanvar-sentabr, 1000 aholiga, promille)

DEMOGRAFIK HOLAT

Nikoh va ajrimlar soni

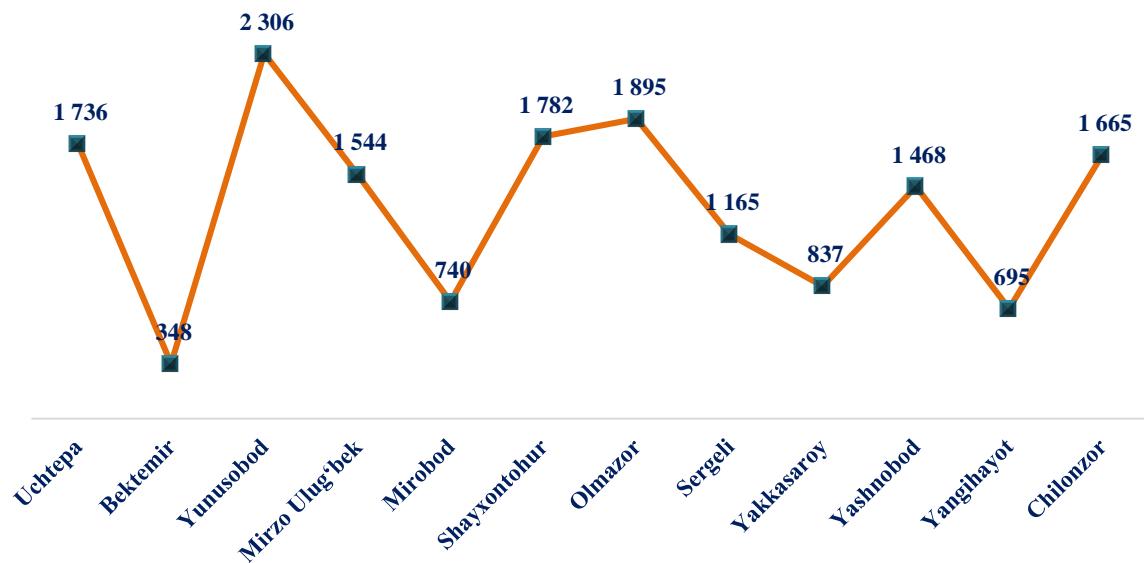
(yanvar-sentabr)

(birlikda)

	Nikohlar		Ajrimlar	
	2022- yil	2023 -yil	2022 -yil	2023- yil
Toshkent shahar	16 263	16 181	4 433	4 626
<i>tumanlar:</i>				
Uchtepa	1 743	1 736	427	467
Bektemir	381	348	100	117
Yunusobod	2 328	2 306	591	641
Mirzo Ulug‘bek	1 441	1 544	513	528
Mirobod	745	740	200	247
Shayxontohur	1 843	1 782	485	429
Olmazor	1 952	1 895	540	500
Sergeli	914	1 165	361	349
Yakkasaroy	1 129	837	195	198
Yashnobod	1 441	1 468	462	521
Yangihayot	715	695	118	157
Chilonzor	1 631	1 665	441	472

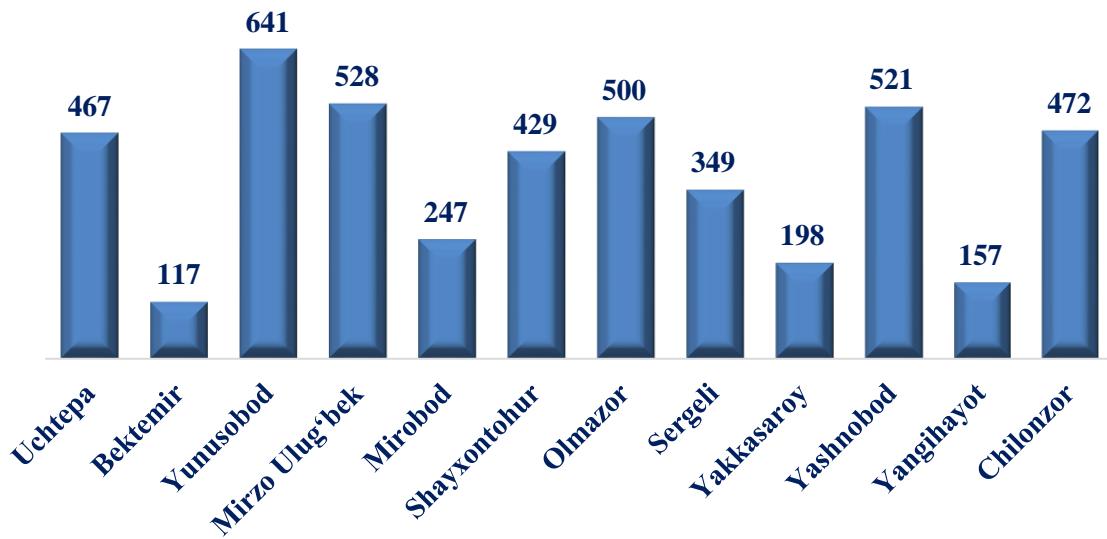
**Tumanlar kesimida 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida
nikohlar soni bo‘yicha taqsimlanishi, birlikda**

Nikoh. Dastlabki ma'lumotlarga ko‘ra, tumanlar bo‘yicha eng yuqori nikoh tuzish darajasi Yunusobod tumanida 2 306 ta, Olmazor tumanida 1895 ta, Shayxontohur tumanida 1 782 ta, Uchtepa tumaniga 1 736 ta to‘g‘ri keladi.

Tumanlar bo‘yicha eng kam nikoh tuzish darajasi Mirobod 740 ta, Yangihayot 695 ta, Bektemir 348 ta va tumanlariga to‘g‘ri keladi.

**Tumanlar kesimida 2023- yilning yanvar-sentabr oylarida nikohdan
ajralishlar soni bo‘yicha taqsimlanishi, birlikda**

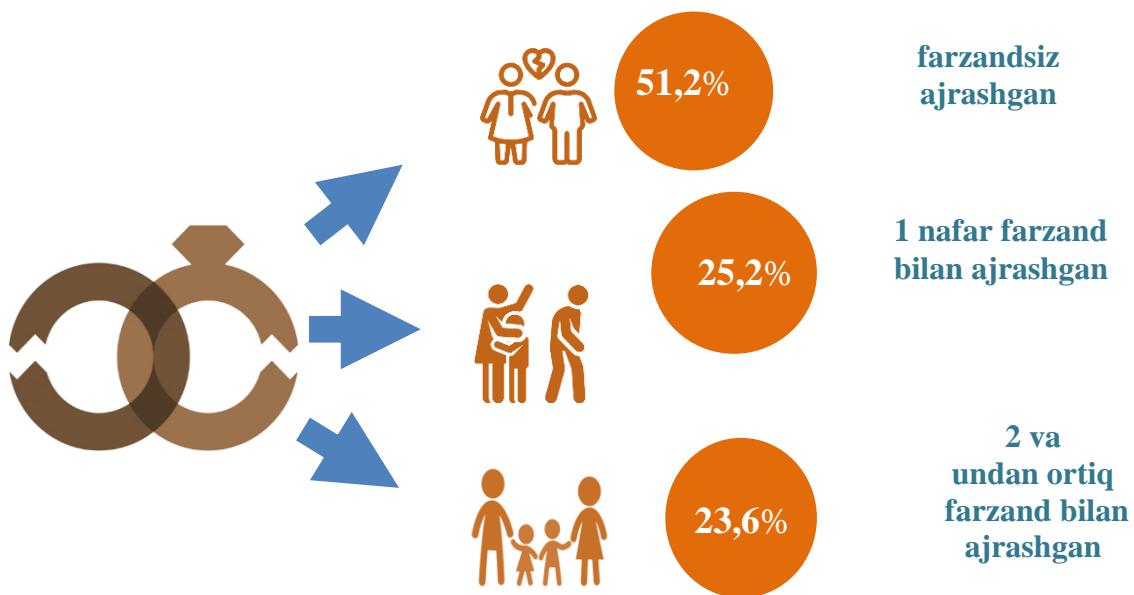

Ajrim. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, tumanlar bo'yicha eng yuqori nikohdan ajralishlar darajasi Yunusobod 641 ta, Mirzo Ulug'bek 528 ta, Yashnobod 521 ta, va Olmazor 500 ta tumanlariga to'g'ri keladi.

Tumanlar bo'yicha eng kam nikohdan ajralishlar darajasi Bektemir 117 ta, Mirobod 247 ta va Yangihayot 157 ta tumanlariga to'g'ri keladi.

**Nikohdan ajrashganlarning farzandlar soni bo'yicha taqsimlanishi
2023- yil yanvar- sentabr oylarida**

2023- yil yanvar-sentabr oylarida Toshkent shahrida jami nikohdan ajrashganlarning 51,2 foizi farzandsiz, 25,2 foizi bitta farzand bilan va 23,6 foizi ikki va undan ortiq farzand bilan ajrashganlar hissasiga to'g'ri kelgan.

Migratsiya. Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2023-yilning yanvar-sentabr oylarida Toshkent shahri bo'yicha ko'chib kelganlar soni 73,5 ming kishini, ko'chib ketganlar soni esa 55,5 ming kishini tashkil etdi.

Shunga muvofiq, migratsiya saldosini plyus 18,0 ming kishini tashkil etib, 2022-yilning mos davrida 29,6 ming kishini tashkil etgan.

Migratsiya saldosining yuqori darajasi Yashnobod (plyus 5,5) tumanida qayd etildi.

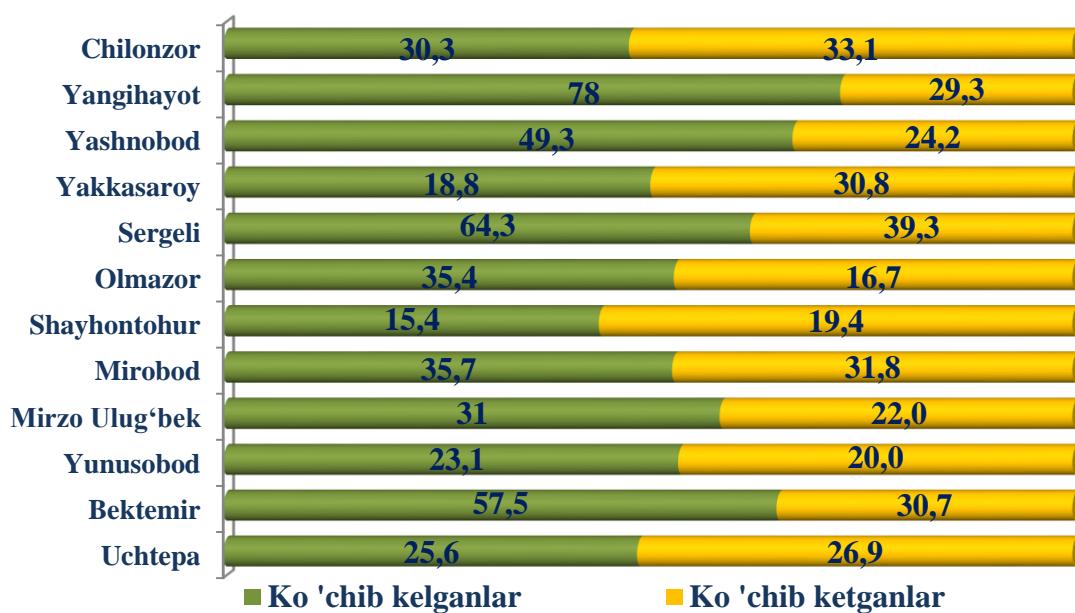

Aholi migratsiyasi
(yanvar- sentabr)

(kishi)

	Kelish		Ketish		Migratsiya saldosi	
	2022-y.	2023-y.	2022-y.	2023- y.	2022-y.	2023- y.
Toshkent shahri	77 719	73 532	48 146	55 537	29 573	17 995
<i>tumanlar:</i>						
Uchtepa	5 775	5 666	5 369	5 946	406	-280
Bektemir	3 646	2 470	867	1 319	2 779	1 151
Yunusobod	5 926	6 403	5 187	5 534	739	869
Mirzo Ulug‘bek	9 073	7 552	4 550	5 378	4 523	2 174
Mirobod	4 038	4 025	3 089	3 576	949	449
Shayxontohur	4 167	4 163	5 103	5 254	-936	-1 091
Olmazor	5 289	5 639	4 773	4 993	516	646
Sergeli	13 712	7 907	3 827	4 833	9 885	3 074
Yakkasaroy	2 893	3 018	2 625	2 982	268	36
Yashnobod	8 716	10 818	4 426	5 324	4 290	5 494
Yangihayot	8 044	9 687	2 407	3 635	5 637	6 052
Chilonzor	6 440	6 184	5 923	6 763	517	-579

Aholining tabiiy va mexanik harakatlari to‘g‘risida ma’lumot
(2023- yil yanvar- sentabr, 1000 aholiga, promille)

STATISTIK KO'RSATKICHLARGA IZOHLAR

Doimiy aholi – ro‘yxatdan o‘tkazilayotgan vaqtida muayyan aholi punkti yoki hududda doimiy istiqomat qilayotgan aholidan iborat bo‘lib, bunga ushbu hududda doimiy ro‘yxatda turib, lekin vaqtincha yashamaydigan aholi ham kiritiladi.

Tug‘ilish – tug‘ilish jarayonlarining sodir bo‘lishi va boshqa xususiyatlarini tavsiflovchi ko‘rsatkich.

1000 aholiga nisbatan tug‘ilish koeffitsiyenti – hisobot yilida jami tug‘ilganlar (tirik) sonini hisobot davridagi doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000 ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

1000 aholiga nisbatan o‘lim koeffitsiyenti – hisobot yilida jami o‘lganlar sonini hisobot yilidagi doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000 ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

O‘lim sabablari – o‘limga yoki uning sodir bo‘lishiga ta’sir etgan kasalikklar, patologik holatlar va jarohatlar, shuningdek, o‘lim bilan yakun topgan jarohatga sabab bo‘lgan baxtsiz hodisa va zo‘ravonlik holatlari.

Nikoh – erkak va ayol o‘rtasidagi, ularning bir-birlariga va farzandlariga nisbatan huquq va majburiyatlarini belgilab beradigan o‘zaro munosabatlari shakli. Er va xotin o‘rtasidagi yuridik munosabatlar fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish (FHDYO) organlarida nikohlarini ro‘yxatdan o‘tkazish natijasida o‘rnataladi.

1000 aholiga nisbatan nikohlar koeffitsiyenti – hisobot yilida tuzilgan nikohlar sonini doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000 ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

Nikohdan ajralish (nikohni bekor qilish) – er-xotinlarning hayoti davomida, tomonlar uchun qayta nikoh huquqini beruvchi, nikohlarning to‘liq yuridik to‘xtatilishi, nikoh FHDYO yoki sud organlarida ajralishni ro‘yxatdan o‘tkazilganidan so‘ng bekor qilingan hisoblanadi.

1000 aholiga nisbatan nikohdan ajralish koeffitsiyenti – hisobot yilida nikohdan ajralishlar sonini doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

**TOSHKENT SHAHRINING
STATISTIK AXBOROTNOMASI
2023-YIL YANVAR-SENTABR**

*Nashrga mas'ul:
Statistika faoliyatini tashkil etish
va yig'ma axborot-tahliliy ishlar bo'limi
tel. (71) 203-88-08*

Buyurtma raqami №1

Tiraj ____ nusxa

**Toshkent shahar statistika boshqarmasi
Toshkent sh., Amir Temur shoh ko'chasi, 11 uy**